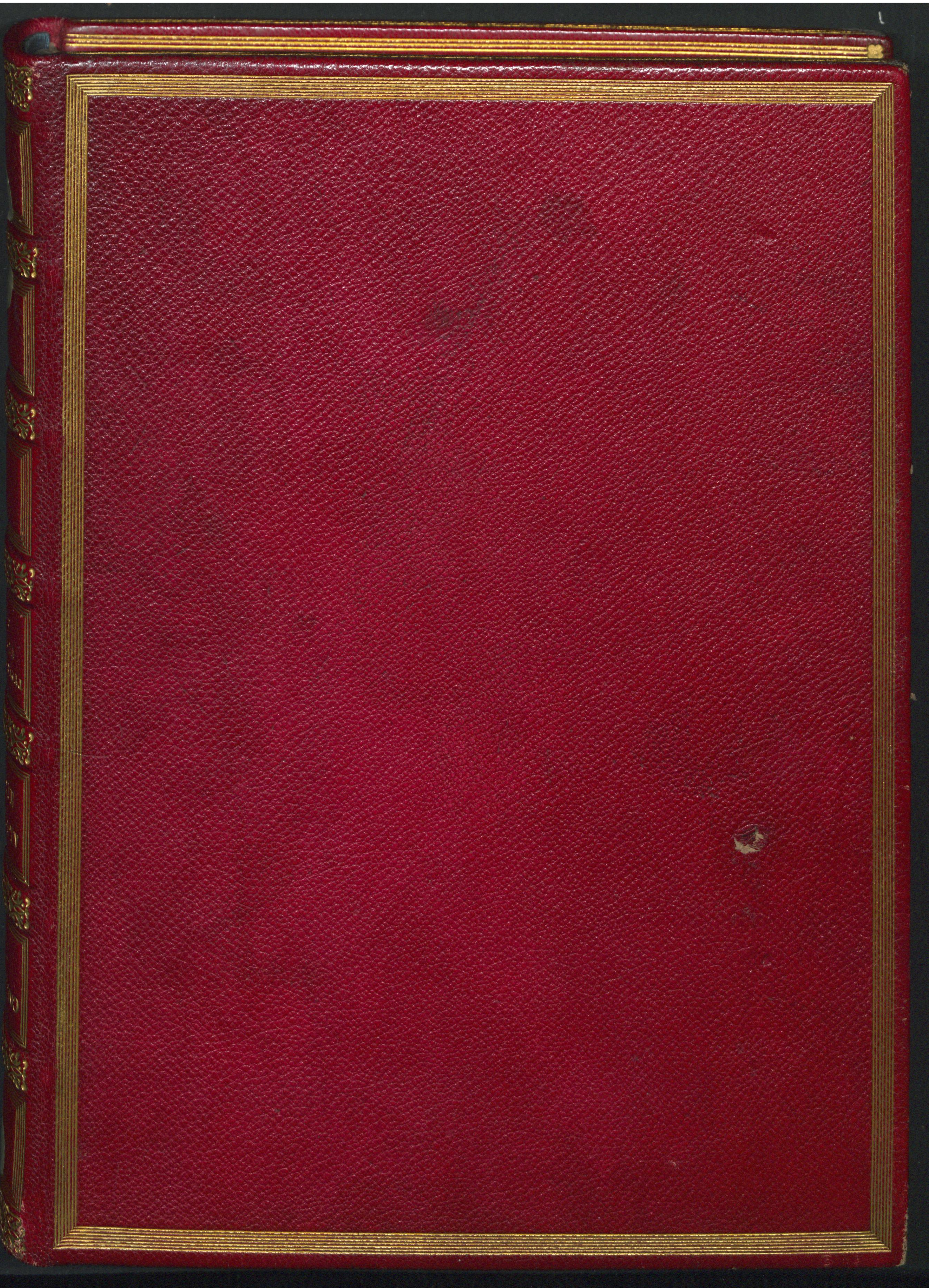
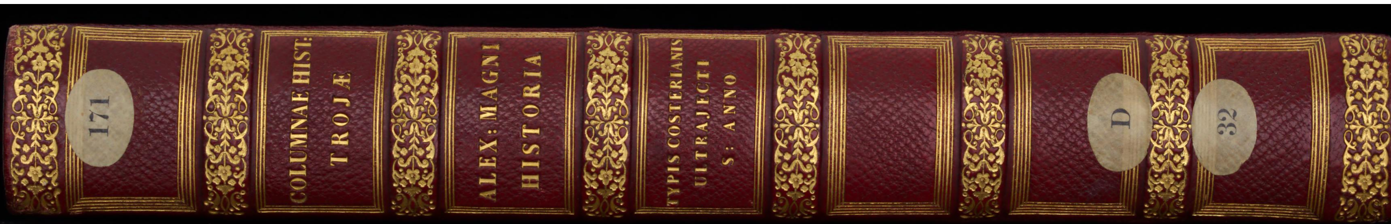

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [1]

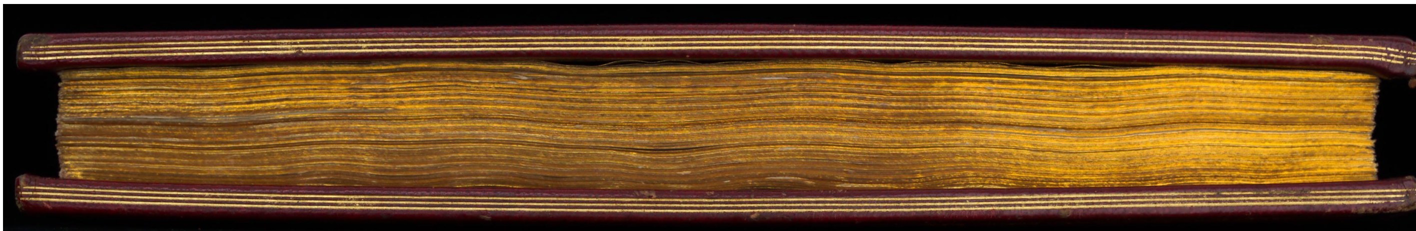
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

[a b c d10 e8]
a1 en e8 ontbreken

Incipit liber alexandri magni regis macedonie de prelijs.

Sapientiſſimi egipcij ſcientes menſurã terre atqȝ
vndas maris dominãtes et celeſtiũ ordinem cog
noſcentes ideſt ſtellaꝝ curſum cõputantes dicũt
de neptanebo rege eorũ ꝙ fuerit hõ ingenioſus
et peritus in aſtrologia et mathematica et artis
magice virtutibꝰ plenus. Quadã autem die cũ
nunciatum fuiſſet ei ꝙ arthaxerſes rex perſaꝝ cũ valida manu
hoſtiũ veniret cõtra eũ monuit miliciã nec ꝑparauit exercitũ ar
matoꝝ aut artificia ferri ſed ĩtrauit ſolus in cubiculo palacij ſui
et apprehendit cõcham eream plenam aqua pluuiali tenenſqȝ in
manu virgã eneã per magicas incãtaciones incantare cepit et
videbat atqȝ ĩtelligebat in ipa cõcha aqua plena claſſes nauigij
que ſuper ipm veniebant. Erat ei tunc ad cuſtodiã poſitus prin
ceps quidã milicie neptanebi in partibꝰ perſaꝝ qui relicta cuſto
dia venit ad eum dicens. Maxime neptanebe venit ſuper te ar
thaxerſes cũ multitudine hoſtiũ ex pluribꝰ gentibus ſcȝ parthis
medis. pſis. ſirijs. meſopotamijs. arabis. neffotis. argis. chaldeis
baerijs. athis. yrchanis. atqȝ egriofegis et alijs innumerabilibꝰ
gentibus de partibus orientis. Que cum neptanebus audiſſet
ſubridens ait. Cuſtodiã quã tibi credidi vade et obſerua diligẽter
et bene. Non enĩ vt princeps milicie feciſti ſed ſicut timidꝰ homo
Nam virtus non valet in multitudiue populi. ſed in fortitudine
animi. An neſcis quia vnꝰ leo multos ceruos in fugã vertit? Et
hoc dicens intrauit in cubiculum ſuum ſolus et fecit nauiculas
cereas et poſuit eas in cõcham in aqua pluuiali. Tenenſqȝ in
manu virgã palme et reſpiciẽs toto conamine vitiũ ſuaꝝ incan
tare cepit et videbat atqȝ ĩtelligebat. ꝙ dij egipcioꝝ gubernabãt
nauigia barbaroꝝ. Statimqȝ mutato habitu radens ſibi caput
et barbam tulit aurũ quantũ portare potuit et ea que ad aſtro
logiã et mathematicã illi neceſſaria erãt. fugitqȝ ſecreto de egipto
et peruenit ſuſis et deinde ethiopam. Et ĩduit linea veſtimẽta hoc
eſt ſindones albas q̃ſi propheta egipcius et venit in macedoniã

130

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK 'S GRAVENHAGE

[a2]

171 D 32 / 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

ſedenſqꝫ palam diuinabat omnibus qui pergebāt. Egipcij itaqꝫ videntes quia neptanebꝰ non inueniebatur ad curtū prexerunt ad ſerapin dominū illoꝝ maximū et rogauerunt eum vt vera reſponſa daret eis de neptanebo rege coꝝ. Serapis reſpondit. Neptanebus rex veſter fugit de egipto propt̄ arthaxerſem regē perſarum qui veniens ſubiugabit vos. ſed non pꝰ multū reuertetur ad vos iuuenis eiciendo a ſe ſenectutē et vlciſcetur vos de inimicis veſtris. Hec reſponſa accipientes egipcij fecerūt regalē ſtatuam ex lapide nigro in honore neptanebi. et ſcripſerunt ad pedes eiuſdem ſtatue illa reſponſa ad memoriam poſteroꝝ. Neptanebus incognitus manebat. macedonie ī terra philippi regis macedoñ. Interea ipſe philippus abijt in prelium. Neptanebus vero deſcendens in palaciū vt videret reginam mox vt vidit pulchritudinem regine olimpiadis iaculatum eſt cor eius et exarſit in cōcupiſcenciā illius tenditqꝫ manum ſuam contra eam et dixit Aue regina macedonū dedignās ei dicere dñam. Cui reſpondit regina dicēs. Aue magiſter. Accede propius et ſede. Sedente autē eo interrogauit eū olimpiadis dicens. An ne vere egipcius ſis. Reſpondit neptanebus dicēs. O regina verbū pulcherrimū ſeu regale dixiſti qñ egipcios nominaſti. Sunt enim egicij ſapiētes qui et ſompnia interpretant̄ ſigna ſoluūt volatilia intelligunt. ſecreta congnoſcunt. atqꝫ maniferū fatum naſcēciū dicūt. Nā et ego ſenſu ſubtiliſſimo de hijs omnibꝰ cōgnitus ſum ſicut ꝓpheta atqꝫ diuinus. Hec autē cū dixiſſet aſpexit eā ſenſu cōcupiſcabili. Vidēs autem olimpiadis ꝙ ſic aſpexit eam dixit illi. Magiſter quid cogitaſti aſpiciendo me. Reſpondens neptanebus dixit ei. Recordatus ſum pulcherrima reſpōſa deorum vt debeam intueri reginā. Hoc autem dicēte eo ſtatim ꝓferens de ſinu ſuo mirificā tabulā eneā et eburneā mixtam auro et argento continentē tres circulos. Primꝰ circulus continebat intelligencias. xij. ſecundus habebat animalia. xij. tercīꝰ circulus hēbat ſolē et lunā. Poſt hoc autē apuit cartā eburneā ꝓferens ex ea. vij. ſplēdidiſſima aſtra explorancia naturas horarum natiuitatū hoīm ideſt. vij. lapides ſculptos ad. vij. aſtra ꝑtinētes que ſunt ad cuſtodia hoīm poſita

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

Videns aūt hoc olympiadis dixit illi. Magiſter ſi vis vt credā tibi que oſtendis dic mithi ānū et diem et horā natiuitatis regis. Cūqꝫ hoc feciſſet dixit regine. Nūquid aliq̄d aliud vis audire. Regina rn̄dit. Volo vt dicas michi quid debet eſſe inter me et phi lippū. Dicūt enim multi qđ ſi reuerſus fuerit de prelio eiciet me aliamqꝫ ſibi accipiet in vxorē. Cui neptanebus reſpondit. Falſa verba ſunt hec. nō vera. Poſt aliquot ānos fiet in paucis diebꝰ Sed iteꝝ nolens habebit te philippꝰ in vxorē. Ad hoc regina rn̄ dit. Obſecro te magiſter vt dicas michi veritatem. Neptanebus reſpōdit. Vnꝰ ex potētiſſimis diȷs concūbet tecum et adiuuabit te. Regina dixit. Et quis ē ille qui concūbet mecum. Neptanebꝰ reſpondit. Eſt deus hamon potentiſſimꝰ qui largitur diuicias in omnibꝰ. Regina rn̄dit. Obſecro te magiſter vt dicas quā figurā habet. Neptanebꝰ reſpondit. Neqꝫ iuuenis neqꝫ vetus eſt. ſed in media etate conſiſtit habens in fronte cornua arietina et barbā canis ornatā. Vnde ſi tibi placet eſto parata illi hac nocte quia in ſompno videbis eū et in ſompno concūbet tecū. Cui regina reſpō dit. Si hoc videro non quō prophetā habebo te ſed quaſi deū te adorabo. Statimqꝫ neptanebꝰ valedicit regine. Deſcendēs itaqꝫ de palacio exiuit cōtinuo foras ciuitatē in deſertū locū atqꝫ euellēs herbas et triturās eas et tollens ſuccus illaꝝ fecit incātaciones per diabolica figmēta vt deciperet olimpiadē eadē nocte per ſomp nū oſtendens ſibi deū hamonē concūbentē ſecum dicentemqꝫ ſibi poſt cōcubitū. mulier cōcepiſti defenſorē tuū de patre ſuo philippo Mane aūt facto cū ſurrexiſſet olimpiadis a ſompno fecit venire ad ſe neptanebū et narrauit illi ſompnū quod viderat. At ille dixit ei. Scio hoc ꝙ dicis. Sed ſi locum dederis michi in palacio tuo per veritatē oſtendā tibi illū deum qui veniet ad te in ſimili tudinē draconis. et poſtea cōuertetur in humanā formā ac ſi in meam ſpēm. Ad hoc olimpiadis dixit. Bene dixiſti dn̄e magiſter Recipe cubiculū in palacio et veraciter ſcias. ſi hoc ꝓbare potero habebo te quaſi patrē pueri. Et hoc dicēs iuſſit ei dari cubiculū ī palacio. Circa aūt primā vigiliam noctis cepit neptanebus per magicas incantaciones transfigurare ſe in figurā draconis et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

ſibilādo cepit ire cōtra cubiculū olimpiadis. Ingreſſoqꝫ cubiculo
aſcendit in lectū ei9 et cepit oſculare eā atqꝫ cū ea cōcubere. Cū
aūt ſurrexiſſet a cōcubitu ei9 percuſſit in vtero dicēs. Conceptio
hec ſit victorialis et nullomō ab hoīe ſubiugabit̄. Talit̄ decepta
ē olimpiadis cōcubens cū hoīe quaſi cū deo. Mane aūt facto deſ
cendit neptanebus de palacio. Regina vero remāſit in cubiculo
pregnās. Cū autē cepiſſet vter9 eius creſcere vocauit ad ſe nep
tanebū et dixit illi. Magiſter volo vt dicas michi quid debet fa
cere philippus de me ſi reuerſus9 fuerit. Neptaneb9 rn̄dit. Noli
expaueſcere qꝛ de9 hamō ꝑ me erit tibi in adiutoriū. Et hoc dicēs
cōtinuo deſcēdit de palacio et exiēs foras ciuitatē ī deſertū locū et
euellēs herbas triturās eas et tollēs ſuccus eaꝝ apprehēdit auē
marinā et cepit exorzizare eā et ſucco ipſaꝝ herbaꝝ vngere. Hoc
enī faciebat per diabolica figmēta volens decipere philippū regē
per ſompnū. Factumqꝫ eſt ita. Eadē enī nocte apparuit philippo
in ſompnis deus hamon cōcumbens cū olimpiade vxore.ſua.et
poſt cōcubitū quaſi videretur os vulue illius cōſuere atqꝫ ſignare
annulo aureo cōtinentē in ſe lapidem in quo erat ſculptū caput
leonis et curr9 ſolis atqꝫ gladius.et poſt hoc dicēs ei mulier cōce
piſti defenſorē tuū de patre ſuo philippo. Exurgens autē philip
pus a ſompno vocauit ad ſe ariolum et narrauit ei ſompniū qd
viderat Reſpondens autem ariolus dixit ei. Rex philippe ſcias ꝑ
certo quia concepit olimpiadis vxor tua nō ab homine ſed a deo
Caput namqꝫ leonis et curus ſolis atqꝫ gladius talē intellectū
habet. Nam ille qui naſciturus eſt ex ea pertinget pugnando
vſqꝫ ad orientem vnde ſol egredit̄ et per gladiū ſubiugando ſibi
gentes et ciuitates.

De victoria philippi regis.

INterea philippus rex pugnauit et vicit. Apparuit nāqꝫ
ei in prelio draco qui antecedebat eum et proſternebat
ante eum inimicos eius. Cumqꝫ rediret macedoniam
obuiauit illi in palacio olimpiadis vxor eius et oſculat9 ē eam.
Intuit9 eſt eā philipp9 rex et dixit ei. Cui tradidiſti te olimpiad.
Peccaui inquid. Non peccaſti ait quia vim ſuſtinuiſti a deo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

Ego enim totū hoc ꝙ factū eſt vidi per ſompnū et proinde nec a me nec ab aliȷ̈s hominibꝰ irrep̄henſibilis eſſe videris. Quadam vero die epulāte philippo vna cū vxore ſua olympiade et pꝛīcipibus ſuis et pluribus macedōie neptanebꝰ per artē magicā trāſfigurauit ſe in figura draconis et ꝑ mediū triclinȷ̈ in quo cōmedebat rex trāſſibat ſibulādo ſic terribiliter vt pauorē et tribulacionē mitteret in hȷ̈s vbi conuiue erant· Et appinquās ad olimpiadē poſuit caput in gremio eius et oſculabat̄ eā· Videns hoc philippus dixit. Olimpiade tibi dico et vobis oībꝰ qui mecū epulamini hūc draconē vidi quādo fui cū cōtrariȷ̈s meis. Poſt paucos vero dies cū ſederet rex philippꝰ ſolus ī palacio ſuo apparuit ei parua atqꝫ mitis auis volans et ſedens in gremio eius generauitqꝫ in eo ouum qđ cadens de gremio eius in terra diuiſū eſt. Statīqꝫ exȷ̈t ex eo ꝑuiſſimus ſerpēs. Cūqꝫ ouū circuiēs ītroire vellet anteꝙ̄ ītroiuit et anteꝙ̄ caput īmiſiſſet mortuꝰ eſt. Vidēs autē philippꝰ turbatus eſt valde et vocauit ad ſe ariolum narrās ei que acciderant. Reſpondit ille. Philippe naſcet̄ tibi filiꝰ qui debet regnare poſt obitum tuū et circuire totum mundū ſubiugādo ſibi omnes gētes et anteꝙ̄ reuertat̄ in terra natiuitatis eiꝰ in paucis ānis morietur. Et appinquabat tempus pariēdi olimpiadis et cepit dolere et torqueri in vterū eius. Et fecit vocari ad ſe neptanebū et dixit ei. Magiſter magnis doloribus torquetur vterus meus. Neptanebꝰ autē cepit cōputare et dicere. Subleuare paululū regina de ſolio tuo. quia hac hora omnia elemēta turbata ſunt a ſole et receſſit ab ea dolor Et poſt paululum dixit ei neptanebus Sede regina. Et ſedit et peperit.

De natiuitate alexandri.

Naſcitur alexander cū multis virtutibꝰ. At vbi puer natꝰ eſt cecidit in terrā et ſtatī factus eſt terremotꝰ et fulgura et tonitrua magna et ſigna ꝑ totū mūdū. Tunc ſiquidē dilata eſt nox et vſqꝫ ad plurimā ꝑtem diei extēdi viſa eſt. Vidēs autē hic philippus rex fulgura et tonitrua tremens factus eſt et ingreſſus ad olimpiadē dixit. Mulier cogitaui in corde meo vt

nullomō nuttricet̄ iſte infantulꝰ pro eo ꝙ non eſt ex me cōceptꝰ
Sed tamē intelligo hunc eſſe a deo cōceptum quia in natiuitate
eius mutari video elemēta. Mutatur tamē in memoria mei ac ſi
proprius filius meus et quaſi ſit ille qui mortuꝰ fuit michi quem
habui ex alia vxore, et īponat̄ illi nomē. alexādeꝛ. Et hoc dicēte
philippo ceperūt famule nutrire puerꝝ cū omni diligēcia. Figura
vero illius neqꝫ patri neqꝫ mr̄ı̄ aſſimulabat̄ ſed propriam ſuam
figurā habebat. Coma capitis eius erat ſicut coma leonis oculi
eius magni micantes diſſimulabat̄ vnus ab altero vnꝰ enı̄ erat
niger et alter glaucus. dētes eiꝰ erāt acuti. Impetꝰ illius feruidꝰ
ſicut leonis et qualia debebat in poſterū facere figura illius ſig
nabat. In ſcolis itaqꝫ vbi ſedebat cū diſcipulis pugnabat cū eis
et vincebat eos et tā in littera ꝙ̄ in loquela et velocitate ancede
bat eos. Et cū factus eſſet annorū duodecī inſtruebat̄ ad pūgnā
et ſicut videbat facere a militibꝰ ſic faciebat. Vidēs igit̄ philippꝰ
velocitatē eius placuit ei et dixit illi. Fili. alexander diligo velo
citatē tuā et ingeniū animi tui. ſed triſtis exiſto quia figura tua
non aſſimulat̄ michi. Statim neptanebꝰ cepit cōputare et dic̄e
regine. Cogitacio tua nullatenus eſt nociua. Sollicitequ reſpicie
bat quādam ſtellam ſperando ab ea deſiderium ſuum. Audiens
autem hoc alexander dixit illi. Pater hec ſtella quā computas
apparet ne ī celo? Neptanebus rn̄dit. Sequere me hora noctis
extra ciuitatem et oſtendam tibi eā. Alexander dixit. Pater fatū
tuum agnoſcis. Neptanebus reſpondit. Etiam. Alexander dixit
Hec cauſa bona ē et illā opto ſcire. et qua morte morieris neſcis
Neptanebꝰ reſpondit. Scio certe fili quia a filio meo debeo mori
Et hoc dicens neptanebus deſcendit de palacio et ſecutus eſt eū
alexander hora ſerotina extra ciuitatem. Cumqꝫ veniſſent ambo
ſuper foſſatū qd̄ erat circa murum ciuitatis dixit illi neptanebꝰ.
Fili alexander reſpice ſtellas et vide ſtellā herculis quomō triſtat̄
et ſtella mercurij letatur et ſtellam iouis que clare lucet. Et fata
michi mortē ꝓpinquā a filio minant̄. Taliter eo dicēte et reſpi
ciendo ſurſū. neptanebꝰ acceſſit ei ꝓpius. et alexāder fecit impetū
in eū et ꝓiecit eū in foſſatū qd̄ erat circa murꝝ cı̄uitatis et dixit illi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

Sic dicis te mori vetule ſciendo terrenas cauſas cũ voluiſti ſcire
ſecreta aſtroꝝ. Cui neptanebus reſpondit. Cognitũ fuit michi
hoc quia ſic debuit michi euenire. Nõne dixi tibi qꝛ a filio meo
debeo mori? Alexander dixit. Ergo filius tuꝯ ſũ ego. Neptanebꝯ
reſpondit. Certe filius meus es. Et hoc dicens exſpirauit. Alex
ãder vero paterna pietate cõmotus eleuãs corpꝯ eiꝯ in humeris
ſuis deportauit eũ in palaciũ. Sed cum vidiſſet olimpiadis dixit
Fili alexãder quid eſt hoc? At ille reſpondit. Corpus neptanebi
eſt. At illa dixit. Neptanebꝯ pater tuus fuit. Alexander reſpõdit
Queãdmodũ ſtulticia tua fuit ita ẽ. Et iuſſit eũ regina ſepeliri.

De equo bucephalus

IN ipſis deniqꝫ temporibus quidam princeps capadocie
adduxit philippo regi quendã caballũ indomitũ corpore
magnũ et pulchrũ nimis ligatũqꝫ ex omni ꝑte cathenis
ferreis. Comedebat enĩ homines et dicebat caballꝯ ille bucepha
lus propter aſpectus horribilitatẽ ſeu ſigno eo ꝙ taurinũ caput
habebat ſiue ꝙ de frõte eiꝯ quedã niue corniculoꝝ ꝓcedebãt. Cũ
autẽ vidiſſet philippus rex pulchritudinẽ ipſius dixit miniſtris.
Recipite hunc caballũ et ꝑparate illi cancellos ferreos et ibi eũ
recludite vt malefactores cõdempnati qui debent ex lege mori et
cõmedi a feris cõmedant ab iſto equo. Interea philippꝯ rex reſpõ
ſum acceperat a dijs qm̃ ille regnaturus erat poſt mortẽ eius q̃
eſt equitaturus hunc ferocẽ caballũ. Idcirco expectabat rex fidu
ciam ipſius equi. Alexander itaqꝫ cũ factus eſſet annoꝝ. xv. erat
fortis audax et ſapiẽs. Didicerat enĩ pleniter liberales artes. ſ.
ariſtotolis et demoſtenis. Quadã autẽ die cũ trãſiſſet per locum
in quo caballus indomitus morabatur videns illũ concluſũ int
cãcellos ferreos et ante eum ſũma manuũ et pedum hominũ q̃
de paſtu ei ramanſerant iacencia miratus eſt valde. Et mittens
manũ ſuã per cancellos caballus collũ ſuũ extendẽs cepit ſtatĩ
lingere manũ ipſam et cõplicatis pedibꝯ ꝓiciens ſe ĩ terra erexit
ſe reſpiciens alerandrũ. In hoc itaqꝫ factu intelligens alexander

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

voluntatē equi apparuit cancellū et ingreſſus eſt ad eū. Et cum cepiſſet tangere dorſum eius manu dextera ſtatī equus ille cepit māſueſcere et blandiri queādmodū canis blandit̄ et manſueſcit dn̄o ſuo. Alexāder aūt vidēs hoc aſcendit ſuper eū et exiuit foras equitādo. Igit̄ cū vidiſſet eū rex dixit ei. Fili mi alexander omnia rn̄ſa deoꝝ modo cōplent̄ in te qm̄ tu regnare debes pꝰ mortē meā Cui alexander dixit. Pater ſi poteſt hoc fieri. dirige me ſedentē in circu. Reſpondit ei philippus dicens. Gratāter hoc facio fili mi. Tolle caballaos. cxl. milia. et ſolidos aureos. iij. milia. et vade cū bono auxilio. Factūq; eſt ita.

De exitu alexandri ad coronandum ſe.

Exiens autem alexander vna cum theophilo philozopho amico ſuo deferens ornamenta ſecum et ſolidos aureos p̄cepitq; militibꝰ ſuis vt curā mitterēt in equis. Veniēs itaq; alexander in polopanenſi occurrit ei nicolaus rex eiuſdem ꝓuincie cū exercitu ſuo vt pūgnā cū eo cōmitteret. Et appinquās ait. Quē me eſſe ſperas? Alexander reſpondit. tu es nicolaus rex arginorū. Attn̄ non eleuetur cor tuū in ſuperbiā. eo ꝙ homines regales ſūt ſub te. Solet enī euenire in humano fatu ꝙ maior ꝑuenit ad paruitatē et ꝑuus ad magnitudinē. Cui nicolaus ait Bene dixiſti. Temetip̄m cōſidera. quia perſona mea irrep̄henſibilis eſt. Verūtamen dic michi veritatē quare in iſtis partibus veniſti alexander reſpondit. Recede a me homo quia neq; habes aduerſus me aliquid neq; ego aduerſum te. Audiens aūt hunc ſermonē nicolaus iratus valde dixit. Vide quali homini loquor Per ſalutem patris mei ſi impetum ſpume eicio in faciem eius morietur. Hoc autē cū dixiſſet expuit contra eum et dixit. Tole hoc ꝙ tibi decet. Accipe catule quia non erubeſcis. Alexander enī continendo ſe ſcd̄m doctrinam et natiuitatem ſuam dixit illi. Nicolae iuro tibi per paternam natiuitatem meam et per vterum matris mee in quo fui a deo conceptus quia ſi hic mecum ludis cum curru vincam te et patriam tuam ſubiugabo per arma. Et conſtituentes inter ſe diem pūgnandi. ſeparati ſunt ab inuicem

Reuerſuſq; ad prēm ſuum alexander et preparato exercitu venit dies pungnandi cōſtitutus in quo iuncti ſunt ambo ad bellū. et ſonuerūt tubas per partes mixti bellicas et omnes vnanimiter moti ſunt et ceperūt intra ſe pugnare acrit. ip̄mq; nicolaū alexander ꝓpria manu ſua occidit et multos ei9 milites. In illa vero die victoriā magnā adeptus ē. Alexander ſubiugās ſibi regnum nicolai coronauerūt eū tā milites ſui q̄ꝫ alieni. et ſic ad prēz ſuū reuerſus eſt cū triūpho victorie. Inuenitq; prēm ſuum in cōuiuio nupciali ſedentē. Eiecerat enī mrēm ſuā olimpiadē et ſociauerat ſibi cuiuſdā hoīs filiā noīe cleopatra. Ingreſſus eſt aūt alexāder ad nupcias et dixit patri ſuo. pater recipe a me de prima pugna mea victorialē coronā. Verūtn̄ quādo celebraturus ero nupcias mr̄is mee ſociando illi aliū regē in maritū in ipſis nupcijs inuitatus nō eris. Audiens aūt hec quidā ex diſcūbentib9 cui nomen erat lyſias dixit. Rex philippe ex cleopatra naſcetur tibi filius ſimilis tui qui debet regnare poſt mortē tuā. Alexāder hoc audiēs iratus eſt valde. et facto impetu cōtra liſiam percuſſit eū in capite cū baculo quē in manu tenebat et mortuus eſt. Vidēs hoc philippus rex dolore ductus erexit ſe. et facto impetu cōtra alexandrū voluit percutere eū gladio. Statim in ipſo impetu cecidit in terrā et dixit ei alexander. Philippe qui ſubiugaſti europā et ꝑtē aſye quare nō ſtas ſuper pedes tuos? In hoc itaq; facto turbate ſunt nupcie et philipp9 rex egrotauit. Poſt paucos vero dies īgreſſus alexander ad viſitandū eū dixit illi. Philippe q̄uis nō ſit lex vt vocē te nomine tn̄ nō loquor tibi ſicut filius patri. ſꝫ quaſi amic9 amico. Fac bn̄ vxori tue cui male feciſti et nō ſit tibi cause mortis lyſie. Bene enī feci q̄ꝫ percuſſi eum. quia nō debebat an̄ me talia dicere. Tu aūt male feciſti q̄ꝫ impetū cōtra me feciſti. vt percuteres me gladio. Hec autē dicente alexandro cepit rex flere et alexander cū eo. Et interuallo facto egreſſus eſt alexander. et abijt loqui ad mrēm ſuā. dixitq; illi. Mater mea noli malā volūtatē habere patri meo. Quia q̄uis abſcōditum ſit peccatū tuū tamē reprehenſio tua ſtat. Et hoc dicens duxit eā ſecū ad philippū. Videns aūt philippus eam vocauit ad ſe et oſculatus eſt eam.

124

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

cepit expugnare eā. Calcedones aūt ſuper muꝝ ciuitatis ſtātes fortit̄ reſiſtebāt eis. Quibꝰ dixit alexād͛er. Vobis dico calcedones aut viriliter pugnate aut ſubiugamini ſub poteſtate pugnatoꝝ. Verūtamē apprehēdit calcedoniā. Et exiēs iñ et nauigato pelago ingreſſus eſt italiā et cepit ire romā. Conſules vero romanorū audientes aduentum alexandri timuerunt valde. Et miſerunt ei talenta auri quadraginta milia et coronas aureas .c. deprecantes illū vt nullatenꝰ eos expugnaret. Alexād͛er vero recepto a romanis tributo et a cūctis habitantibꝰ vſqꝫ ad mare occidētis quorū regio vocat̄ europa reliquid eos in pace. Et iñ tranſito alto pelago prexit affricā et ſubiugauit illā. Exiēs aūt de affrica precepit militibꝰ ſuis vt īgrederent̄ cū eo naues et irent ad farani didā inſulam ad cōſulendū deū hamonē. Et factū eſt dū irēt ad templū obuiauit ei in itinere ceruus quē precepit militibꝰ ſuis vt ſagittarēt. Illi vero quātas ſagittas cōtra eū iactauerūt nullo modo percutere potuerūt. Alexander vero apprehendēs arcū dixit militibꝰ ſuis. ſic ſagittabitis eū. Et cōtinuo ſagittauit eum. Ab illo nāqꝫ die vocatus eſt locus ille ſagittarius. Et ingreſſus eſt templum hamonis et fecit ibi victimas.

De villis taforiſis.

Deinde āmoto exercitu venit in locū qui dicit̄ tāforiſis in quo erāt ville .xv. et habebat flumina .xij. que curſu ſuo ingrediebant̄ in mare. Et erat ibi templū cuius erant porte ferree. Et fecit ibi victimas et dep̄catus ē deos vt vera rñſa darēt illi de omnibꝰ. Factūqꝫ ē ita. Eadē igit̄ nocte apparuit alexandro in ſompnis deus ſerapis et dixit illi. Potes portare nunc montē et mutare illū. Alexād͛er rñdit. Et quō poſſū illū portare. Serapis dixit. Quō iſte mōs nō mutabit̄ de loco iſto ſic nomē tuū et fatū tuum memorabit̄ vſqꝫ ad nouiſſima ſeculoꝝ. Ad hec alexād͛er cepit ei rogare dicēs. Rogo te ſerapis vt dicas michi q̈ morte debeo mori. Cui ſerapis rñdit. Bonū ē et ſine aliq̄ tribulacōe hōi neſcire diē mortis ſue. Sꝫ tñ q2 rogaſti me q̄ mortē facē

debes vt dicā tibi morte morieris cū pocione. Suſpicio tn̄ nulla
in te ſit. Quia qua hora pocionem biberis apprehēdet te egritudo
et ſtatim morieris in iuuētute tua. Noli tn̄ diē et horā inquirere
vel tēpus quia a dijs orientalib⁹ dicet̄ tibi fatū tuū. Erigens ſe
alexander a ſompno triſtatus eſt valde. et precepit vt partes ſui
exercitus irent aſcalonā et exſpectarēt eū ibi. Ille vero ſedēs p̄ce
pit edificari ciuitatē nomini ſuo imponēs illi nomē alexandria.

Quō alexander ſubiugauit ſibi egiptū et totā ſiriā et de pugna fortiſſima quā fecit expugnando tyrū.

INterea egipcij audientes aduentū alexandri exierūt ei
obuiam et ſubiugati ſūt ipſi ac honorabiliter receperūt
eū. Introeūte vero egiptū alexandro inuenit ibi ſtatuā
regalem ex lapide nigro quam cū vidiſſet alexander. Hec ſtatua
cui⁹ ē? Reſponderūt egipcij dicentes. Neptanebi regis egipciorū
eſt. Alexander dixit. Neptanebus pater meus fuit. Et piciens ſe
de equo in terra amplexatus eſt eā et cepit oſculari eā. Inclināſq;
ſe cepit legere ſcripturas que ſcripte erāt ad pedes ei⁹. Deinde
accepta milicia pertexit ſyriā. Syri vero reſiſtētes ei viriliт̄ pug
nauerūt cū eo et occiderunt ei aliquātos milites. Et veniens da
maſcū expugnauit eā et cepit. Deinde ſubiugata ſydone caſtra
metatus eſt ſup̱ ciuitatē que dicit̄ tyrū vbi exercitu multo tēpore
cōmorato multa incōmoda p̱peſſus ē. In tm̄ erat ciuitas fortis
cū maris circūdacione muroꝝ et edificioꝝ cōſtructione ꝙ nullū
nocumētū ciuitati facere poterat. Cōſtruxit ergo ingēs edificiū i
mari quo ciuitatē ita anguſtiabat ꝙ nulla claſſis aut nauigia
poterant portū ciuitatis attingere. Cepit aūt exercit⁹ alexandri
indigere. Et ſtatim miſit litteras ad pontificē iudeoꝝ noīe iadū
monens eū vt ſibi auxiliū mitteret et venalia que vulgo dicitur
mercatū exercitui ſuo prepararet. Et ceſum quē prius dario dabat
daret ei et eligeret ſibi magis amiciciā macedonū ꝙ̄ pſaꝝ. Ponti
fex vero iudeoꝝ portatorib⁹ irācū reſpondit dicens. ſacramenta
dario ſe dediſſe ꝙ nequaq̄ cōtra eū manū leuaret et ideo viuente

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

dario nullatenꝰ poſſet iuſiurādū īmutare. Audiēs hoc alexander iratus eſt valde cōtra pontificē iudeoꝝ dicēs. Talē vlcionē in eo et in populo ſuo habeo facere vt oēs per illos diſcernāt qualiter debeāt mea p̄cepta ſeruare. Sed tamen tyrū relinquere noluit. Nocte igitꝰ eadē apparuit alexandro ī ſompnis deꝰ hamon quaſi teneret vuam in manu et iactaret eā in terra et pedibꝰ faceret ex ea vinū. Exurgēs aūt a ſompno fecit ad ſe venire ariolum et narrauit ei ſompnū ꝙ viderat. Cui ariolus ait. Rex alexander ꝓcerto ſcias quia vuā quā tenebas in manu et ī terra ꝓiciebas et calciamēto eā tundebas. hec ciuitas ē ꝙ̄ debes apprehēdere et ad terrā ꝓſternē et vinū qd̾ de vua ipa faciebas ſanguis hūanis ē quē debes in ea fūdere. Audiēs hoc alexāder cōgregata milicia cepit fortiter expugnare ipā ciuitatē et apprehēdit eā et ꝓſtrauit eā vſqȝ ad terrā. Et alias duas ciuitates diſſipauit funditus. In quibꝰ quāta mala ſuſtinuerūt ſibi ab alexādro illata vſqȝ hodie memoratur.

De aduentu alexandri ad ieroſolimā.

DEinde āmoto exercitu venit ad ciuitatē gazam. Et capta gaza ad ciuitatē iheroſolimā aſcendere feſtinabat. Audiens aūt pōtifex iudeoꝝ noīe yadus aduentū alexandri timuit valde. Et cōuocatis iudeis precepit eis triduanū ieiuniū et ſupplicacōꝫ et inmolacionē offerri deo. Nocte igitꝰ eadē poſt ſacrificiū apparuit ei deus dicēs. Noli timere ſed cōtinuo ornans plateas ciuitatis aperi portas et totus populus exeat cū veſte alba preparatus. Tu autem et reliqui ſacerdotes cū legittimis ſtolis occurrite obuiam ei nichil heſitantes. Qui cum a ſompno ſurrexiſſet conuocatis iudeis narrauit eis ſompnū qd̾ viderat. et p̄cepit ita facere ꝙ ciuitas vna cum ſacerdotibus et ciuili multitudine ꝯuenit ad locum qui ſcopulus dicitur ex quo loco cernitur iheroſolima et templum ibiqȝ exſpectabant magni alexādri preſenciā. Alexander cum appinquaſſet ad locum qui ſcopulus dicitur cernēſqȝ multitudinem populi veſtibus albis indutā et ſacerdotes cum biſſi'is ſtolis exornatos. pontificēqȝ ſacerdotū iacinctina ſtola

et deaurata inditū et ſuper caput habentē cidaꝭ mūdā et deſup
laminā aureā in qua erat ſcriptū dei nomē tetragramaton ſtatī
precepit omnibꝰ ſuis ſtare et ipſe ſolus abijt ad eū et proiciens
ſe de equo in terra adorauit nomē dei et pōtificē iudeoꝝ. veneratꝰ
eſt. et cōtinuo iudei vna voce ceperunt clamare dicentes. viuat
rex alexander. Videtes enī hoc ſyri ſtupefactī mirabantꝰ. Quidam
vero ex principibꝰ eius cui nomen erat parmoniꝰ dixit. Alexādre
maxime imperator cū ab hominibꝰ adorari cōſueuiſti cur tuipſe
adoraſti principē ſacerdotū gentis iudee? Cui alexander reſpōdit
Non hunc adoraui. ſed deū cuius pontificatu ſacerdocij hic fūctꝰ
eſt adoraui. Nam per ſompnū in viri huius habitu cōplexi deum
Et cū eſſem adhuc in macedonia et cogitaui in animo meo quē
admodū poſſem aſiā vincere incitabat me nequaquā negligere
ſed cōfidēter trāſire. Ideoqꝫ cū neminē aliū vidiſſem i tali habitu
et cū aīaduertiſſem et habuiſſem viſionis nocturne memoriā eū
adoraui et ſalutaui. Et arbitror inde diuino iuuamine me datū
vincere et virtutes perſarū ſoluere. et omnia que in meo corde
ſperātur pfutura eſſe confido. Et hoc dicens ingreſſus eſt cū ſacer
dotibꝰ ciuitatē et intrauit in tēplum dei et deo victimas īmolauit
ſcdm oſtenſionē ſacerdotis. Et optulerunt ei ſacerdotes volumen
danielis ī quo erat ſcriptū ꝙ quidā grecoꝝ ſubiugaturus erat
potenciā perſaꝝ et arbitratus eſt ſeipm eſſe quē ſcriptura ſigna
bat et gauiſus eſt. Statimqꝫ pontifice et reliquis ſacerdotibꝰ plu
rima dona dedit et iuſſit eos petere quid vellent. Pontifex ergo
iudeoꝝ pecijt dicens. Liceat nos patꝝ nrōꝝ vti legibus et. vij.
annos ſine tributo eſſe. Cui alexander conceſſit omnia. Iterum
poſtulauit iudeos in babilonia et meda cōſtitutos ſuis legibus
potiri. Qui pmiſit libenter facere que poſcebant. Igitꝰ alexander
diſponens iheroſolimā et dimiſſo ibi antromacho cuſtodie duxit
exercitū ad reliquas ciuitates. Ad quas perueniēs ab omnibus
amabiliter ſuſcipiebatur.

Quando alexander cepit ire ſuper dariū.

Eodem tempore ſyri qui effugerāt de manu alexādri abie
rūt perſidam et narrauerunt dario imperatori omnia que

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

paſſi fuerāt ab alexandro. Audiēs aūt hoc dari⁹ imperator ſciſcitatus ē eos de aſpectu et ſtatura alexandri. Illi vero oſtenderūt ymaginē alexandri depictā in mēbrana. Videns aūt illā darius deſpexit eā ꝑpter paruitatē forme eius et ſtatū dixexit ei pilam ludicā et zotam que facta eſt de vergis curuis a capite vt luderet cum eis. et eciā cantram auream et epiſtolam continentē ita.

Epiſtola darij ad alexandrum.

Darius rex regū terrenoꝝ parens ſolis qui lucet vna cū perſidis dijs famulo meo alexādro dirigo gaudiū. Audiuimus de te ꝙ eleuat⁹ per ſupbiā venias cōtra nos. Et coadunaſti tibi quoſdā latrunculos et vis conflictū habere cum multitudine perſarū. Quin ymmo ſi adunare poteris homines tocius mūdi nō preualeres reſiſtere plenitudini perſaꝝ quorū vigorē nequaꝙ̄ extīgueres eciā ſi toci⁹ orbis multitudinē cōgregares. Quia multitudo perſaꝝ coequatᷣ ſtellis celi et arene que ē in littore maris. Vnde oportet te penitere ī hoc ꝙ operatus es. Qua proptᷣ p̄cipio tibi vertere greſſū redire ad matrē tuā et requieſcere in ſinu illi⁹. Ecce tibi dirigo pilā ludicā et zotam cū quib⁹ ludas necnō cantrā aureā cū qua te exerceas et cogites iocandi cāa. Cognoſco itaqꝫ quia paup̲ es et plurib⁹ īdiges. Tantū enī aurū requieſcit in p̲ſida ꝙ vincat claritatē ſolis. Tūc aūt vade cā⁹ et reſipiſce ab hac ſtulticia et de modica gloria quā agis. Quia ſi in ipſa perſeuerare volueris dirigam ad te milites qui te apprehendant non quomodo philippi filiū ſed quō principē latronū et cruci te affigi precipiam.

Quō milites alexandri de lrā darij fuerant nō modicū contriſtati et quomō alexander confortauit eos.

Venientes aūt miſſi darij īperatoris ad alexandrū obtulerūt ei hanc epiſtolā vna cū cātra et pila et zota. Alexander itaqꝫ p̄cepit ip̄az legere corā omnib⁹ ſuis militib⁹. Milites vero ei⁹ audiētes ep̄laz triſtati ſūt valde. Vidēs aūt eos alexāder triſtes effectos dixit. O cōmilitones fortiſſimi q̄liᷣ turbati eſtis ī ſermone darij? An neſcitis qꝛ canis q̄ multū latrat nullū effectū leſiōis habet? Nos itaqꝫ credam⁹ ꝙ ī aliq̄ veritatē dicat h̄

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

eplā. ideſt de multitudine auri ꝙ ſe dicit habere. Proinde oportet
nos ſtrēnue et fortiter pugnare cū illis et nō inuaciū quia mul
titudo auri cōpellit nos pugnare cū illis. Et hoc dicens precepit
militibꝰ ſuis vt apprehēderent ipſos miſſos darij et crucifigerent
Jlli inceperūt vociferare ad alexandrum et dicere. Dn̄e rex nos
qualem culpā hēmus. Quibus alexander dixit. Dicta īperatoris
vrī cōpellūt me hoc facere qui dixerit vos ad me tāq̄ ad latronē
At illi dixerūt. Proinde noſter imperator ſcripſit hoc quia neſcit
vos. neqꝫ magnitudinē vrām. Sed ex quo venimꝰ et vidimus
īenarrabilem gloriā et magnitudinē vrām. ſi dimittitis reuerti
per nos erit diffamatū nomē vrm̄. Alexander hoc audiens iuſſit
illos dimitti et iuſſit illos inuitari ad cōuiuiū ſuū. Sedētibus
itaqꝫ in cōuiuio dixerunt per nunciū dicentes alexandro. Dn̄e
rex ſi placet vrē poteſtati precipe venire nobiſcū milites et trade
mus vobis dariū. Quibꝰ alexander reſpondit. Nō letetur animꝰ
veſter in hijs in quibꝰ p̄ſumitis quia ꝑtradicione vrī īperatoris
nō dabitur vobis vnus miles. Alio itaqꝫ die precepit alexander
ſcribere epiſtolā dario imperatori cōtinentem ita

Epiſtola alexandri ad darium.

Alexander filiꝰ philippi regis et regine olimpiadis. dario
regi terreni regni parenti ſolis qui lucet vna cū pſidis
dijs dicēdo mādamus. Turpitudo et dedecus eſt a tā luci
diſſimo imperatore atque magnificētiſſimo talia verba deſtīare
michi homini paruo et humili. Tu qui es parēs ſolis et reſides
in throno vna cū pſidis dijs. Dij namqꝫ in mortales iraſcunt̄. ſi
homines mortales effici ſe volunt ſocij illoꝝ. Mortalis etenim
ego ſum et ſic venio ad te quaſi cū mortali hoīe pugnaturꝰ. Tu
autē qui es magnus et excelſus cū veneris pugnā mecū cōmittē
ſi me viceris nullā habebis laudē. quia latrunculum viceris. Qd
ſi ego vicero te magnā laudem acquirā eo ꝙ magnificentiſſimū
imperatorē vicero. De auro plurimo qd̄ te dixiſti habere acuiſti
ſenſum noſtꝝ et feciſti nos forciores ī virtute quatinꝰ acq̄ramꝰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

ipſum aurū et pauptatē ꝙ dixiſti nos habere expellamꝰ a nobis De eo ꝙ miſiſti nobis pilā ludicā et zotā cū quibꝰ ludā atꝫ cātrā aureā cū qua me exerceā et cogitē iocādi cauſas. hoc in me futuꝝ eſſe intelligo. Per rotūditatē pile ītelligo quia ſubiugabit̄ michi tocius orbis imperiū. Per zotā ītelligo quia ſicut a capite curua ē ſic incuruabūtur an̄ me capita oīm terrenoꝝ regū. Per cantrā aureā intelligo me eſſe victorialē et cenſum ab omnibꝰ recipere Et quia tu es magnꝰ et excelſus pre omnibꝰ. primo michi cenſū miſiſti. i. cantrā aureā. Cū aūt ſcripta fuiſſet epiſtola hec vocauit ad ſe miſſos darij. et dans illis dona optima pariter et epiſtolā dimiſit eos. Et exiñ amoto exercitu cepit ire. Recepta itaqꝫ darijꝰ epiſtola ipſam legit et iratus ē. ſtatimqꝫ direxit epiſtolā ſatrapis ſuis cōtinentē ita.

Epiſtola darij ad ſatrapas.

REx perſaꝝ darius primo et anthilocho ſatrapis gaudiū Audiuimus ꝙ alexander philippi regis filius eleuatus ē in ſtultitiā et intrauit in terrā aſye que nrā eſt et depredauit illam. Quia propt̄ precipio vobis ſicut ad tā magnos et fortiſſimos viros adiutores mei imperij vt apprehendatis illū et adducatis michi vt pueriliter flagellē illū et induā illū purpura et dirigā illū olimpiadi matri ſue et macedonie quia nō decet ſe pugnare. ſed ſtare ī ꝓuincia ſua vt puer et cum pueris ludere. Relegerūt itaqꝫ ſatrape epiſtolā ſuā et reſcripſerūt ei epiſtolam continentem ita.

Remiſerunt aliam.

REgi perſarū deo magno primus et antilochꝰ ſatrapes gaudiū. Sciat magnitudo vrā quia iſe alexander quē dicitis diſſipauit ꝓuinciā nrām. Nos itaqꝫ congregata multitudine hoſtiū pugnauimꝰ cōtra eū et tergaueſi vix euaſiꝰ de manu eius. Vnde nos quos vū impij adiutores eſſe dicitis. neceſſe ē vt queramꝰ adiutoriū vrm̄ eo ꝙ dixiſti illū induere purpuram et remittere mr̄i ſue. Scias quia ciuitatem tiꝝ funditus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

diſſipauit. Cūq; legiſſet darius hanc eplāꝫ ſupuenit ei alter nū
cius qui dixit ꝙ caſtrametatus erat alexander ſuper fluuiū qui
ſtragatia vocatur. Audiens hoc darius impator. iterū reſcripſit
alexandro epiſtolam continentem ita.

Epiſtola darij ad alexandrum.

DArius rex perſaꝝ famulo meo alexādro dicēdo mādam⁹
Scias quia per vniuerſum mundū laudat͛ nomē darij
quin etiā et dij laudant illū. Itaq; quō auſus es trāſire
flumina mare montes et colles et venire cōtra me. Hoc ſiquidē
eſſet tibi magnū nomē ſi abſꝫ mea volūtate tenere poſſes mace
doniā. Sed cōfortat⁹ es et cōgregaſti ſocios tuos et vadis pugnā
do et diſſipando nrās ātates. Itaq; melius fuerat tibi penitere de
malis que feciſti anteq̃ accipias a me iniuriā. atq; refugiū apud
nos facere qui ſumus dn̄atores orbis terraꝝ prius q̃ cōgregē
ſuper te multa mala. Attn̄ glari debes in hoc et penitere de tuis
malis que facis eo ꝙ fuiſti dignus recipere a nobis epiſtolas.
Verūtamen vt cognoſcas qualis et quant⁹ ē meus exercit⁹ tibi
ſignabo illum per hoc ſemē papaueris ꝙ tibi in mātico dirigo.
Vide ergo ſi hoc ſemē dinumerare poteris. Quod ſi facere non
valebis pro certo ſcias ꝙ non poteris numerare populū meum
Reuertere ergo in terrā tuā et erubeſce in eo ꝙ feciſti. et ampli⁹
in cor tuum non aſcendat talia facere.

De lrā rn̄ſiua q̃ miſit alexād͛ dario mittēdo ſibi ſemē pipis et quō expugnauit vnū pricipē darij reuertēdo ad mrēꝫ ſuā i macedoniā

CVm autē veniſſent ipſi miſſi darij impatoris obtulerūt
ei epiſtolā pariter et ſemen papaueris. Statiq; alexāder
iuſſit legere epiſtolam illam. Et mittens manū ſuam ī
mantico tulit de ipſo ſemine papaueris mittenſq; in os ſuum et
mandens dixit. video quia homines illius multi ſunt. ſed tamen
ſecundum hoc ſemen molles ſunt.

139

[b]

De infirmitate olympiadis.

INterea venerūt miſſi a macedonia dicētes de infirmitate olympiadis matriseius. Quo audito alexander triſtatus eſt valde. Sed tamē reſcripſit epiſtolam dario imꝑatori continentē ita.

Epiſtola alexandri ad dariū.

ALexander philippi filiꝰ et olympiadis regine dario regi perſaꝝ. Scias quia plurime epiſtole aduenerunt nobis que impellunt nos facere que dicimus. Tu autem noli cogitare ꝙ pro pauore atqꝫ dubitacione tue vane glorie de iſto loco recedam ſed vt videamꝰ matrē noſtram olympiadē que grauiſſima laborat infirmitate. Pro certo itaqꝫ ſcias quia reuerſurꝰ ero poſtq̄p̄ videro matrem meā cū maxima multitudine nouoꝝ militum. Ecce dirigo tibi pro ſemine papaueris ꝙ mandaſti in mantico pro innumerabili ſemine hoc piper vt cognoſcas quia multitudinē ſeminis papaueris vincit fortitudo huiꝰ paruiſſimi piperis. Cum ſcripta fuiſſet epiſtola vocauit ad ſe ipſos miſſos darij et dās illis dona optīa ꝑiter et epiſtolā et piper dimiſit eos.

De pugna cum principe darij.

IDipſis deniqꝫ tꝑibꝰ quidā amonta noīe princeps milicie darij ſuꝑ arabiā cū valida manu hoſtiū reſidebat. Qui audiens aduentū alexādri mouit ſe inde cū exercitu ſuo et ex aduerſa parte ſtetit ante alexādrū. Et valde mane īchoato ꝓlio pugnauerūt vſqꝫ ad occaſū ſolis. Et neqꝫ iſti neqꝫ illi deſtiterūt. ſed fortiter inter ſe pugnauerūt ꝑ tres dies continuos et multi ꝑ partes moriebant̄. Et tam fortis extitit ipſa pugna. ꝙ eclipſim paſſus ē ſol cōpaciēdo de tāto hoīcidio nolēdo eciā videre tātū humanū ſanguinē effuſum q̄ntum ibi videbat̄ effūdi. Dein ceperūt multi cadere a parte pſaꝝ q̄re eciā vidēs amonta pīceps milicie tergauerſus cum paucis vix aufugit perſidā et cum tāta celeritate fugit ꝙ ante dariū inuenit miſſos qui reuerſi fuerant ab alexādro adhuc ſtātes et ipſū dariū tenēte in manu epiſtolā alexandri et ſciſcitantem de ſemine papaueris quid peregiſſet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

At illi dicẽtes apprehendit et momordit et deſpiciẽdo dixit. multi
ſunt ſed molles. Acceptoqꝫ datius pipere miſit in os ſuū id. et
mandẽs et ſuſpirās dixit. Pauci ſūt ei⁹ milites. ſꝫ ſunt fortiores
ſicut hoc piper acer eſt. Reſpōdit ei amōta dicens. Scias dn̄e ꝙ
paucos pugnatores hẽt alexād̄er. ſed ſūt fortes et multos milites
meos occideȓūt. Ego vero cū paucis vix euaſi de manu illoꝝ.

IGitur alexāder vincendo pugnā nō ē in elacionē eleuatus
ſed p̄cepit militib⁹ ſuis vt ſepelirēt tā pſes quā macedones
qui occiſi fuerāt in ipſo p̄lio.

De ingreſſu ciliciæ.

ET exinde amoto exercitu venit ciliciā in qua ſubiugate
ſunt ei multe ciuitates et ſuperiunxit ī exercitu ſuo. xviij
milia hominū. Indeqꝫ venit ſyriā que et ipſa ſubiugata
eſt ei. Deinde aſcendens montē taurū venit in ciuitatē que dicit̄
perſopolis in qua ſunt. ix. muſe. Deinde accepta ciliciā egreſſus
ē per partes aſye ſubiugās ſibi multas ciuitates et veniēs frigiā
igreſſus eſt templū ꝙ dicitur ſol et fecit ibi victimas et venit ad
flumen ꝙ dicitur ſanctamātro. Eratqꝫ latitudo ipſius fluminis
cubitis. xv. et dixit hominib⁹. Beati qui laudes homeri doctoris
adepti ſūt. Quidā vero ex circūſtantib⁹ cui nomē erat doctomed⁹
reſpondens dixit ei. Rex alexāder maiores laudes poſſim⁹ facere
de tuis factis quā fecit homer⁹ de hys que fuerūt facte troye quia
miraculoſas virtutes feciſti tu magis quā ille. Audiēs hoc alex
ander dixit ei. Antea optarē eſſe diſcipulus homeri ſapiētis quā
habere laudē quā habuit achilles. Poſt hoc amoto exercitu venit
macedonie et inuenit matrē ſuā olimpiadē leuatā ab īfirmitate
et letatus eſt cum ea aliquantis diebus.

Quō alexande recedendo de macedonia a matre ſua veniēſqꝫ in pſidā ſubiugabat ſibi ciuitates et p̄uincias.

DEinde amoto exercitu exiens macedoniā cepit ire contra
perſidā et veniēs caſtrametatus eſt in locum qui dicitur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

obdira. Homines vero autē ipſius ciuitatis clauſerūt ei portas
Videns autē hoc alexander iratus eſt valde et precepit militibꝰ
ſuis vt incenderēt ipſam ciuitatē. Videntes autē homines ipſiꝰ
ciuitatis ignem ceperūt vociferare ad alexandrū et dicere. Dn̄e
rex nō clauſimus portas ad rebellandū tibi. ſed dubitando ne
hijs auditis. dariꝰ rex dirigeret ſatropas ſuos et diſſiparēt nos.
Reſpondens autē alexander dixit. Aperite portas ciuitatis ſicut
decet et conſuetudo eſt. et nullomodo nūc expugnabo vos. ſed cū
fecero finem cum dario tūc loquar vobiſcū. Audientes hoc hoīes
ipſius ciuitatis ſtatim aperuerunt ei portas ciuitatis. et exinde
trāſiens bithimiā venit molitho. Deinde ichal dcopolim et veīt
ad fluuiū qui dicitur xenis. et oppreſſit aliquantulū famis exer
citū eius. Fecitq̨ dijs ſuis victimas. Et exercitui ſuo preparatū
eſt cōuiuiū et ſaturati ſunt. Murmurabant autē milites eius
dicentes. Defecerūt equi noſtri. Quibus alexander dixit. Viri cō
militones fortiſſimi ſi defecerūt equi vrū deſperatis vos de ſalute
Si nos quidē viuimus equos feſtinanter acquirimꝰ Sed ſi nos
morimur equi nō erant neceſſarij nobis. Verūtn̄ feſtinemꝰ ire
in talē locū vbi et cibaria īueniamꝰ ꝑ vobis et pro equis. Indeq̨
venit ad locū qui dicit̄ locus lucus vbi īuenerūt cibaria multa
et paſcua pro animalibꝰ et moratus ē ibi aliquātis diebꝰ. Deīn
amoto exercitu venit ad locū qui dicit̄ tratagantis et ibi caſtra
metatus ē. Inuenitq̨ ibi tēplū apollinis et voluit ibi victimas
facere. Statimq̨ apollo vocauit eum dicens. hercule. Reſpōdēs
alexander dixit illi. Apollo vocaſti me herculē. ergo reſpōſa tua
falſa videntur.

De destructione thebee.

Et exiēs īde cū exercitu ſuo veīt ad quādā ciuitatē q̄ dicit̄
thebas et dixit hoībꝰ ipſiꝰ ciuitatis. Date michi trecētos
milites q̄ veniāt michi ī adiutoriū. Audiētes hoc thebei
clauſerūt portas ciuitatis et armatis ex eis q̄drīgētis aſcēderūt
ſup muros ciuitatis et dixerūt ei. Alexandͤ ſi nō recedis a nobis
expugnabimꝰ te. Audiens aūt hoc alexandͤ ſubridens ait illis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

Fortiſſimi milites eſtis o thebei. Clauſiſtis portas ciuitatis et ſic
dicitis pugnare mecū. Unde ſciatis me nullomō receſſurū de loco
iſto. ſed manſurū ac pugnaturū aduerſum vos nō tanꝙ fortes ſꝫ
velut cōtra ruſticos et ſine virtute. Nam omnis fortis homo cui
bella delectant nō ſe claudit intra vrbē vt virgo ſed in campum
exit et pugnat. Et hoc dicēs precepit vt mille milites ſagittarij
circa ciuitatem irent ſagittātes hoīes qui ſuper muros ciuitatis
ſtabāt. Itē precepit quadringentis militibꝫ vt irēt cū securibus
et foſſorijs ferreis vt rūperent fundamēta muri que cōſtruxerat
amphimo et zethꝫ. Et alijs quadringētis precepit vt irēt cū arde
tibus facilis et incenderēt portas ciuitatis. Et plures alios ordi
nauit vt pcuterēt muꝝ cū arietibꝫ et machionibꝫ. Ipſe autē cum
fundibularijs et ſagittarijs et cum reliquo exercitu ingreſſus eſt
ciuitatē. Ciuitas enī et porte eius ardebant et pplūs ſe precipita
bant per murum. alij in igne moriētes alij brachia et tibias frā
gentes. Erat autem tunc quidā homo in exercitu alexandri noīe
ſtiſichorus inimicus ciuitatis qui gaudebat de paſſione ciuitatis.
Quidā vero muſicus de eadem ciuitate noīe hyſminea vt vidit
diſſipacōꝫ pr̄īe ſue ſtati pſtrauit ſe ad pedes alexandri et cepit la
mētare et p artē muſicā cepit rogare eū ſperans animū ſuum
flectere. vt tādē aliqn̄ miſereretur ciuitatis. Intuitus eū alexāder
dixit illi. Magiſter poſtꝙ vidiſti diſſipare ciuitatē rogaſti me cū
hac melodia. Cui hyſminea reſpōdit. Propterea hoc feci dn̄e rex
vt flecterē animū tuū et conuerterē illū in luctu illius ciuitatis.
Qꝺ ſi iuſte feciſti diſſipando ciuitatē hanc eo ꝙ culpā geſſit inte.
male tn̄ feciſti quia tuipſe thebeus es. Oportuit te ergo miſereri
pr̄īe tue. Audiens hoc alexāder iratus valde iuſſit murum ipſius
ciuitatis a fūdamētis fodi et euerti. Et exinde amoto exercitu
cepit ire et ſecutus eſt eū quidā homo magnꝫ ex eadem ciuitate
noīe clithomacus. Thebei vero qui remanſerāt ex incēdio cītatis
abierunt delphym ad arā appollonis vt cōſulerent eū ſi deberet
reedificari thebas ciuitas an non. Erat enī in ipſo tēplo quedā
ſacerdos femina virgo que abijt ad fontē caſtri vnde libabāt et
bibit ex eo aquā et veniēs sacrificauit appollinē. Staticꝫ appollo

reſpōdit. Ille qui thebas ciuitatē reedificaturꝰ eſt tres victorias habebit. et poſt ipſas victorias recepturus erit ptātē reedificādi ipſam ciuitatē.

Quō corinthij receperūt alexandrū pacifice et de ludo quē exercuit cum eis.

ALexander itaqꝫ ꝓfectus ē corinthū ciuitatē et rogauerūt eū corinthij vt luderet cū eis in circuibꝰ. Factūqꝫ eſt Et cōuenietes ad hoc ſpectaculū multitudo populi et aſtātibꝰ dixit alexandˀ. Quis ex vobis erit primꝰ luctās in lucto iſto? Clithomachꝰ quē ſupius diximꝰ de ciuitate theba rn̄dit . Si placet veſtre ptāti ego accepta ptāte luctādi prius luctabo cū corīthijs Statiqꝫ cepit clithomachꝰ luctari et vicit. Cui dixit alexander. Si ter viceris coronaberis. Factūqꝫ ē ita. Luctatus ē ſecūda vice et ſimilit̄ tercia vice et vicit. Et ſtatī iuſſu alexādri coronatus ē. Dixerūt autē illi p̄conizatores dic nomen tuū? Clithomachus rn̄dit Sine ciuitate vocor. Audiēs enī hoc alexādˀ dixit ei. O beatiſſime et optīe certator vt quid ſine ciuitate vocaris? Clithomachꝰ rn̄dit. Maxīe impator anteq̄ꝫ tu eſſes habui ciuitatē nūc aūt per te ciuitatē nō habeo. In hoc itaqꝫ reſpōſo intelligēs alexandˀ q̄a de theba ciuitate dicebat. dixit p̄conizatoribꝰ. Vociferate et dicite vt iſte thebeus ptātē habeat reedificādi thebeam et tenēdi eam noīe meo. Et ita factū eſt.

Quō alexander veniēdo ad ciuitatē lacea noīe recepit rn̄ſum ꝙ toti mūdo imparet et ꝙ p̄uaret ſtraſagorā principatu ſuo.

INterea exiēs alexāder de corintho venit ī ciuitatē q̄ dicit̄ lacea in qua erat princeps noīe ſtraſagora. Et ingreſſus tēplum diane iuuenit ibi ſacerdotem virginē feminā que faciebat ſacerdotales veſtes. Statiqꝫ vt vidit alexandrū dixit ei Bn̄uenisti alexādˀ. Tu enī debes ſubiugare totū mūdū. Audiēs hoc alexāder donauit illi plurima dona optima auri. Alio itaqꝫ die ingreſſus eſt ipſe ſtraſagoras princeps lacee ciuitatis tēplū in quo erat ipſa ſacerdos. et videns illū dixit ei? Quid vis ſtraſagora? Scias quia principatū tuū tollet̄ a te. Quo audito ſtraſagora iratus valde dixit ei. Tu nō es digna tenere legē ſacerdotis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

Alexander enī ingreſſus eſt ad te et laudaſti eū et vaticinaſti ei
bene. Michi aūt dixiſti vt perderem ciuitatē meam. Cui ſacerdos
reſpondit. Noli iraſci in hoc ꝙ tibi dixi quid futurū eſſe debeat.
quia ſic oportet te fieri. Factumqꝫ eſt poſt aliquātos dies iratus
alexander cōtra ſtraſagorā eiecit eū de principatu ſuo. Deinde
amoto exercitu veīt ī ciuitatē athenā. Straſagora aūt quē ſupiꝰ
diximus ingreſſus eſt ciuitatē et narrauit illis hominibꝰ qualit̄
alexander eiecerat eū de pncipatu ſuo. Athenīēſes itaqꝫ audiētes
hoc irati ſunt valde et iniuriā multā cōtra alexandrū dixerunt.
Alexander vero hoc audiēs ſtatī ſcripſit ei epiſtolā cōtinentē ita.

De lrā quam alexander miſit athenīēſibꝰ vt ſe ſubiceret̄ ei.

Alexander philippi regis filiꝰ et regine olimpiadis athe
nienſibꝰ dicimus hoc. Sciās poſtꝙ pater meꝰ mortuus
fuit et ego ſedi in trono eius deſcēdi in ptibus occidētis
et plurime ciuitates ſubiugate ſūt michi. et honorifice me et meas
eplās receperūt. et bn̄ ſimilit̄ ipſi a me habuerūt reſiſtētes vero
noletēſqꝫ me ī pace recipere expugnaui et diſſipaui eos. ciuitates
eoꝝ ad terrā pſtraui p ſtulticia eoꝝ. Nunc aūt vobis dico athe
nienſes vt dirigatis michi decem rethoricos vt loquar cū eis. vt
exerceā cū eis ingeniū meū et nil aliud volo a vobis niſi vt mili
tetis mecū et me habeatis dn̄m et regē vrm̄. Si aūt colla veſtra
nrō nō vultis ſubmittere imperio. propterea. Preparamini et eſtote
forciores me.

De cōſilio demoſtenis philoſophi athenienſis.

Legentes itaqꝫ athenīēſes hanc epiſtolā ceperūt om̄s īter
ſe vociferare. Eraclꝰ vero phūs cepit dicere vt nequaꝙ̄
acquieſceret̄ verbis alexandri. Populus aūt in vnum
cōgregatus eſt et audiēs verbū heracli rogauerūt oēs vna voce
quēdam philozophū demoſtenē noīe vt de hac re ꝙ exinde meliꝰ
videretur illis cōſiliū daret. Ille aūt erigens ſe et manu ſilentiū
indicens ait. Viri conciues mei cōe conſiliū dabo ꝙ oībus vobis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

vtile eſt. Itaqꝫ ſi tales vos eſſe ſentitis ꝙ vincatis regem alexan
drum pugnare cum eo. Sinautem ſletimini ſub poteſtate illiꝰ
Vos quidem ſatis ea que de xerſen rege fortiſſimo a noſtris ma
ioribꝰ audiuimꝰ ꝙ fecit multas victorias cū ſuis militibꝰ. Sed
tamē ſuſtinuit perdicionē in ellada. Hic autē alexander ecce iam
xiij. pugnas exercuit et eas vicit. Dicite michi nonne omnes ha
bitantes tyrum ciuitatē fortiſſimi milites in arte pugnādi fue
runt? Sed ꝙ factū eſt ex illis ſcimus. Thebei ſapientes et mag
ne virtutis erant et ars pugnandi erat in eis. Quid igit̄ factū
eſt de illis? Penolopenſes diu pugnauerūt cum allexandro ſed
tandem ſuccubuerūt et nichil profuit eis. Satis eciam ꝙ factū
eſt ex illis. Plures quidem ciuitates ad quas iuit alexāder ſine
pugna et ſine altercacione aliqua ſubiugate ſunt ei. Vos itaqꝫ
irati vultis reſiſtere illi eo ꝙ eiecit ſtraſagorā de principatu ſuo
Benefecit in hoc: quia culpa illiꝰ fuit. Hic etenī audiuimꝰ alex
ādrū eſſe ſapientē ꝙ nō eiecisset eū de principatu ſuo ſine culpa.

Quō athenienſes cōſilium demoſtenis recipiētes ſubmiſerunt ſe alexandro.

Audientes igitur athenienſes hoc conſiliū laudauerunt
omnes demoſtenen et ceperūt loqui inter ſe. Iterū impe
rauit demoſtenen ſilenciū eis dicens. Quis rex aliquādo
ingreſſus eſt egiptum pugnare niſi ſolus alexander? Vel quis
abijt et ſubiugauit atqꝫ in ſua poteſtate redegit egipcios quin eciā
nomini ſuo magnā ciuitatē ibidem fabricauit? Quinymmo ipſi
egipcij rogauerūt eū vt iret cū eo in ꝑſidā qui magni fuerunt et
tn̄ humiliati ſūt ei et cenſū dederūt. Vos itaqꝫ vultis pugnare cū
eo cū in oībus que alexand' facit dij ſūt ei ī adiutoriū. Ille vero
nos monēdo et dona optima nr̄is militibꝰ faciendo tale meritū a
nobis debet recipere? Hoc aūt dicente demoſtene acqeuit populꝰ
Et ſtatuerūt dirigē illi coronā aureā victorialē p̄ſantem libras
quinqginta et ꝓmittentes illi dare cēſum patrie et dona. Factūqꝫ
eſt ita. Rethoricos vero nullatenus miſerūt illi. Abeuntes vero
miſſi atheniēſiū ad alexandrū obtulerūt ei coronā aureā et nar
rauerūt ꝓmiſſionē cēſi dādi et oīa q̄ dicta ſunt eis ab atheniēſibꝰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

Audiens autē illos alexander ſtatī intellexit conſiliū heſtili phī qui dixerat vt illi reſiſterēt. et conſiliū demoſtenis qui dixerat vt obedirēt ei. Et miſit eis epiſtolam continentem ita.

Epiſtola ſecūda quā miſit alexādꝛ atheniēſibꝰ pcendo eis.

Alexander filius philippi et olimpiadis regine athenienſibꝰ. Quouſqꝫ ſub potēti manu grecoꝝ cūctos barbaros nō ſubmittā nullomō aſſumā nomē regis. Vobis itaqꝫ atheniēſibꝰ dicimus nos ꝙ diximus vobis vt mādetis nobis. x. rethoricos nō ꝙ iniuriā aliquā a nobis ſuſtinerent ſed ſalutē et honorē ſicut magiſtros decet haberēt. Credite nobis quia non cogitamꝰ introire vrām ciuitatē cū exercitu nrō. ſed cū principibꝰ meis tm̄ vt liberi eſſetis ab omni ſuſpicione et vos de nobis cogitaſtis cōtrariū qđ maifeſtauit veſtra cōſciencia. Teſtes ſūt nobis dij ꝙ ſi quilibet veſtrū erexiſſet ſe cōtra nos nullatenus aliquid mali reddidiſſemꝰ illi. Sed vt vos mali eſtis et ſemꝑ male cogitatis ſic ſperatis de nobis. Quiecīā qn̄ corinthij cōtrā nos arma leuauerūt dignū meritū a nobis receperūt. Vos enī habentes malā cōſcienciā in nobis culpatis nos in hoc ꝙ ſtraſagorā depoſuimꝰ de principatu ſuo qui crimē graue ī nrāz cōmiſit maieſtatē Attamē de ipſis glorioſiſſimis rethoricis quos habetis heſtilus bonū cōſiliū dedit ꝓ ſalute vrā. Et demoſtenen ſimilit̄ perſecuti eſtis. Sed nos tamē ſcripſimꝰ vobis vt mittētis nobis decē phōs et vos mādatū nrm̄ abieciſtis poſt tergū ignorātes potēciā meam. Et licet poſſetis de culpa reprehēdi tn̄ remittimus vobis omne iniurie delictū. Itaqꝫ cōfortamini et eſtote ſalui quia nullā cōtrarietatē a nobis recipietis. eo ꝙ obediſtis cōſilio demoſtenis q̇ dixit vobis ſalutē vrām. Legentes itaqꝫ atheni hāc epiſtolā gauiſi ſūt valde. ¶ Deinde āmoto exercitu alexander venit lacedomoniam. Lacedomones autē nullomō acquieuerūt ei. ſed dixerūt inter ſe Nos nō ſumus inbellices ſimiles atheniēſibꝰ qui timuerūt pugnare cū alexandro. Oſtendamꝰ igitur virtutē noſtrā in eū. et hoc dicentes clauſerunt portas ciuitatis et aſcenderunt ſuper murū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

c̄tatis et parauerũt ſe ad pugnã. Alij quidẽ aſcenderũt naues
et exierũt obuiã ei ad litus maris hoc enĩ piũm faciebant quia
plus erant claſſico bello ꝙ̄ terreno. Videns aũt hoc alexander
dixerit exeplãz cõtinentẽ ita.

Epiſtola lacedemonibus ynitalium.

Alexãder filius philippi et olimpiadis lacedemonibus hoc
dicim⁹. Damus vobis cõſiliũ vt cuſtodiatis fidem quam
accepiſtis ab anteceſſorib⁹ noſtris parentibus. Et ſi per
fortitudine deſideratis gaudere. tũc oſtendatis fortitudinẽ veſtrã
vt ĩueniamini digni et bene et honorifice a nobis recipi valeatis
Precipimus igit̃ vobis vt exeatis de vñs nauigijs per veſtrã
bonã voluntatẽ anq̄ꝫ ignis eiciat vos ĩde turpit̃. Et ſi hoc facere
nõ vultis et vrãm vanã glãm vultis in nobis oſtẽdere videte q̄
ipſi hẽbitis vos reprehẽdere cũ vicerit vos alexander.

Quõ alexãder cepit violent̃ ciuitatẽ lacedemonioꝝ.

Cum aũt legiſſent lacedemones hanc epiſtolã irati ſunt
et ceperũt iniuriare alexandrũ nolẽtes acq̄eſcere verbis
eius ſed preparati ceperũt pugnare cũ eo. Alexãder vero
circuiens ciuitatẽ cũ militib⁹ ſuis et fc̃o impetu cõtra eã ceperũt
ciues ſtatĩ p murꝝ cadere alij mortui alij vulnerati. Illi vero qui
in nauibus ſedebãt deuorabãtur ab igne quẽ fecerat ſuper eos
pici. Reliqui vero qui remanſerãt vidẽtes ſe in tanto periculo cõ
ſtitutos ſtatĩ exeuntes de ciuitate proſtrauerũt ſe ad pedes alexã
dri poſtulando ab eo miſericordiã ne eos captiuaret. Reſpondẽs
ãt alexãder ait illis. Ego veni ad vos manſuetus et me recipere
noluiſtis. Cũ enĩ cremate ſunt naues vrẽ et ciuitas depopulata
ſit poſtulatis miãz. Sed tñ nũc vos reprehẽdo in hoc ꝙ feciſtis
quia ꝑinde feciſtis. ſperãtes michi facere queãdmodũ parentes
vñi fecerunt xerſen regi Sed fefellit vobis ſpes veſtra quia non
potuiſtis ſuſtinere impetum armatoꝝ meoꝝ. Et hoc dicens alex
ander caſtrametatus eſt ibi. et fecit dijs ſuis victimas. Lacede
mones vero et ciuitatẽ eoꝝ dedit libertati.

Quõ darius habuit cõſilium cum principib⁹
et ſapientib⁹ ſuis vt poſſet reſiſtere alexandro.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

Deinde ā̄moto exercitu alexander ingreſſus ē per partes ciliciæ in terrā barbaroꝝ. Darius itaqꝫ audiēs aduentū alexādri timuit valde et cōgregatis principibꝰ et ſapientibꝰ ſuis fecit cū eis cōſiliū dicēs. Ut video iſte quid ſic pugnādo vadit creſcit in virtute et victoria. Ego enī ſperabā illū eſſe latrū culū et ꝙ ſicut latro iret depredando. Ille vero vt video ſicut rex pugnat et humiliat ſe. Et quāto magis volumus exaltari ſuꝑ eū tanto ā̄plius exaltatᷣ ille et nomē eiꝰ. Ego enī direxi illi pilā et zotā vt ludū diſceret ſicut puer ille aūt quē dixi eſſe diſcipulū factus eſt ſuper magiſtrū. Et vbicūqꝫ pergit ꝓſpera et victoria ſequūtᷣ eū. Pro quo itaqꝫ oportet nos cogitare de ſalute nrā vt nō incidamꝰ in elacionē et in ſtulticiā vane glorie deſpiciēdo illū dicentes. Nil agit alexander vel nichil eſt. Superbiendo eciā eo ꝙ tenemus regnū perſaꝝ ne paruitas illius creſcat et magnitudo nrā minuatur. Dubito enī ne adiuuādo illū diuina prouidencia volendo illi cōcedere dyadema regni accreſcat tēpus illius et optando eicere illū de ellada eiciat nos ipſe de perſida.

De cōſilio eſiaſtris fratris darij et alioꝝ principū ſuoꝝ.

Hec autē dicente dario reſpōdit ei eſiachar ſuper id dicēs. Magnificaſti alexādrū ī hoc ꝙ dixiſti ꝙ plus exardeſcat ille ingredi perſidā quā nos elladā. Unde ſi tibi placet fac tu ſicut facit alexander et tunc ſtabat regnū tuū abſqꝫ omni turbacione et acquires regnum alexandri et alia multa regna. Quia qn̄ pugnat alexāder cū aliquo homine nō dirigit ſatrapas nec aliquos principes ſicut tu facis ſed per ſemetipſum vadit et pugnat viriliter et antecedit omnes pricipes et ſatrapas acquirendo nomē victorie. Audiēs hoc dariꝰ dixit ei. Debeo ego acciꝑe ſimilitudinē ab illo an ille a meᷤ. Reſpondens vnus ex principibꝰ eius dixit. Alexander ē in omnibꝰ peritiſſimꝰ et in nullo offendit ſed per ſemetipſū facit viriliter oīa quia formam leonis habet et virtutē a ſua natiuitate. Cui darius dixit. Unde tibi hoc cōgnitū eſt. Ille aūt reſpondit. Quādo per tuā iuſſionē iui macedoniam

164

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

cenſū q̄rere a philippo patre ſuo vidi illū et cognoui figurā ei⁹
et audiui ſapienciā ei⁹. Unde ſi tibi placet dirige in oībus finib⁹
tuis et cōgrega oēs ſatrapas et principes tuos quia plurime ſūt
gentes que ſūt ſub regno pſaꝝ. i. Parti medi et elamite. apolo
niades. meſopotamij. illiria. non dico lōginquiores ſicut ſunt yta
liti. et brachei et ſemiraniti. Habes enī gētes plus q̄. cl. m. Cō
gregent̄ ergo in vnū oēs et queram⁹ auxiliū a dijs. quia cū vide
rit alexander plenitudinē gēciū et virtutē barbararū timor et
tremor apprehēdet eū et eos q̄ cū illo ſūt. Cui quidā ali⁹ pricep
dixit. Bonū cōſiliū dediſti. ſ; nō cōgruū. Noſtis quia vn⁹ canis
maximā gregē ouiū ſpargit̄. Ita ſapiēcia grecoꝝ ſuperat multi
tudinē barbaroꝝ.

Quō alexander infirmat⁹ eſt lauādo ſe in flumine occeano.

INterea alexander cōgregata multitudine hoſtiū peruenit
ad numeꝝ ducentoꝝ miliū hominū. Et nō morā faciēte
venit ad fluuiū qui dicitur occean⁹ ex quo decurrit aqua
pulcherrima et frigida nimis. Accidit vt in ea lauaret̄ alexander
et facta eſt leſio magna in eū. Nā poſt frigiditatē apprehēdit eū
dolor capitis et vrebat̄ magis febrib⁹. Videntes illum aūt mace
dones infirmari triſtati ſunt vald̄ et timētes ceperūt īter ſe dice
Si darius audiuerit infirmitatē alexandri faciet impetū ſuper
nos et delebit nos. Nā ſanitas alexandri cōfortabat nos oēs.

Quō alexand̄ ſanat⁹ ē et de īfamaciōe ſui medici q̄ ip̄; liberauit

INterea vocari fecit philetū medicū ſuū ad ſe et ſciſcitat⁹
ē eū de infirmitate ſua. Erat enī iſte medicus iuuenis et
perfect⁹ in arte medicine qui ꝓmiſerat alexādro per vnā
pocionē ſanare eū Quidā aūt priceps milicie qui tenebat arme
niā nomine parmenus habebat hūc medicū in odiū eo q̄ dilige
batur ab alexandro et ſcripſit epiſtolā ad alexandrū dicēs. Dn̄e
rex caue tibi a phileto medico et noli bibere pocionē illius quia
darius promiſit ei dare ſuam filiam in vxorem ſi occideret te et

17

facere eū conſortē regni ſui. Recepta itaqꝫ alexāder eplā legit et tenuit eā in manu nec ē exīde turbatus eo ꝙ ſecurꝰ erat de cōſciā phileti. Et ecce philetus cū pocione preparata ingreſſus eſt ad alexādrū offerēs ei pocionē ipāz. Alexander igit̄ accepta pocione cū dextra manu et cū ſiniſtra tenente epiſtolā reſpiciebat in faciē phileti. Cui philetus ait. Maxime impator noli expaueſcere et ſecurus bibe pocōz. Statī alexāder bibit pocionē et poſtea dedit epiſtolā phileto medico qui lecta epiſtola dixit ei. Maxie īpator nō ſum culpatus in hoc ꝙ epiſtola dicit. Alexāder ſanus effectus vocauit ad ſe philetum et amplexatus eſt collum eiꝰ et dixit ei Cognouiſti philete amorem et dilectionē et fiduciam quam ī te habeo. ꝙ antea bibi pocionem et poſtea dedi tibi epiſtolam. Cui philetus ait. Maxime īperator fac venire hominē illū q̄ direxit tibi illam epiſtolā. quia ipſe me monuit talia facere. Statimqꝫ alexander iuſſit venire parmenū et perſcrutatꝰ eſt eū inuenitqꝫ illum morte dignū et iuſſit eum decollari.

Quō alexander volens pugnare cū dario fecit deſtrui pontem vt nullus de ſuis fugam caperet.

ET inde āmoto exercitu venit mediā et armeniā magnā et ſubiugauit eas ſibi. deinde ambulans ꝑ multos dies ingreſſus eſt in loca arida et arenoſa in quibꝰ nō inueniebatur aqua et tranſiens mare qđ dicitur adriacus venit ad fluuiū magnū eufratē et caſtrametatus eſt ibi. ſtatimqꝫ iuſſit afferri ſibi ligna et p̄parauit magnū pontē ſuper ipſum flumē et iuſſit ligari eum cum clauis et cathenis ferreis et precepit militibꝰ ſuis vt tranſirent. Illi autē videntes magnitudinē fluuij et curſum eius validiſſimū timuerūt intrare in ipſum pontem ne frangerent̄ cathene. Videns enī alexander eos dubitare precepit cuſtodibꝰ animaliū vt primū cum animalibꝰ tranſirent. Deinde omnis apparatus eius exercitus. Et poſt hoc iuſſit militibus ſuis vt tranſirent illi vero dubitabant. Alexander videns eos dubitare iratus eſt valde. Et cōuocatis militibus ſuis cepit

145

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

tranſire primū ipſe. deinde princeps et omnis exercitus. Fluui9
quidē eufrates et tygris ꝑgunt per mediā et meſopotaniam et
babiloniā et intrāt in fluuiū nilum. Referūtˀ enī tlia ꝙ flu
uius nilus qn̄ irrigat egiptū dicta flumina euacuantˀ et qn̄ rein
gredit̄ in alueo ſuo ſtatī ipſa flumina intumeſcunt. Cum autem
trāſiſſet alexāder et ōnis exercitus ei9 fluuiū eufraten caſtrame
tatus eſt ibi et fecit incidi ipſū pontē. Videtes hoc aūt milites
eius triſtati ſunt vald̄. et murmurātes ceperūt dicere iter ſe. Si
acciderit nobis vt fugiam9 a prelio nō erit trāſit9 nobis. Quib9
alexand̄ dixit. Pro certo ſcitote quia ꝓinde feci incidere ipſum
pontem vt deſtituti de fuga pugnetis viriliter vt vincatis aut ſi
vultis a prelio fugere nō ſit vobis trāſitus. quia victoria nō eſt
fugienciū ſed inſequenciū. Quare confortetˀ cor vrm̄ et fortitudo
pugne exiſtinetˀ a vobis. Nā certiſſime ſcitote quia nullomodo
videbitis macedoniā quouſq; ſubiugauero cunctos barbaros et
tūc cū victoria reuertemur.

De congregacione exercitus darij et de prima victoria
quā habuit alexander cū dario et de forti percuſſione
capitis quā ſuſtinuit alexand̄ ab vno milite darij.

Interea dari9 impator cōgregata multitudīe hoſtiū ordi
nauit ſuper eis ſatrapas quiq;. Et exeūtes caſtrametati
ſunt ſuper tigrī. Alio nāq; die cōuenerunt in cāpo vtriq;
hoſtes. alexander cū ſuis. et ſatrape darij cum ſuis. Et ſonātes
tubas bellicas per partes mixte ſunt vtrūq; hoſtes et ceperunt
acriter inter ſe pugnare. Stabāt enī fortes per partes et nullo
modo cedebāt ſibi. Et pugnando ſic fortiter inter ſe ceperūt cadē
plurimi barbaroꝝ. Videntes aūt barbari ſuos in bello deficere
tergauerſi inierūt fugā. Alexander vero caſtrametatus eſt ibi et
fecit dijs ſuis victimas. In dicta nāq; pugna vir quidā erat pſaꝝ
acerrimo. Cui ſpoſpōderat dari9 dare filiā ī vxorē ſi occidiſſ; alexādꝝ.
Ille aūt indutus veſte et armis macedonū et īter acies pugnāciū
mixt9 cū militib9 alexādri ⁊ ſtās retro alexādꝝ euaginato gladio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

tam fortiter percuſſit caput eiꝰ ꝙ et galeā trāſſorauit et caput
fortit̃ vulnerauit. Videntes autem hoc milites alexandri appre
henderūt eum ſtatuentes illum ante alexandrū. Cui alexander
dixit. O ſtrēnue et fortiſſime vir quid eſt hoc ꝙ in me facere vo-
luiſti? Qui barbara lingua reſpōdit. Ne extimes imperator me
macedonē eſſe ſed vnū ex parſis qui promiſit dario afferri caput
tuū. Illeqꝫ ſpoſpondit michi dare filiam ſuā in vxorē et regales
prouincias ſi caput tuū ſuo cōſpectui preſentarē. Alexander vero
cōuocatis militibꝰ ſuis cunctis ſtatuit eum ante omnes dicens.
Viri cōmilitanes quid faciam de viro iſto? Alijs autē dicentibus
qđ crucifigeret̃ et alijs dicētibꝰ ꝙ capite plecteretur. ait alexād̃er
Quid malefecit curando mandata domini ſui implere? Nam ſi
ego iniūgerem alicui veſtrū vt necaret dariū eadem vobis incū
beret pena a dario inferenda. Quicūqꝫ ergo iudicat illū morte
dignū ſemetipſum iudicat in futurū. Et hijs dictis ſtatim iuſſit
eum abire ſaluū. Audiēs autē darius imperator alexandrū
ſatrapas ſuos viciſſe et propius acceſſiſſe ſtatī cōgregata multi
tudine equitū et peditum aſcendens in montē cilicie qui vocatur
taurus ordinauit ſeipſum in montē ſperans eum vincere. Nam
cōgreſſus cum alexandro darius victus eſt et maximā partem
de ſuo exercitu perdens fugienſqꝫ ad perſas remeauit. Alexan
der enim profectus eſt vſqꝫ tractram et caſtrametatus eſt ibi et
fecit dijs ſuis victimas. Alio namqꝫ die cepit aciter expugnare
ciuitatē ipſam apprehendens illamqꝫ poſuit in ea ſoliū ſuum et
ſubiugauit ſibi omnes alias ciuitates que erant in circuitu eiꝰ
et īuenit in ipſa theſaurū multū darij imperatoris necnō matrē
et vxorem et filiam.

Quō alexander nō cōſenſit in prodicione darij.

INterea vnus ex principibꝰ milicie darij venit ad alexādrū
et dixit ei. maxime imperator vnus ſum ex principibꝰ mi
licie darij qui plurima ſeruicia feci ei et nil boni ab eo re
cepi. Quapropter ſi placet veſtre glorie iube venire armatos no
biſcū decē milia iuuenū et tradam tibi plurimos ex principibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

miliae darij ac eã ipſum darium. Audiens hoc alexander dixit
ei. Amice perge ad regẽ tuum. quia non credunt ſe tibi extranei
poſtꝙ vis expugnare tuos. Interea quidam ex principibus mili
cie darij imperatoris ſcripſerunt epiſtolam dario cõtinẽtẽ ita.

Quõ aliq̃ pncipes darij ſcpſerũt dario ꝓ ſbſidio cõtra alexãdꝝ

Dario pclaro deo magno. Staphi et ſpichir ſatrapes gau
diũ. Iã ãtea ſcripſim⁹ vrẽ glorie et ñc ſcribim⁹ aduentũ
alexãd et cõgnitũ vrẽ gloie faam⁹ q̃a ꝑuenit ĩ hac tra et
diſſipauit eã. et ocadit plimos ex nobis ſumuſq; oppreſſi angũſtia
Qua ꝓpt recordãdo dirigim⁹ tue clemẽcie vt ſucurratis nobis
et adiuuetis nos vt poſſim⁹ reſiſtere illi. añꝙ ingrediat ad nos
Relata itaq; darius hac eplã ſtatim ſcripſit alexãdro epiſtolam
cõtinentẽ ita.

Eplã darij ad alexandrũ tercia

Darius rex pſaꝝ famulo meo alexandro dicẽdo mãdam⁹. Per
uenit iã ĩ aurib⁹ nrĩs eplã de tua ſuperbia et vt excogitas
venire ꝓpe nos vt loq̃ris nobiſcũ. Qd ſi ita ẽt fieri oriẽta
les dij ꝑgãt habitare ĩ ocidẽte. Tñ ñ eleuet mẽs tua ꝓpt victorias
q̃s feciſti. Sic ſpero nãq; mat mea mortua fuiſſẽ et vxorẽ et fili
os aliqñ nõ habuiſſem. ꝑ certo ſcias q̃a nõ tacebo ĩq̃redi et vidicã
di ĩiuriã meã. Dictũ enĩ ẽ michi ꝙ oſtẽdiſti benignitatẽ ĩ meos.
Vñ ꝑ certo ſcias q̃a ꝓ bono ꝙ illis feciſti me nõ habebis amicũ
Verũtñ ne pigriteris nec indulgere eis ſed crucia illos vt filios
timiã. Quia q̃nq; ĩ vltimo dabo ſñiã tibi Recepta itaq; alexãd
eplã legit eã et riſit ſtatiq; ſcripſit eplãz cõtinẽtẽ ita.

Eplã alexandri ad darium

Alexander filius philippi et olympiadis regine dario regi
perſaꝝ dicẽdo mãdamus. Superbiam et elacionem ſeu
vanã glãz odio habuerũt dij. Tu ãt ñ ceſſas blaſphemare

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

eos vſqꝫ ĩ finē. quia ſcripſiſti nobis de benignitate et honore que in tuis fecimꝰ vt nō habeamꝰ exinde te amicū. Scias quippe qꝛ ſi bn̄ fecimꝰ illis nō fecimꝰ ꝑ tuo amore ſed ſolūmodo ex cordis nr̄i elegancia et virtute. Habemꝰ autē ſpem intrandi ad te ideo oſtēdimꝰ benignitatē noſtrā ĩ eis. Verūtamē ſicut nr̄a dyadema nō eſt ſimilis tue ita nec cōſuetudo ordinis noſtri ſimilis eſt con ſuetudini ordinis tui. Attamē hec epiſtola vltima ſit tibi. Caue itaqꝫ et in mente habeto quia certiſſime venimꝰ ad te vt loqua mur tecū. Cum autem fuiſſet ſcripta epiſtola vocauit alexander ipſos miſſos darij et dedit illis epiſtolā pariter et dona optima et dimiſit eos. Deinde ſcripſit epiſtolā principibꝰ et ſatrapitibꝰ ſuis tali modo.

Epiſtola alexandri ad principes et ſatrapas ſuos vt mitterent neceſſaria exercitibus ſuis.

Alexander philippi filius et olimpiadis regine principibꝰ et ſatrapitibꝰ ſuis ſubiectis meis habitatoribꝰ ſyrie. ca-padocie. cilicie. et paflagonie. arabie. et alijs gentibus ſalutem cum gaudio. Volo vt preparet michi vnuſquiſqꝫ veſtrum veſtimenta et pelles animaliū et mortuoꝝ confecte mille man dantes eas ĩ anthiochia vt preparate ſint militibus meis tam in veſtimentis ꝙ in calciamentis quia camelos ordinatos ha-bemus ibidem qui deferent eas vſqꝫ ad flumē eufraten. Interea quidam ex principibꝰ darij nomine narſtardi ſcripſit epiſtolam dario cōtinentē ita.

De littera quā miſit naſtardus dario.

Dario regi perſaꝝ deo magno atqꝫ ꝑclaro naſtardi dirigit gaudiū. Non oportuerat me veſtre glorie ſcribere. ſed q̄ſi coactꝰ ſcribo. Sciat vr̄a ſublimitas quia duo ex magnis vr̄is principibꝰ mortui ſunt in prelio q̄d cū alexandro cōmiſimꝰ ego autē vulneratus vix euaſi manus eiꝰ. Coxatius vulneratꝰ fuit fugiendo euaſit abiens in finibꝰ ſuis. Plurimi vero poten tiſſimi atqꝫ preclariſſimi milites veſtri iuerunt ad alexandrum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

qui et ipſe honorifice ſuſcepit eos et regales illis ꝓuincias cōceſ-
ſit. Ciuitatē aūt cū tēplo et dījs ipſe ſuccedit. Recepta itaqꝫ da-
rius eplāz ſtatī ſcripſit naſtardo pricipi ſuo vt prepararet ſe cū ſuis
vna cū alijs dario ꝑtinētibꝰ q̄tenꝰ reſiſteret gētibus macedonie
q̄a nullomō letabat̄ ī id ꝙ fecerūt. Scripſit aūt ſcd̄am eplām ad
porū regē idorū vt ꝓberet ei adiutoriū porꝰ autem reſcripſit ei
eplāz cōtinētē ita.

Quō porꝰ rex idoꝝ ſcripſit dario ꝙ veīrꝫ ſibi ī auxiliū cōtra alexandrum

Porus idoꝝ rex dario regi ꝑſaꝝ. q̄a dixiſtis nos rogādo
vt veīremꝰ in aditoriū tibi pati ſumꝰ et fuimꝰ. ſꝫ impediuit nos
īfirmitas q̄ hēmꝰ. Nā et nobis dux ē de hac iiuria. ſꝫ tn̄ ī ꝓxīo
recipies milites nr̄os et alias gētes q̄ ꝓcul a nob̄ ſūt. Cū audiſ-
ſet mater darij ꝙ ipē darius ꝑparaſſꝫ ſe cū exercitu. vt aliā pugnā
cū alexādro conmitteret triſtis effecta eſt valde ſcribēs ei epiſtolā
cōtinētē ita.

Quō mat̄ darij ſc̄pſit dario ꝙ nullomō āpliꝰ pūgrꝫ cū alexādro

Regi dario filioqꝫ dulciſſimo mater eius rogania dirigit
gaudium. Audiuimus deniqꝫ ꝙ congregaſti populum
multū et plurimas gentes et vis alia vice cū alexādro pugnare
Quin ymmo ſi totū mūdū adunare poteris nō poteris reſiſtere
illi cū diuina ꝓuidēcia ipſū foueat et ſuſtētet. Propterēa dimitte
ſēſum altitudinis tue et declina paululū a gloria tua. Quia ſi
in ipā perſeuerare volueris perdes vitam et induces malū ſuꝑ
nos et facies nobis perdere honorem quem habemus. Certe
ego ſum fili mi que in maximo honore te genui Et ideo amplꝰ
matri ſue noli preparare anguſtiā quia fiduciā habeo ꝙ poteris
venire in bonum finem cum alexādro ſi volueris. Relecta itaqꝫ
darius hanc epiſtolam fleuit et turbatus eſt valde venientibus
ſibi in memoriam parentibus ſuis.

Quō alexander ſolus iuit ad darium et diſcumbens cum eo cognitus fuit ab eo et a ſuis. et de fuga eius.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

Interea alexāder āmoto exercitu cepit appropinquare ad
ciuitatem in quo erat darius. Et ita appropinquabat ei
ꝙ aſpiciebāt exinde ſublimiſſima loca monciū que erant
ſupra ciuitatē darij. Videns autē hoc alexander precepit ſtatim
militibꝰ ſuis vt inciderent ramos arboꝝ et euellerent herbas et
ligarent eas in pedibꝰ equoꝝ muloꝝ et cameloꝝ exercitus ipſiꝰ
Hoc ingeniū ideo iuſſit fieri alexāder vt maiorem pulucrem fa-
cerent. et videntes eos perſes ab excelſis montibꝰ obſtupeſcerēt
magis de plenitudine hoſtiū. Et veniens iuxta ciuitatē ſuſis in
qua erat darius itinere dieꝝ. v. caſtrametatus ē ibi. Et vocatis
principibus ſuis dixit. Inueniamus hominē ſub poteſtate nr̄a
quē mādemus dario dicentem ita. Aut ſubiugare ſub poteſtate
noſtra aut cōſtitue diem pugnādi. Eadem igitur nocte apparuit
alexandro in ſompnis deus hamon in figura mercurij portans
clamidem atqꝫ macedonicā veſtem et dicens illi. Fili alexander
quando neceſſe eſt tibi adiutoriū paratus ero adiuuare te. Sed
nunciū quē dixiſti dirigere dario ne feceris. Volo itaqꝫ vt indua-
ris figura mea et pergas tu ibi. q̄uis periculoſa res ſit regē ire
pro legato. Sed tamen noli expaueſcere quia deus erit tibi in
adiutoriū. nullamqꝫ anguſtiā ſuſtinebis. Exurgēs autē alexād̄
a ſompno repletus ē gaudio magno et cōuocatis principibꝰ ſuis
narrauit illis ſompnū qd̄ viderat. At illi dederūt ei cōſiliū vt ita
faceret queādmodū dictū fuerat ei ī ſompno. Statimqꝫ alexād̄
vocauit vnū ex principibꝰ milicie ſue cui nomē erat cumulus
qui erat audax et fideliſſimus alexandri. et iuſſit ei vt vnū equū
equitaret et aliū vaciuū ad manū traheret et ſequeretur eum.
Factumqꝫ eſt ita. Et cum perrexiſſent ambo ad fluuiū qui dicit̄
granicus qui perſica lingua ſtragatia appellatur īuenerunt eū
coagulatū. Statimqꝫ alexāder mutato habitu īduit ſe veſtimētū
ꝙ in ſompno viderat et dimiſſo ibi principe milicie ſue ipſe ſolꝰ
trāſiens cepit ire cōtra ciuitatē darij. Princeps vero rogabat eū
dicens. Maxime imperator ꝑmitte me venire et tranſire fluuiū
tecū ne forte veniat tibi aliqua anguſtia. Cui alexander dixit.
Expecta me hic qꝛ in meo adiutorio veniet ille qui in ſompnis

michi apparuit. Iſte fluuius de quo ſuperiꝰ diximus hyemali et
vnali tēpore tota nocte permanet coagulatus. Mane vero cum
incaluerit ſol diſſoluitur. In curſu tam velociſſimo et rabido la
bitur vt ſi ibi aliquis ingreſſꝰ fuerit velocitate fluuij rapiatur.
Eſt autē latitudo ipſiꝰ fluuij ſtadiū vnū. Cum aūt veniſſet alex
ander ad portam ciuitatis videntes eū perſes mirabantur in fi
gura eius extiīantes illū deum eſſe. Statimqꝫ interrogauerunt
eum dicens. Quis es tu. Et ille reſpōdit. Apocriſarius ſū regis
alexandri. Darius itaqꝫ imperator erat tunc per montana tre
ſue vociferādo et cōgregādo multitudinem hoſtiū vt aliā pugnā
cū alexādro cōmitteret. Cū aūt veniſſꝫ darius ad portā ciuitatis
et inueniſſet loquētem alexandrum cum perſis miratus eſt val
de in figura eius ſperans illum deum eſſe apollinem deſcenden
tem de celis. Statimqꝫ adorauit eum et dixit illi. Quis es tu?
Cui ille reſpondit. Miſit me rex alexander vt dicerem tibi vt
quid moram facis vt timidus homo exiendi in campo ad preli
ādum cū inimicis? Aut ſubingare ſub poteſtate noſtra aut cōſti
tue diem pugnandi. Audiens hoc darius dixit ei. Forſitan tu es
alexander qui cū tanta audacia loqueris. Vt enī video nō loqūs
vt nuncius. ſed ſicut ipſe alexander. Pro certo ſcias q̄a nullomō
me perturbāt dicta tua. Sed tamē cōmede mecū hodie ad cenā
meam ſicut miſſus. quia alexāder īuitauit miſſos meos ad cenā
ſuam. Et hoc dicens retendit manū ſuam et apprehēdit dextram
eius et introduxit illū in palaciū ſuum. Alexander enim cepit
cogitare intra ſe dicens. Bonū ſignū in me facit iſte barbarus
introducēdo me per dexterā in iſto pallacio. Certiſſime credo q̄a
adiuuantibus dijs meū erit pallaciū iſtud. Et ingreſſus darius
vna cū alexandro in tricliniū in quo erat ipſa cena preparata.
ſedit darius. ſedit et alexander. Sederūt principes darij cū alex
andro facie ad faciem. Erat enim ipſū triclinium totum ornatū
auro. Perſes vero ſedētes in cōuiuio deſpexerūt ſtaturā alexādri
eo qꝫ erat parua ignorātes qualis ſapiencia et qualis virtus et
audacia erat ī tali corpuſculo. Paraſſides autē oīs et menſe et
ſcampna omnes erant ornata ex auro. Pincerne vero ferebant

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

pocula ī vaſis aureis ornatis ex pulchrioribꝰ gēmis. Mediante vero cōuiuio cū porrectū fuiſſet alexandro poculū in vas aureū bibit et miſit eū in ſinū ſuū. Allatū eſt illi et vas aliud et fecit ſimilit̄. Deinde vſqꝫ ad terciā Allatores vero vaſculoꝝ cum hoc vidiſſent retulerūt id dario. Audiēs hoc darius erexit ſe et dixit illi. Amice quid eſt hoc ꝙ facis et abſcondis vaſa aurea in ſinu tuo? Cui alexander reſpondit. In cōuiuio noſtri regis talis conſuetudo eſt vt cōuiue ſi volunt tollunt vaſa ex quibꝰ bibunt. Et ſi talis cōſuetudo apud vos non eſt. qualis apud noſtrū regem reddo ea vobis. Et hoc dicens reddidit ea pincerne. Perſes vero qui ſedebant in cōuiuio ceperunt inter ſe loqui mutuo dicentes Iſta quidē cōſuetudo valde bona eſt. Quidā vero ex principibus milicie darij cui nomē erat anepolus ſedens ī cōuiuio et intuēs faciem alexandri agnouit eū. Viderat enī illū qn̄ direxerat eū darius cū alijs macedoniā a philippo tollere cenſum et intelligēs vocem et figurā eius cepit cogitare intra ſe dicens. None iſte ē alexāder filiꝰ philippi? Et ſtatim erigens ſe accedit propius dario et dixit ei. Maxime imperator. iſtum miſſum quē videtis ipſe eſt alexander. Audiens autē alexāder ꝙ de cognicione eius mutuo loquebant̄ ſtatim exilijt de ſolio ſuo et exiens in triclinio inuenit quendā ex perſis tenentē in manu faculā accenſam tulit eam. Et veniens aſcendit ſup equū ſuū et cū magna celeritate cepit abire. Perſes vero videntes hoc omnes armati aſcenderūt ſuper equos et cū magna velocitate ſecuti ſunt eū. Erat autē obſcura nox. Alexander itaqꝫ portans in manu faculā tenebat iter rectū Inſequentes autē illū alij oberrabant deuiantes. alij percuciebant facies ſuas per ramos arboꝝ. alij cadebant in foueis.

Quō alexander euaſit de manibꝰ darij ſed perdidit equū ſuū.

Sedente autē dario in throno ſuo et cogitante de hoc ꝙ fecerat alexander reſpicienteqꝫ ſtatuā aureā xerſen regis qui ſedebat ſub tribunali triclinij cecidit ipſa ſtatua. Videns hoc darius dolore ductus cepit amare flere et dicere. Hoc

auri habuit ſicut tuipſe vidiſti apud nos. Recordare iteꝝ quia
ſupna diuinitas conceſſit tibi hāc victoriā. et ꝓinde hēto mīam
quia refugiū apud te facio. Has enī me meaꝗ magnitudinē
et natiuitatē. Redde michi matrē meā et vxorē et filios. et ꝓmitto
dare tibi theſauros quos habeo in zada et ſuſis et mactra quos
theſaurizauerūt prēs mei ſub t̄ra. Et cōſtituo te dn̄m medoꝝ et
perſaꝝ omnibꝰ diebꝰ vite tue. Eſto ſaluus et cōceſſa ſit tibi vic
toria a ioue ſūmo. Venientes miſſi darij ad alexandrū optulerūt
ei epiſtolā. Alexander vero apprehendēs ipſam iuſſit eam legere
corā omnibꝰ et dixit eis. Ite dicite dario regi veſtro. quia miror
ſup primū quo vult extorquere matrē ſuam et vxorē et filios de
manibꝰ meis. Si victus eſt darius michi p̄miū non promittat
ſz oēs diuicias ſuas et dignitates nr̄o impio ſubiciat et exponat
Et ſi iteꝝ vult pugnare preparet ſe ad pugnā et pugnemꝰ. Si
vicerit nos ita vt nō valeamꝰ ſaluare noſmetipſos nō tenebiꝰ
matrē et vxorē et filios. Et hoc dicens dedit illis dona optima et
dimiſit eos. Deinde p̄cepit militibꝰ ſuis vt irent et colligerent
corpora mortuoꝝ et ſepelirent ea. Vulneratos autē adducerent
ad ciuitatē et inferrent eis medicinā.

De palacio xerſen regis.

Et exinde āmoto exercitu caſtrametatus eſt iuxta fluuiū
glanicū et aliqūātis diebꝰ hyemauit ibi et fecit dijs ſuis
victimas. Erāt enī circa fluuiū ipſum palacia pulcherri
ma cōſtructa a xerſen rege perſaꝝ. Et videns eas alexand̄ iuſſit
vt cōburerent. Erat enī in ipſo loco ager magnꝰ vbi ab ātiqui
tate ſepeliebant reges et iudices perſaꝝ. In quo fodientes ipſi
macedones. īueniebāt in ipſis ſepulchris vaſa gēmata aurea et
argentea. īuenerūt etiā ibi ſepulchrū nini regis aſſirioꝝ ex vno
lapide ametiſto cauato hn̄s forinſecꝰ ſculptas palmulas et tam
lucidiſſimꝰ erat ametiſtꝰ ille ꝙ etiā apparebat foris totū corpus
hominis iacentis ibi ac etiā capilli eius. Erat enim in ipſo loco
turris anguſtioſa et peſſima in qua erāt incluſi hoīes hn̄tes alij
trūcatas manꝰ et brachia. alij tibias et pedes alij monoculi ⁊c.
Qui audiētes ſtrepitū armatoꝝ clamauerūt oēs ad alexandrū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

Audiens vero alexādꝛ vocē illoꝝ iuſſit eos abſtrahi de ipſa tꝛe

Et videns eos miſericoꝛdia motus ſuꝑ eos doluit et ploꝛauit et pcepit illis daē dragmas auri et ꝓmiſit illis reſtitui ꝓpꝛietates ſuas. Intea reuertētes ipi miſſi darij ab alexandꝛo narrauerūt ei queādmodū dictū fuerat illis ab alexandꝛo. Darius vero hoc audiens cepit pꝛeparare ſe iteꝝ vt pugnaret cū alexādꝛo necnō ſcripſit epiſtolā ad poꝛum regem indoꝝ continentē ita.

De lrā quā miſit darius poꝛo regē idoꝝ pro ſubſidio volens iteꝝ pugnare cū alexandꝛo.

Darius rex regū poꝛo regi indoꝝ gaudiū. Nuꝑ direxim⁹ vos rogando vt faceritis nobis adiutoꝛiū pugnando contra illos qui conati ſūt diſſipare palaciū noſtrū. Nā iſte alexander qui pugnat nobiſcum habet ferocē animū vt beſtia et tempeſtuoſus eſt anim⁹ ei⁹ ſicut mare cū ipletur a vento. Volui itaqꝫ rehabē ab ipſo matrē meā et vxorē et filios et pro eis ſibi dare maioꝛē partē theſauri mei ſed noluit michi acqeſcere qͣpꝛopter quis ſine mea volūtate ſit actū cōgregabo gētes multas et decertabo cū ipſo vſqꝫ ad moꝛtem. Quia melius eſt michi moꝛi in bello qͣ videre mala gentis mee necnō meā deſolacionē. Quapꝛopter nō pigeat miſericoꝛdia veſtra ſuꝑuenire et adiuuare nos vt ſaluari poſſim ab anguſtijs in quib⁹ poſit⁹ ſū. Reuocate memoꝛie tue oꝛdinem patrū nroꝝ. Et hoc vobis ꝓmitto qͣ donū dabo omnib⁹ hoībus qui vobiſcū aduenerint. vnicuiqꝫ pedeſtri per menſem ſolidos aureos tres. Equitibus vero pro quolibet ſolidos aureos decem. Cibaria vero vobis omnib⁹qꝫ veſtris ſeruientib⁹ copioſe miniſtrabo. Et vbicūqꝫ caſtrametati fueritis dabo vobis centū octuagīta iuuēculas oꝛnatas diuerſis oꝛnamētis ꝓ vrō obſeqo Caballus vero bucephal⁹ et imꝑial armatura alexādri vrā ſit Spolia vero illoꝝ qui capti fuerūt diuidentur. Medietas coꝝ vna ſit veſtri exercitus alia vero medietas nrī exercit⁹ ſit. Interea quidā ex militib⁹ darij fugiēs ad alexādꝛū narrauit ei qꝫ darius pꝛeparabat ſe vt aliā pugnā cū alexandro cōmitteret et quō direxerat ad poꝛū regē indoꝝ vt feſtinaret venire ī adiutoꝛiū ſibi

De interitu regis darij.

Um audiſſet alexand' ſtatī āmoto exātu cepit ire cōtra
dariū. ſtatuēs ī corde ſuo et dicēs vt nullomō vocaret' īga
tor ſi regnū darij nō obtinuiſſet. Darius vero audiēs ad
uentū alexandri timuit valde et perſe s cū eo. Erat enī quidā ex
pncipib9 darij noīe biſſo et ali9 oborzanes q̇ ſtatī vt audiuerūt
aduentū alexandri fecerūt cōiuracionē inter ſe vt interficerent
dariū eſtimātes bonū remuneracionē ab alexandro recipe. Hoc
autē inter ſe cōfirmātes intrauerūt palaciū et venerūt an̄ dariū
euaginatis gladijs. et vt vidit enī eos dari9 dixit ill'. O cariſſimi
mei vſq3 modo vocaui vos ſocios nūc vero dn̄os quia vultis me
occidere. Forſitan enī plus nō ſunt macedones apud alexandꝝ
honerati q̄3 vos apud me. Recedite a me quia ſufficiat michi tri
bulacio mea. Nolite hoc malū ī me facere quia ſi me occideritis
et inuenerit me alexander occiſum quaſi in latrones vindictam
faciet in vos. quia nō eſt gaudiū impatori īuenire aliū impera
torem occiſum a ſuis. Illi vero crudelitate cōpulſi ceperūt percu
tere dariū. Ipſe vero parato ante ſe brachio cecidit fortit' vulne
ratus et dimiſerūt ipſum in palacio ſemiuiuū iacentē ſperātes
eum mortuū eſſe.

Quō alexander audiens interitū darij tranſiuit flumen granicū et iuit ad dariū.

Udiens alexand' interitū darij tranſijt flumē cū exercitu
ſuo celeriter et venit ad ciuitatē ſuſis Perſes vero videntes
eum aperuerūt portas recipientes eū honorabilit'. Cū
igit' audiſſent aduentū alexandri hij q̇ interfecerāt dariū cōtinuo
abſcōderūt ſe volentes intelligere voluntatē alexandri in hoc q̄
fecerāt ī dariū. Alexand' enī aſcendēs in palaciū et ambulās p
eū mirabat' in edificio eius. Cōſtruxerat enī eū cyrus rex pſaꝝ
Erant aūt pauimenta ipſi9 palacij ornata ex lapidib9 cādidis
et varijs. parietes vero eius erant omnes ex auro et gemmis.
Eratq3 ibi ſimulachrū ex auro et gemmis et ſtellis fulgentibus
et columpne auree cōtinentes illud. Videns autē hoc alexand'
mirabat' valde et deambulans per palaciū ingreſſus ē cubiculū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

in quo iacebat darius ſemiuiuꝰ et videns illud et miſericordia
motus ſuper eū. exuens ſe clamidē imperialē cooperiuit eum. et
amplexatus ē eū et cepit flere amare et dicēs. Surge dn̄e darie
ſurge. Sicut nuꝑ fuiſti dn̄s totiꝰ imperij tui eſto et nūc et recipe
dyadema perſaꝝ et eſto glorioſus velut hactenꝰ fuiſti. Juro per
omnipotētes deos quia veraciter abrenūcio tibi imperiū tuū. et
hodie mecū patiſ fruere abarijs ſicut filiꝰ cū genitore ſuo. Quia
nullus impator gaudere debet in triſticia alterius imperatoris
cū ab eo fortuna recedit. Dic michi darie qui fuerūt percuſſores
tui vt vindictā in eis faciā. Hoc autē plorādo cū diceret alexand
extendēs darius manū ſuā amplexatꝰ ē eū et oſculans illi pectꝰ
collū et manū et dixit illi. Fili alexander nō leteſ mens tua in
gloria quā habes de victoria tibi data. Ecciā dico tibi ſi operatꝰ
fueris que operati ſunt dij et manus tuas vſqꝫ ad celū tenderes
ſemper recordari deberes nouiſſima| quia mortalis es et mortē
tuā cotidie ante oculos intuer is. Non ſolū autē. ſed et me debes
intueri. Proſpice qualis fui heſterno die et qualis ſim hodie qui
miſerrime humiliatꝰ ſū ad puluerē. Et q̄ pene fui dn̄s totiꝰ orb
nūc memetipſū in ptāte nō habeo. Sepeliant me obſecro manꝰ
tue et veniant in obſequiū meū perſis et macedones et āmodo
pſaꝝ et macedonū regnū efficiaſ vnū. et ſit tibi recōmēdata ro
godonea mater mea vt ſit ī mēoria matris tue. pietate et miſeri
cordia ſup vxore mea mouearis. Roſanen filiā meā accipe tibi ī
cōiugio. Quia ex bonis parentibꝰ decet nobile germē oriri. tu de
philipo. roſanen de dario. Hoc autē dicente eo ī manu alexādri
emiſit ſpiritū. Scd̄m morē itaqꝫ imperialē alexander compoſuit
corpus eius et cū magno obſequio portabat eū. antecedentibus
macedonis et perſis. Alexander autē per ſemetipſum ſupponēs
collum ſuū portabat funus eius vna cū perſis. Et ibat flendo
amariſſime. Plorabant enī perſes nō tm̄ pro morte darij quō ꝓ
pietate alexādri et ſepeliētes eū reuerſi ſūt cū alexādro ī palacio

De coronacione alexandri in throno darij.

Alio namqꝫ die coronatus ſedit pro tribunali in throno
aureo qꝑ fuerat cyri regis et congregata ante ſe omni

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

multitudine populi iuſſit omnibus ſcribi per omnes prouincias epiſtolā cōtinentē ita. Rex regū alexander filiꝰ dei hamonis et regine olympiadis omnibus ciuitatibꝰ et prouincijs perſarꝫ. Gaudere me vtiqꝫ deceuerat ſi tantus hic populus non defeciſſet. ſed quia noluit deus hamon cōſtituere victores perſides oportꝫ me ei referre gloriā et omnibꝰ dijs. Volumꝰ itaqꝫ atqꝫ p̄cipimꝰ vt per vnāquāqꝫ ciuitatē ſint principes et rectores ſicut fuerunt tempore darij imꝑatoris et obediatis eis ſicut hactenꝰ feciſtis. Et vnuſquiſqꝫ homo habeat proprietatē ſuā in pace. et omnia arma recondātur in domibus regalibꝰ. Volumꝰ iterum atqꝫ p̄cipimꝰ vt ab hac ꝓuincia perſida et vſqꝫ ad elladam iter apertū ſit. vt euntes et redeuntes cū negocijs nil mali paciant̄. Et vt locuplex ſit terra iſta et repleatur omni bonitate.

De puniciōe interfectorꝫ darij.

DEinde p̄cepit ſilenciū omnibꝰ et dixit. Viri perſes audientes audite. Quis ex vobis īterfecit dariū īimicū meū Accedant ad me hij qui interfecerūt eū vt videam eos et dignū honorem exhibeā eis. et nichil dubitent. Veniant ad me vt videā illos quia bonū ſeruiciū michi fecerūt quicūqꝫ dariū occiderūt. Per potētiſſimos deos iuro et per dilectā matrē meam olympiadē quia p̄clatos illos faciam pre omnibꝰ perſis. Cum taliter iuraſſet alexander perſes oēs plangebant amariſſime In iquiſſimi ergo homicide biſſon et oribāſames darij. hoc audiētes interfectores darij oſtenderūt ſe alexandro et dixerūt ei. Maxie imperator nos ſumꝰ interfectores darij inimici tui. Videns autē eos alexand̄ p̄cepit eos apprehēdi et ligari et ſup ſepulchrū darij duci et ibi decollari. Illi vero ceperūt vociferare et dicere Maxie imꝑator vide quid iuſiurando iuraſti nobis ꝑ potētiſſimos deos et per ſalutē mr̄is tue. Quibꝰ alexāder rn̄dit. Nō me decet loqui vobiſcū. ſed ꝑ ꝑlo qui circūſtat hoc dicimꝰ. Manifeſtacio vrā nullatenꝰ facta fuiſſet ſi tale ſacramentū nō feciſſem. Cogitacō aī mei talis fuit ab inicio vt vbi inuēti fuiſſent homicide decollarentur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

Nam illi qui propriū dn̄m occidunt de extraneis quid facerent Hoc autē dicēte alexandro perſes inter ſe vociferātes laudabāt eū quaſi deū. Homicidas autē illos iuſſit vt capite plecterentur. Totāq͡ʒ prouinciā in pace ordinauit conſtituens rectores et principes in omnib⁹ locis perſaꝝ. Eodem vero tp̄e erat quidā homo ſenex auunculus darij imperatoris qui diligebat̄ vere ab omnib⁹ p̄ſis. quē ad peticionē tocꝰ p̄pl'i ordinauit alexand' ducē in p̄ſidā

Quomō alexander accepit filiam darij in vxorem et quō ſcripſit matri ſue q͡ʒ de hoc coleret feſtum per octo dies

Alio nāq͡ʒ die ſedit p̄ tribunali in throno aureo coronat⁹ et ſcd̄m peticionē darij iuſſit venire roſanen filiā ei⁹ cum corona aurea coronata ex lapidib⁹ p̄ciosis Accipiensq͡ʒ eā in vxorem ſibi fecit eam ſedere vna ſecū pro tribunali in throno aureo. p̄cepitq͡ʒ vt adorat̄ ab omnib⁹ ſicut regina. Factumq͡ʒ ē ita Videntes autē hoc perſes gauiſi ſunt gaudio magno. Et ſtatim leuauerūt omnes deos ſuos et deduxerunt eos cū alexandrū et ceperūt vna voce laudare illū et bn̄dicere quaſi deū. Et dicebāt oēs ad eum quaſi vna voce. Nunc feciſtis q͡ʒ placuit dijs. Quo viſo alexādro turbatus ē valde et tremefactus dixit eis. Nolite exhibere michi honorē quaſi deū quia corruptibilis et mortalis ſum ſimilis vobis. Non ergo decet me ſociare dijs. Deinde ſcripſit epiſtolā matri ſue olympiade et ariſtoteli preceptori ſuo de prelijs et anguſtijs quas paſſus eſt in perſida et de multis diuicijs quas īuenerūt ibi quare ipſe cū omnib⁹ ſuis factus erat diues. Iteꝝ ſcripſit vt colerent nupcias quas fecerat de roſanen filia darij quā acceperat in vxorem. Et ipſe quidē plurib⁹ diebus nupcialit̄ epulabant̄ in p̄ſida vna cū macedonis et perſis ſuis nupcijs glorie.

Quō alexand' iuit in indiam et de murmuracione militū ſuoꝝ contra alexandrū.

Poſt hec vero cōgregato exercitu ſuo et multitudine p̄ſaꝝ precepit ingredi ī indiā. Et cepit ire per terrā deſertam

et ſpacioſam et inaquoſam et ꝑ colles cauernoſos. Et nō ſolum
fatigat9 ē ipſe et milites ſui valde. quīeciā et principes ei9 mur
murātes dicebāt ſibi mutuo. Sufficere debuerat nobis qꝫ veni9
pugnādo vſqꝫ ꝑſidā et ſubiugaui9 dariū q̇ antea cenſū leuabat
a nobis. Quid āplius defiam9 querēdo indiā in q̄ beſtie habitāt
et obliuiſcamur terre nr̄e? Hic vero alexand nil aliud facē optat
niſi ire ꝑliando et ſubiugādo ſibi gētes. Nos itaqꝫ dimittamus
eum et reuertamur ī terrā noſtrā. et ipſe cū perſis eat quo vult
Audiens autē hoc alexander iuſſit ſtare exercitū et aſcendens in
eminenciori loco eleuata voce dixit. Separamini abinuicē perſes
in vna parte. macedones et greci in altera. Factūqꝫ ē ita. Intuēs
autē alexand macedones et grecos dixit eis.

Quō alexand cōfortauit milites ſuos dulcib9 vbis

O Commilitones fortiſſimi macedōēs et greci. perſes iſti vſqꝫ
modo fuerūt contrarij michi et vobis. et vos vultis me cū
eis dimittere et poſt tergum redire in patriam veſtrā?
Scitis quia conturbabat animus veſter de verbis epiſtole darij
et ego cōfortabam vos dando conſiliū et ſic confortabant animi
veſtri. Iterū quando venimus pugnaturi cum inimicis noſtris.
nūquid ego ſteti ſolus pro ſaluacione veſtra et ſolus et primus
ante omnes aggrediebar in prelium? Nūquid ego ſolus abij
ad dariū imperatorē et tradidi meipſum pro vobis ī multis pe
riculis? Tn̄ recordamini hui9 qꝛ et iſtos ſolus vici et vbicūqꝫ iero
pugnatur9 cū barbaris ſupabo illos adiuuantib9 dijs. Vos igit
ſi vultis redire ſoli macedoniā redite qꝛ nullaten9 vobiſcū redeā
quia nichil poteſt facere abſqꝫ regis cōſilio exercitualis milicia
ꝑut vobis experiencia declarauit. Hec autem dicente alexandro
oēs principes macedonie erubeſcentes peciērūt veniā ab alexandro
dicētes. Maxime imperator āmodo vita noſtra in manu tua eſt
poſita quocūqꝫ vis ꝑgere perge. quia nullaten9 nobis viuētib9
te dimittere volum9. Alexander vero auditis verbis eoꝝ placa
bilis acquieuit. Et exinde āmoto exercitu venerūt in indiam
phaſiacē menſe iulio finiente. et obuiauerūt ei miſſi pori regis
deferentes ei epiſtolam cōtinentem ita.

Epiſtola prima quā miſit porus rex indoꝝ alexandro.

Porus indoꝝ rex latroni alexandro qui latrocinando nō
ſua virtute obtinet ciuitates precipiēdo mandam⁹. Cum
ſis mortalis homo ꝙ ꝑuales facere deo. Certe tu cū mol
libus hoib⁹ qui et nullā virtutē habuerūt pugnaſti. qui et digni
fuerunt ſuſtinere anguſtiam. Et eo ꝙ viciſti eos ſperas meā cel
ſitudinē tue ſupponē ꝑuitati. Qd vtiqꝫ fieret ſi dij ſupponerentur
hoib⁹ et ſi terra altitudini celoꝝ preponeretᷓ. Victorialis eteni
ego ſum. cui nō ſolū hoiēs obediūt ſed etiā dij. Scis quō euenit
dyoniſio qui dicebatᷓ bachus qui liber pater dict⁹ ē pugnatur⁹
ī indiā venit ſed tergauerſus añ indos fugit quia ſuſtinere vir
tutem illoꝝ nullaten⁹ potuit. Quapropter añq̄ turpitudinē paci
atis dam⁹ tibi cōſiliū et precipimus vt feſtinanter reuertatis in
terrā tuā. Tu enī ſis ꝙ anteq̄ꝫ xerſen fuiſſet rex in perſida indis
dabāt macedones cenſum. Sꝫ qꝛ inutilis terra erat et que regi
nō placuit dedignati ſunt illam indi. Quia omnis homo plus
deſiderat largifluā et latam fructiferā terrā q̄ꝫ paruā. Ecce iam
altera vice precipim⁹ tibi vt reuertaris in terrā tuam et vbi dn̄a
tionē habere nō poteris. deſideriū non habeas.

Quomō milites alexandri ſunt contriſtati de littera pori
et quomō alexander confortauit eos dulcibus verbis.

Cum autē ꝑueniſſet hec epiſtola ad manū alexādri iuſſit
eā legere corā omnib⁹. Milites vero audientes epiſtolā
turbati ſunt valde. Quib⁹ alexander dixit. Viri cōmili
tones fortis animus veſter nō turbetᷓ. Propter verba ep̄le pori
regis. Recordamī verboꝝ epiſtole darij quō ſuperbe et audacter
loquebatᷓ. Veritatē enī dico vobis quia oēs barbari coēm ſenſū
habent cū beſtijs cū quib⁹ habitant videlicet tigris pardis vrſis
leonib⁹ et ceteris beſtijs. qꝛ cū raro ab hoibus occidantᷓ. ita confi
dentes in agreſti virtute ſua habēt exinde audaciā. Et hec dicēs
iuſſit ſcribere epiſtolā ad porum regem indoꝝ continentē ita.

154

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

Epiſtola alexandri ad porum.

REx regū alexāder filiꝰ dei hamonis et regine olympiadis
poro regi gaudiū. Acuiſti ſenſum noſtrū et ꝓbuiſti nobis
audaciā quatenꝰ pugnemꝰ contra vos. eo ꝙ dixiſti quia
in macedonia nil boni inuenit̄ nec eſt fertilis terra et oīa bona
atq̃ dulcedo fluit in india. Proinde toto mentis conamine pug
nabimꝰ tecū vt acquiramꝰ eā. Et iam inſup dixiſti quia cuncti
hoīes plus diligūt ſpacioſam et amplā terrā et fertilē ꝙ̄ artam
et paruā. Nos etenī qui parui ſumꝰ ad magitudinē vū culmīs
venire optamꝰ ꝙ̄ grecia nō habēt. De hoc autē ꝙ veſtra dicebat
epiſtola quia nō ſolū hominibꝰ veꝝ etiā dijs reſiſteret impator
Ego itaq̃ pugnaturꝰ venio ad te tamq̄ cū hoīe barbaro elacōe
et inflacione vane glorie pleno et nō quaſi cum deo. quia arma
vnius dei totus ferre mūdus nō poſſet. Qđ ſi elementa aeris
videlicet tonitrua fulgura et plenitudo aquaꝝ ſuſtinere nō pote
runt īdignacionē deoꝝ quātominꝰ hoīes mortales. Quinymmo
ſcias quia ſtulta locucio tua me nō conturbat.

Quō porus fuit iratus de lrā alexandri et parauit ſe vt pugnaret cū eo.

REl'ecta igitur epl'a. porus iratus eſt valde. Et cōgregata
multitudine militū ſuoꝝ cū elephantis multis cū quibꝰ
indi pugnare ſolebant exijt obuiā alexandro. Erat autē
exercitꝰ pori magnꝰ valde et fortis. hēbatq̃ falcatos currꝰ. xiiij
milia abſq̃ equitibꝰ et peditibꝰ. et quadringētos elephātos qui
portabāt turres in dorſis ipſoꝝ vbi ſtabāt in vnaquaq̃. l. hoīes
ad pugnādū. Vidētes autē macedones et perſe qui cū alexādro
erāt multitudinē exercitus pori turbati ſūt et expaueſcētes nō tm̄
pro multitudīe hoīm ꝙ̄tū pro multitudine beſtiaꝝ tm̄ ordinatis
ex vtraq̃ pte militibꝰ viriliter cōſiſtebāt.

De pma victoria et pugna alexādri quā hūit cū poro rege indoꝝ

ALexander vero aſcendēs ſup equū ſuū qui dicebat̄ buce
phalus et facto impetu aū oēs ſuos. iuſſit medis et pſis
vt ipſi ſoli prime pugne periculum attemptarent et ipſe
alexander cum macedonibus et grecis ſtetit armatus ex alia pte

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

Perſe vero in tm̄ ledebant̄ ab elephantib⁹ ꝙ nullaten⁹ audebāt hoſtib⁹ appropiquare. Cogitans igit̄ alexand̄ ſapient̄ elephātes deuincere / ferebat ſecū ſtatuas ereas poſitas in curribus ferreis quas calefieri iuſſit et impleri viuis carbonib⁹ vt calor eaꝝ nō deficeret et illos iuſſit deportari ante elephantes. Qui videntes eas eſtimanteſq; eſſe homines extendebant ꝓmuſcides ſuas more ſolito vt caperent eas. ſtatimq; ꝑ nimio calore incēdebant̄. rede unteſq; retro exturbabant̄ et nullomō pergebāt iteꝝ pugnaturi cū hoib⁹ timentes ne incenderent̄. Videns autē porus hoc ꝙ de elephantib⁹ factum erat / turbatus eſt valde. Medi vero et perſe facientes impetū cū ſagittis ſuper indos cunctos proſternebant et multitudo vtriuſq; populi cadebat in ipſo prelio. Itaq; cōtinuo per dies. xxx. vtreq; partes pugnauerūt / ceperūtq; deficere medi et perſe in ipſa pugna. Qd̄ cū vidiſſet alexander iratus eſt valde Et aſcendēs caballū qui dicebat̄ bucephalus ingreſſus ē pugnā et preliauit viriliť et macedones et greci cum eo. quinetiā et ipſe caballus adiuuans eos multū / ſtatimq; cadere cepit multitudo ex indis. Porus vero cū vidit ſuos ī bello deficere terga uerſus aufugit et indi qui remanſerūt de p̄lio ceperūt fugere poſt eū Alexander vero caſtrametatus eſt ibi. et fecit dijs ſuis victimas p̄cepitq; ſepeliri tā indos ꝙ̄ ſuos qui interfecti fuerāt in ipſo p̄lio.

De victoria quā habuit alexander cum poro et quō apprehendit ciuitatē pori et inuenit in ea incredibilia ſenſibus humanis.

Altera autē die expugnauit ciuitatē pori apprehēditq; eā Et ingreſſus palaciū eius inuenit ibi que incredibilia humanis mentib⁹ vident̄. i. q̄dringentas columpnas aureas cū capitellis aureis. et vineā aureā pēdentē inter ipſas columpnas que habebat folia aurea et racemos habebat alios de criſtallo alioſq; de margaritis et onionib⁹ et alios ſmaragdinos et onichinos. Erātq; parietes illi⁹ palacij inueſtiti de laminis aureis quas macedones incidentes inueniebant groſſas et ſpiſſas ad inſtar digiti vni⁹ manus hominis. Et erāt parietes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

ipſi ornati ex margaritis et onionibꝰ carbunculis et ſmaragdis
et ametiſtis. Porte vero ipſiꝰ palacij oēs erant eburnee et laque
aria argentea| et camere eiuſdem ligni cipreſſini. In aula autē
ipſiꝰ palacij quedā ſtatue auree ſite erāt int̄ q̄s ſtabant platani
aurei in quaꝝ ramis ſedebant genera multaꝝ auiū diſtinctaꝝ
quālibet ſuo colore depicta que etiā vngulas et roſtra habebant
aurea et ad aures eaꝝ pēdebāt margarite et onioēs. Et qn̄ porꝰ
rex volebat ꝑ artē mathematicā factū erat ꝙ oēs melodificabāt
vnaq̄qꝫ ſcd̄m ſuā naturā. Inueīt inſuꝑ in ipſo palacio vaſa au
rea habūdant et candelebra necnō menſā triclinij totā aureā et
tronū illiꝰ totū aureū et pauimētū coopertū de p̄cioſis lapidibꝰ
cōtinentibꝰ in ſe naturā. xij. lapidū. Inuenitqꝫ ibi vaſa gēmea et
criſtallina ex omni genere facta ad vtilitatē hoīm ꝑtinencia.

De regno feraꝝ et de prima lrā quā miſit
alexander taliſtridi regine amazonū.

DEinde āmoto exercitu venit ad portas caſpias et caſtra
metatus eſt ibi. erat autē ipſa terra valde bona ſed erat
ibi diuerſa genera ſerpentū et feraꝝ. Et ſtatim ſcripſit
eplām ad taliſtridā reginā amazonū cōtinentē ita. Rex regū
alexander filiꝰ dei hamonis et regine olympiadis taliſtride regīe
amazonū gaudiū. Pugnā quā cū dario fecimꝰ et quō ſubiuga
uimꝰ regna eiꝰ credimꝰ ꝙ vobis nō ſit incognitū et quēadmod
pugnauimꝰ cū poro rege indoꝝ et cepimꝰ ciuitatē ſuā necnō cū
alijs pluribꝰ gentibꝰ que nullomō nobis reſiſtere potuerunt. et
hoc etiā credimꝰ vobis nō eſſe incognitū. Qua ꝓpter precipimꝰ
vobis vt ꝑſonalit̄ nobis cenſū mittatis ſi vultis ꝙ nō veniamꝰ
ſuꝑ vos cū potēcia noſtra et īferamꝰ vobis aliqd̄ malū. Accepta
itaqꝫ taliſtrida regina hāc epiſtolā reſcripſit alexandro epiſtolā
cōtinentē ita.

Epiſtola taliſtride regine ad alexādrū et quō dicta regīa erat
ſola cū mulieribꝰ ſine viris.

TAliſtrida regina amazonū cū ceteris amazonibus potē
tiſſimis atqꝫ forciooribꝰ omnibꝰ militibꝰ qui ſub celo ſūt
Alexādro regi regū gaudiū. Scribimꝰ et ſignamꝰ vobis

vt anteꝙ venias in finibus noſtris cogites quō venias ne paci
atis a nobis turpitudinē et anguſtiam quā a nullis paſſus es.
Si vis ſcire habitacionē et cōuerſacionē noſtrā ſignamus eas
vobis per has lr̄as. Scias qꝛ habitacio noſtra eſt vltra quendā
fluuiū in quadā inſula cingenſqꝫ ipſe fluuius eam in gyro et
neqꝫ inicū neqꝫ finem habet. Ex vna parte habemꝰ anguſtum
introitū et ſumus in numero habitanciū femine ducente q̈tuoꝛ
decem milia que nō ſumus inquinate a viris. Viri cōiugatarum
nullomodo habitant inter nos. ſed vltra fluuium in alia parte
et per vnūquēqꝫ annū celebramꝰ feſtiuitatē iouis diebꝰ triginta
et ſic tranſimꝰ cōmiſceri cum noſtris hoībꝰ et ſumꝰ cū illis alijs
triginta diebꝰ. Qui vult remanere in leticia cū vxoꝛe ſua tenet
eam per vnū annū. Qđ ſi mulier pariens genuerit maſculum
tenet eum ſecum vſqꝫ ad annos ſeptem. Et poſt ſeptem annos
reddit eum patri ſuo. Si autem femina parit filiam tenet eam
ſecum et noſtris moribus nutritur. Et qn̄ pugnatum venimus
cū aliquo noſtro inimico ſumꝰ in numero decies dena milia equi
tātes cū ſagittis. Alie vero cuſtodiūt inſulā noſtrā et obuiamꝰ
inimicis noſtris vſqꝫ ad quoſdā montes. Viri autē noſtri veniūt
poſt nos et cū reuerſe cū victoria ſumus de pꝛelio adorant nos.
Et ſiqua ex nobis ceciderit vel fugerit de ꝑlio ille que ſupvixerūt
auferūt ab ea hereditatē. Vnde opoꝛtet nos pugnare vobiſcum
viriliter et oſtendere in vobis virtutē noſtrā. Quia ſi nos viceri
mus. nobis erit laus et vobis ignominia. ſed ſi vos viceritis.
nullam habebitis laudem eo ꝙ feminas viceritis. Itē ſi auferre
aliquid a nobis queritis nil īuenietis. Caue tibi itaqꝫ imꝑatoꝛ
ne tibi cōtingat turpitudo a nobis quā a nullis paſſus es. Ecce
ſignamꝰ tibi cōſuetudinē ꝙ omni āno facimꝰ. Tu autē cōſidera
quid facere debes celerit̄. Quia ſi pugnaturꝰ veneris ſcias quia
ad ipſos montes exibimꝰ obuiā vobis. Relata igitur alexandro
epiſtola cepit ridere et reſcripſit eis epiſtolam.

Epiſtola alexandri ad reginā amazonū ſecunda et quomō
regina cum alijs mulieribus ſe ſubmiſerit alexandro.

REx regū alexandʳ filiꝰ dei hamonis regis taliſtride regie
amazonū cū ceteris amazonibus gaudiū. Tres partes
huiꝰ mūdi ſubiugauimꝰ nobis. i. aſyā africā. et europā
et victorioſi cōtra illos fuimus. Si autē vobiſcū pugnamꝰ turpi
tudo nobis eſt. Sed tamē damꝰ vobis cōſiliū ꝙ ſi non vultis
perire et dimittere terrā veſtrā nō exeatis obuiā nobis ad ipſos
montes ſicut dixiſtis. ſed ſtate in inſulis vrīs et cū viris vrās an
p̄ñciā noſtrā veniatis. Juro enī vobis per hamonē patrē meum
et ꝑ iunonē. et ꝑ mineruā deas nrās qȝ nullū malū paciemī a
nobis. Cenſū q̄ntū vultis date et ſic in pace vos dimittā. Eq̄tes
autē ex veſtris amazonibꝰ q̄ntos vultis date nobis et honorifice
eos recipiemꝰ et dona optima faciemꝰ latoribꝰ et dimitteꝰ eos
redire. Et quitq̄d exiñ debetis facere cōſiderate et ſcribite nobis
Jlle vero cogitātes direxerūt ei polletros indomitos optīos. x.
et equos albos optīos. x. quoꝝ ſilēs nō reperiebantᷣ. Et regina
cū multis p̄ñtauit ſe alexandro. Et facta pace redierūt ad ſua.

De magna anguſtia et ſiti quas paſſus eſt alexandre
cum toto exercitu ſuo ab animalibꝰ per partes indie.

EOdem tp̄e nūciatū eſt alexādro. ꝙ porus rex indoꝝ qui
de prelio fugerat erat in bactride et cōgregabat exercitū
vt aliā pugnā cū alexandro committeret. Quo audito alex
ander āmoto exercitu ſuo et electis. cl. duabꝰ qui viā ſciebāt ex
menſe auguſti cepit ire per ardentiſſimū ſolē et per loca īaquoſa
vbi erat multitudo ſerpentū feraꝝ beſtiaꝝ et beluaꝝ. Et ſtatī p̄
cepit alexāder vt oīs populus armatus iret. Factūqȝ ē. Et ibat
exercitus totus armatꝰ et reſplēdebāt ad inſtar ſtellaꝝ eo ꝙ oīa
coꝝ arma vndiqȝ erant deaurata. Et tota die āmbulātes aquā nō
īueniebāt. Tūc quidā miles ex macedōibꝰ cui nomē erat zephir
īuenit paucā aquā in vna petra cauata q̄ ſtatī implens galeā
ſuā ex ea attulit alexādro. Vidēs autē alexandʳ aquā ipſam cogi
tauit ſapientʳ qualitʳ exercitꝰ ſuꝰ cōfortaretᷣ et iuſſit ipſam aquā
effūdi corā oībꝰ Videntes enī hoc milites ſui cōfortati ſunt valde

Deinde ceperūt ire. Alio namq; die venerūt ad fluuiū cui⁹ ripa
plena erat ex calamis groſſis quaſi pin⁹ erantq; ripe altitudo
quaſi pedib⁹ ſexaginta. Tūc p̄cepit alexād̄er afferri ipſam aquā
que guſtu amara erat quaſi elleboꝝ et macedones bibentes eā
interiebāt. Anguſtiabat itaq; alexander et exercitus totus nō
tantū pro ſeipſis q̄ntū pro multitudine beſtiaꝝ que deficiebāt ex
ſiti. Nā ſecū habebat alexander mille elephantes qui portabāt
aurū ei⁹| et quadrigentas quadrigas falcatas| et. m. cc. bigas
equites vero. c. milia. camelos mulos. dromedarios infinitam
multidinē portātes annonā regis et exercitus neceſſaria. Habe
bat etiā boues vaccas pecudes porcos in īnumerabili mltitudīe
In tantū erant diuites facti ipſi macedones q̄ vix deferre ſecū
poterant ſuū aurū. Pecora vero illoꝝ non poterant ſe cōtinere
pre nimia ſiti. Milites vero eius alij lingebant ferrū. alij bibe
bant oleū. alij vero neceſſitate cōpulſi vrinā ſuā bibebāt. Erat
maxima ei⁹ anguſtia eo q̄ erat ibi multitudo ſerpentū propter
q̄d incedebāt omēs armati. Alexander vero anguſtiabat nimis
nō tantū pro ſe quātū pro ſuo exercitu.. Igitur alexād̄er ſecut⁹
eſt ripā dicti fluuij qui habebat amarā aquā et ad octauā horā
diei p̄uenit cū ſuo exercitu ad quoddā caſtellū q̄d erat poſitū in
ripa eiuſdē fluminis ab alia parte conſtructū ex p̄dictis calamis
et erat latitudo ipſius fluuij quaſi ſtadia quatuor et apparuerūt
homines pauci in ipſo caſtello Videns autē eos alexander iuſſit
interrogare eos indica lingua vbi inueniretur aqua dulcis. Illi
vero ceperūt ſe abſcōdere. Alexand̄ vero p̄cepit iactari aliquātas
ſagittas ibidem et illi magis ac magis ſe abſcōdebant. Videns
alexād̄er quia nullomō volebāt ei loqui p̄cepit vt aliq̄nti milites
ingrederent̄ nudi in ipſo fluuio et irent ad ipſū caſtellū Factūq;
eſt vt ingreſſi ſunt in ipſo fluuio quidam audaces milites nudi
euaginatis gladijs numero triginta ſeptē qui iā partē quartā
fluuij natauerūt Subitoq; ſurgētes belue ipſi⁹ fluuij que dicūt̄
ypotaurti deuorauerūt eos. Et ambulātes tota die fatigati ſunt
ex ſiti eratq; ſup̄ hoc eis āguſtia maxima quia occurrebant eis
vrſi leones rinocerontes tygres et pardi pugnantes cum eis.

15)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

De anguſtia magna quā paſſus eſt alexander
cū ſuis militib9 a beſtijs mirabilib9.

Girantesq̃ ipſū fluuiū ex alia partes circa .xlaz. horā pue
nerūt ad ſtagnū mellifluū ac dulce et caſtrametati ſunt
ibi Erat latitudo et lōgitudo ipſi9 ſtagni ad tria miliaria
Deīn iuſſit alexand incidi ſiluā de p̄dictis calamis q̄ erāt ſtātes
iuxta ſtagnū. erat q̃ ſpacioſum ſtagnū illud per vnū miliare in
quo ſpacio iuſſit alexāder incendi focos plurimos. Cumq̃ luna
lucere cepiſſet ſubito venire ceperūt ſcorpiones ad bibendū de
ipſo ſtagno. Poſt hoc venire ceperūt ſerpētes et dracones mire
magnitudis ex diuerſis colorib9 et per totā illā terrā reſonabat
ſibilus eoꝝ venīeciū ad bibendū de ipſa aqua. Qui eciā hēbāt
criſtas in capite ferentes pectora erecta et ora aperta q̊ꝝ flatus
mortalis erat et oculi eoꝝ ſtillabāt venenū. videntes enim eos
exercitus timore perterriti extimabāt ſe omnes mori.

Quomō alexander cōfortauit milites ſuos
ne in anguſtijs deficerent.

Tunc alexāder cepit cōfortare eos dicens. O cōmilitones
fortiſſimi nō turbet anim9 veſter ſ; ſicut me videtis facē
ita facite. Et hoc dicens ſtatī accepit venabulū et ſcutū
et cepit pugnare cū dictis draconib9 et ſerpētib9 qui ſup ipſis
veniebāt et milites ſimilia faciebāt. Alij vero occidebant armis
alios igne cremabāt. Sed tn̄ interfecti ſunt a draconib9 viginti
milites et triginta ſerui. Deinde exierūt ex ipſo arūdineto cācri
mire magnitudis hn̄tes dorſa duriſſima ſicut cocodrilli. Et iactā
tes ſup eos milites lanceas ſuas nullomō pforabāt dorſa illoꝝ
ſed tn̄ mltos ex eis occiderūt igne alij intrauerūt in ipſū ſtagnū
Iā venerat quinta vigilia noctis et ſubito eis ſupuenerūt albi
leones maiores thauris et cū magno rugitu cōcucietes ceruices
ſuas fecerūt impetū in eos Milites vero recipiētes eos in vena
bulis ſuis occidebant eos.

De beſtijs mirabilib9 et viris et mulierib9.

Poſt hoc ceperūt venire porci mire magnitudinis hn̄tes
dētes lōgos ad modū cubit9 erantq̃ mixti int̄ eos hoīes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

agreſtes. ſ. maſculi et femine habētes per ſingulos ſex manus
et currebant ſup eos cū porcis. Milites autē recipientes eos in
venabulis ſuis occidebant eos. Anguſtiatus autē alexander plu
rimū cum exercitu ſuo iuſſit accendi focos plurimos circa ipſum
exercitū. Et ecce ſubito ſupuenit eis beſtia quedā mire magnitu
dinis forcior elephanto et ſimilis caballo hūs caput nigrū et
tria cornua armata ī fronte cui nomē erat odonta tyrāpn9 ſcd̄m
linguā indicā. que anteq̄ biberet de ſtagni aqua irruit ſup eos
Alexander vero diſcurrēs huc atq3 illuc cōfortauit milites ſuos
Et irruens beſtia ī exercitu occidit hoīēs. xxvi. et. xl. ex eis vulne
rauit. Tandem mortua fuit ipſa beſtia ex pcuſſionib9 armatoꝝ
Deinꝰ exierūt de dicto arūdineto mures maiores talpis q̄ come
debāt mortuoꝝ corpa et q̄ncq3 aīalia mordebāt ſtatī moriebanť
hoīb9 vero nō nocebat morſus illoꝝ. Volebāt ibidē etiā veſpertilio
nes maiores colūbis hn̄tes dētes ſiles dētib9 hoīm qui pcuciebāt
et vulnerabant facies hoīm. aliquib9 tollentes nares aliquib9
aures. Appropinquāte autē luce venerūt aues magne ibidem
tanq̄ vultures color eaꝝ erat rubicund9 pedes et roſtra nigra
nō tamē nocuerūt eis. ſed impleuerūt totā ripā ipſius ſtagni.
et ceperūt exinde piſces et anguillas cōmedentes eas corā oīb9.

Quō alexander dimiſit loca piculoſa et iuit ad ſeres

Deinde amoto exercitu dimiſerūt loca piculoſa et venerūt
in loca cāpeſtria et ſpacioſa in quib9 habitabant hoīēs
pleni auro et argento et aliis diuiciis. Hoīes ipſi9 t̄re
benigniſſime receperūt alexādrū et ſuos et multa dona dederūt
alexādro et exercitui ſuo et māſerūt ibi p. xx. dies. Inuenerūtq3
gentes que nominanť ſeres. Erāt etiā ibi arbores quaꝝ folia
erant vt lana que ipſe gentes colligebāt et veſtimenta ſibi exinꝰ
faciebant. Milites vero alexandri ceperūt ire audacius animo
propter victorias et proſpera que habuerant de ipſis terris.

De ſecunda pugna pori et de morte ipſi9 pori.

ET exinde ãmoto exercitu alexand᷑ venit in loco vbi por⁹
cũ ſuo ſedebat exercitu. Altero aũt die ordinate ſunt vtriqꝫ
acies ĩ campo alexand᷑ cũ ſuis. et porus cũ ſuis. Alexãd᷑
vero ſedẽs ſuꝑ caballũ ſuũ q̃ dicebat᷑ bucephalus et facto ĩpetu
ſtetit añ oẽs ſuos et ſtatĩ ſonuerũt tubas bellicas ꝑ partes et cõ
mixte ſunt vtriqꝫ hoſtes et ceperũt acriter pugnare int᷑ ſe et intfi
ciebat᷑ ex vtriſqꝫ maxĩa pars. Videns autẽ porus ſuos in bello
deficere ſtetit añ oẽs et eleuata voce dixit ad alexandꝝ. Nõ decet
imꝑatorẽ ſic inaniũ ſuũ perdẽ ꝓplm ſed oportꝫ ſemetip̄m oñdere
v̄tutẽ ſuã Sit igit᷑ ꝓplũs tu⁹ in vna parte et me⁹ ĩ altera et ego
et tu ſoli pugnem⁹ manu ad manũ. Cđ ſi viceris me ꝓplũs me⁹
ſit tuus. ſi vero ecõtra in manib⁹ meis defeceris ꝓplũs tu⁹ michi
cõputet᷑. Hoc ꝓinde dixit porus qꝛ vilipẽdebat corpus alexandri
ꝓpter paruitatẽ forme ei⁹ eo ꝙ ſtatura puſillus erat nõ hñs in
longitudine niſi tria cubita et cõfidens in altitudĩe corꝑis ſui q̃
hẽbat cubitos quinqꝫ. Factũqꝫ ẽ ꝙ vtriqꝫ hoſtes ſeparati ſunt ab
inuicẽ et pugnauerũt ambo. Cũqꝫ vidiſſent milites pori dñm
ſuũ declinare ab ictib⁹ vociferare ceperũt. Porus vero ad voci
feracionẽ ſuoꝝ tergauerſus voluit arripere fugã. ſed alexander
impetũ faciens in eũ ꝑcuciẽſqꝫ caput ei⁹ gladio extixit eũ. Indi
vero vidẽtes hoc ceperũt acrit᷑ pugnare cũ macedonib⁹ cupiẽtes
vindicare dñm ſuũ. Quib⁹ alexand᷑ dixit. Miſeri poſt mortẽ vrĩ
regis quid pugnatis? Cui indi dixerũt. Meli⁹ ẽ nobis pugnare
viriliť et mori ĩ bello ꝙ̃ videre deſolacionẽ gẽtis nr̃e ac dep̄dacõm
t̃re nr̃e. Quib⁹ alexand᷑ dixit Ceſſet nũc pugna vrã et ite liberi
et ſecuri in domib⁹ vr̃is qꝛ nullã a nobis paciemĩ iniuriã eo ꝙ
nõ p̄ſumpſiſtis pugnare mecũ niſi ſolus rex veſter. Hec autẽ di
cẽte alexãdro oẽs indi eiectis armis ceperũt laudare alexandꝝ
et bñdicere q̃ſi deũ. Alexand᷑ vero caſtrametat⁹ ẽ ibi et fecit dijs
ſuis victimas. Et p̄cepit vt ſepelirẽt oẽs qui in ipſo ꝓlio interfecti
erant. et iuſſit eciã ipſũ porũ regẽ honorifice ſepeliri.

Quõ alexand᷑ iuit ad hoĩes oxidrates q̃ genoſophiſte noĩant᷑

ET cõgregato magno exercitu alexand᷑ ꝑuenit ad oxidrates
qui nõ ſunt ſuperbi hoĩes nõ pugnant cũ aliqua gente.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

nudi ambulant in tugurijs et in ſpelūcis et nō hñt ciuitatē neqꝫ
habitacionē et dicūtˀ gignoſophiſte. Cū autē audiſſet rex gētis
iſtiꝰ aduentū alexandri miſit ad eū epiſtolā cōtinentē ita.

De lrā quā miſerūt oxidrates ad alexandrū et de vita eoꝝ.

Incorruptibiles gignoſophiſte alexādro hoī ſcribimꝰ. Audi
uimꝰ ꝙ venias ſup nos. Qđ ſi pugnaturꝰ veneris nichil
lucri acquires. Quia ꝙ extorquere vel auferre a nobis
cupis nō īuenietˀ. Et ꝙ natura nobis dat nō pōt a nobis auferri
niſi quantū diuina ꝓuidencia cōcedetˀ. Vñ ſi pugnaturꝰ veneris
noſtrā ſimplicitatē nullatenꝰ dimittemꝰ. Relecta igitˀ alexander
epiſtola mādauit illis dicendo et nos pacifice venimꝰ ad vos.
Ingreſſus igitˀ alexand' ad eos et videns illos ābulare nudos et
habitare in abditis et tugurijs et in ſpeluncis et vxores eoꝝ et
filios ſeꝑatos ab illis. At illi oſtendētes ei tuguria et ſpeluncas
in quibꝰ hītabāt dixerūt ad eū. Vnus cubitus ſufficit vnicuiqꝫ
noſtrū. Poſt hoc dixit alexander. Petite ꝙ vultis et dabo vobis
Qui dixerūt. Da nobis īmortalitatē. Quibus alexander rñdit
Cum ſim mortalis quō poſſum vobis īmortalitatē dareˀ. At illi
dixerūt. Si mortalis es quare vadis tot et tanta mala operādo
Quibꝰ ille rñdit. Iſta naqꝫ cauſa nō gubernatˀ niſi a ſuꝑna pro
uidencia. Oēs miniſtri eiꝰ ſumꝰ eiꝰ iuſſionē facientes. Scitis qꝛ
mare nō turbatˀ niſi ventus in eo validꝰ ingrediatˀ. Volo naqꝫ
quieſcere et diſcedere a ꝓlijs. ſed dñs ſenſus mei nō me ꝑmittit
facere hoc. ſi aūt oēs eſſemꝰ vniꝰ intelligētie totꝰ hic mūdꝰ vna
via incederet. Et hoc dicens dimiſit eos illeſos.

De mulieribꝰ ſedentibꝰ in equis.

Alio itaqꝫ die āmoto exercitu ꝑuenit alexāder ad locū vbi
erant due ſtatue quas poſuerat ibi hercules vna aurea
et alia argētea hñtes lōgitudinē pedū. xij. et latitudinē
duoꝝ cubitoꝝ. Et videns eas alexander iuſſit ꝑforari vt videret
ſi eſſent fuſiles. Cūqꝫ perforate fuiſſent et inuente fuſiles ꝑcepit
claudi foramē illaꝝ relinquens ibi aureos. m. quingentos.

Et inde āmoto exercitu ingreſſus ē locū deſertū frigidū atqꝫ
obſcurum in tantū vt vix agnoſcebantˀ inter ſe milites. Deinde

ambulantes ſeptem diebꝰ venerunt ad fluuiū calidum. inuene
runtqꝫ vltra ipſum fluuiū mulieres ſpecioſas nimis habitātes
ibi indutas horridis veſtimētis et ſedentes in equis tenentes in
manu arma argentea eo ꝙ ferramenta nec ferꝝ non haberent
neqꝫ maſculi cum illis habitabāt. Cumqꝫ tranſire voluiſſet alex
ander ipſum fluuium minime potuit quia latitudo ipſius erat
magna necnō plenus draconibus magnis et beluis

De pugna cū elephantis.

Deinde girātes a ſiniſtra ꝑte indie ingreſſi ſūt in q̄dam
paludē ſiccam plenā ex arūdinibus. Per quā cū vellet
alexāder tranſire cū ſuo exercitu cōtinuo exijt vna beſtia
ſimilis ypotauro pectꝰ habēs ſicut cocodrillꝰ et fortiſſimos pilos
ſicut ferra in dorſo in acceſſu vero tarda vt teſtudo q̄ ſtatī duos
milites occidit de exercitu. Milites aūt nō valētes eā cū lanceis
trāſforare tandē cū malleis ferreis occiderūt illā. Et deābulātes
venerunt ad vltimā ſiluā indie et caſtrametatꝰ eſt ibi iuxta flu
uiū buemā Circa vero vndecimā horā ceperūt de illis ſiluis mul
titudo elephantorū venire ſup eos et ſtatī alexander aſcēdit ī ca
ballū ſuū bucephalū et cepit ire cōtra eos. Et precepit macedo
nibus vt aſcenderēt ſup equos ſuos et ducerēt ſecū porcos cōtra
elepantes. Factūqꝫ eſt ita. Et vidētes eos elephantes ceperunt
tendere ꝓmuſcides ſuas vt caperēt eos Macedones vero vidētes
eos timore ꝑterriti nullomō ibant ſuper eos. Quibus alexander
dixit. Viri cōmilitones fortiſſimi nolite turbari q̄a poſſumꝰ hos
elephantes vincere ſi non ceſſauerint ſtridere porci factumqꝫ eſt
vt elephātes audito ſtridore porcoꝝ et ſonitu bucinatū ſtupefā
fugerent. Alexander vero et milites eius ꝑſequebantur eos cum
venabulis et enſibus ſubneruabant eos. Et multos ex eis occī
dentes abſtulerunt dentes eorum et reuerſi ſunt ad caſtra.

De mulieribus barbatis habitantes in ſiluis.

Alio namqꝫ die āmoto exercitu cepit ire per ipſas ſiluas
indie et inuenerunt mulieres ibi habentes barbas vſꝫ
ad mamillas et caput planū pellibus indutas. Quas
inſequentes apprehenderunt ex eis aliquantas. Quas cū vidiſſꝫ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

alexander iuſſit illas interrogari indica lingua quō viuerēt in ſiluis. Que reſponderūt. Ex venacione feraꝝ viuimus quas in ſiluis capimꝰ venando.

De hominibꝰ et mulieribꝰ nudis quoꝝ natura erant ſtare in aquis et in terra.

DEinde exierūt in campū patentē. Unde dictus fluuiꝰ veniebat. inuenerūtqꝫ ibi mares et femīas nudas hn̄tes corpus totū piloſum ſicut beſtie quaꝝ cōſuetudo erat in flumine vt in terra habitare Cū iſti vidiſſent exercitū alexandri ſtatī in flumē ſe ſubmerſerūt. Deinde ingreſſi ſunt ī ſiluā plenā kynocephalis q̄ videntes exercitū impetū fecerūt cōtra eū. Alexād' vero et milites ſui cū ſagittis interfecerūt ex eis maximā partem et reſidui diſperſi ꝑ ſiluas fugere ceperūt. Et inde ābulantes venerūt ī campū deſertū et caſtrametati ſūt ibi. Circa aūt. xi. horā tanta vētus euri flare cepit qꝫ oēs papiliones et tentoria ipſius exercitus in tra deiiciebat. Uñ facta ē maxīa ꝑturbacio ī ipſo loco Auferebat ventus ille fauillas et ticiones de focis accenſis et ferendo illos per caſtra incēdebat ea. Tunc oēs ꝑpli murmurātes ceperūt dicere intra ſe qꝛ per irā deoꝝ hoc accidit. Alexand' āt cepit cōfortare eos dicēs. O cōmilitones fortiſſimi nolite terreri Nō enī hoc accidit ira deoꝝ. ſꝫ ꝓpter eq̄noxiū autūpnale Sedato vento illo ceperūt milites recolligere oīa diſperſa a vento.

De niue magna vt lana et faculis ardētibꝰ cadētibꝰ de celo.

ET inde āmoto exercitu venerūt in quādā vallē maximā vbi cadebāt niues tāq̄ lana magna Sꝫ anq̄ ingrederet' alexand' in ipſa valle īuenit vnū de militibꝰ ſuis etate cōfectū in itinere nimiſqꝫ a niue oppreſſum . Statiqꝫ deſcēdit et eleuās eū ad caſtra adduxit. et calefaciēs eū refecit. Tūc p̄cepit alexand' accendi focos plīmos qꝛ frigus magis ac magis creſcebat. Ceperūtqꝫ cadere niues maiores q̄ lane pecudū q̄s alexād' calcari pedibꝰ iuſſit. Adiuuabāt inſuꝑ eos multū ignes quos accenſos hēbant ſed tn̄ mortui ſunt ex ipſa niue quingenti milites quos alexād' iuſſit ſepeliri. Sed ſubito ſuꝑuenit pluuia maxīa que ſalus illoꝝ et liquefactio nimis fuit. Poſtmodū ſuperuenit

160

nubes maxīa et obſcura ſub qua ſine claro ſole per tres dies fu
erūt eo ꝙ ſuꝑ eis pendebat et poſt triduū cadere ceperūt de celo
facule ardētes quaꝝ incendio oīa tentoria cōburebant. Et ſtatī
alexand̾ faciēs dijs ſuis victimas et orans eos ſerenitas de celo
reddita eſt.

De bragmānis et quō alexander venit ad eos.

ET exinde āmoto exercitu veīt ad fluuiū magnū gazen
et caſtrametatꝰ eſt ibi. Et reſpiciētes vltra ipſū fluuiū
viderūt duos vel tres homīes quos iuſſit interrogari
alexāder indica lingua qui eēnt At illi dixerūt. bragmāni ſumꝰ
Alexand̾ enī habuerat maximū deſideriū loqui cū bragmānis.
ſed tranſire nō poterat fluuiū cū exercitu excepto menſe iulij et
auguſto eo ꝙ oī tp̄e apparebāt ibi ypotauri multi et ſcorpiones
et cocodrilli exceptis p̄dictis menſibꝰ. Neſcit̾ qua de cauſa hijs
menſibꝫ ibidē nō appareant Cūq̃ʒ vidiſſet alexander qꝛ nullomō
tranſire poterat ipſū in fluuiū. rogauit vnum ex bragmānis vt
veniret ad ſe. Qui ſtatim cū parua nauicula nauigans venit
ad eū. Cui dedit alexander quandā epiſtolā vt portaret ad regē
bragmānoꝝ cōtinentē ita.

Epiſtola alexandri ad didimū regē bragmānoꝝ

REx regū alexander filius dei regis hamonis et regine
olympiadis didimo regi bragmānoꝝ gaudiū. Audiuiꝰ
enī pluries ꝙ vita vrā et mores veſtri multū ſunt ſeparati
ab alijs hoībꝰ etiā vt nullū adiutoriū queratis neq̃ʒ de t̾ra neq̃ʒ
de mari ꝙ nūq̄ credimꝰ. Sʒ ſi hoc veꝝ ē multū eſtis mirabiles
hoīes in virtute et ſapiētia. Vnde ꝑ has lr̄as vos rogādo mādaꝰ
vt ſi veꝝ eſt hoc nūcietis nobis. et ſapient̾ faciatis. et poteſt fieri
vt ego ſequar talē vitā qualis vrā eſt. quia ſemper ab infancia
mea ſtudiū habuit diſcendi Sic etenī docemur a veſtris doctori
bus ꝙ vita nrā irrep̄henſibilis ſit ab oībꝰ viuentibꝰ. ſed quia
audiuimꝰ de vobis ꝙ ſupra ſapienciā quā didiciſtis a vr̄is docto
ribus aliam obſeruatis doctrinā ideo vos iterum valde rogo vt
ſine aliqua tarditate hoc nobis dicendo mandetis quia nullum
dampnū vobis exinde eueniet et nobis forſitā aliq̄d vtilitatis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

exinde accreſcet. Quia bonū et vtile eſſe dinoſcit̄ hō cōe habere
cū altero hoīe qꝛ nullū dampnū eſt hoī ſua bonitas alteri demō
ſtrati. Nā ſicut hn̄s faculā accenſam in manu accendit plures
faculas ita ꝙ ſua facula lumē nō amittit. Et ſic eciā de bonitate
hoīs ſemꝑ cōtingit. Vn̄ iteꝝ atq; iteꝝ vos valde rogādo mādaꝰ
vt ſine aliqua tarditate hoc nobis īnoteſcatis. Recepta itaq; di
dimus epiſtolā legit illā et ſtatī ſcripſit epiſtolā cōtinentē ita.

Epiſtola regis bragmānoꝝ.

Dindimꝰ bragmānoꝝ didaſculus. alexandro regi regum
gaudiū. Cognouimꝰ ꝑ tuas lr̄as ꝙ ſcire deſideras quid
ſit ꝑfcā ſapiēcia q̄ meliꝰ ē oī re. Quia impator qui neſcit
ſapienciā nō dn̄atur ſubiectis. ſ; ſubiecti dn̄ant̄ illū. Tn̄ impoſſi
bile nobis videt̄ ꝙ vos poſſetis tenere vitā et mores noſtros. qꝛ
nr̄a doctrina plurimū a vr̄a diſcordat. Quia nos deos nō colimꝰ
ſicut vos. neq; vitā quā vos tenetis tenemꝰ. Deinde ſi voluiſſem
tibi ſcribere vitam et cōſuetudinē noſtrā nō eſſ; aliud niſi tēpus
ꝑdere eo ꝙ nō tantū nō poteris imitari vitā noſtrā ſed nec quidē
tēpus habēdi legendi ſcripta nr̄a cū ſis mō occupatus in cauſis
belloꝝ. Nos enī bragmāni ſimplicē et purā vitam ducimꝰ.
Nulla peccā facimꝰ et nolumꝰ plus habē niſi quantū racio eſt
noſtre nature. Oīa patimur et ſuſtinemus. Et illud dicimꝰ eſſe
neceſſariū qđ non eſt ſuperfluū. Apud nos licitū nō eſt arare et
vomere campū et terrā ſeminare boues ad currū iūgere et recia
in mari mittere aut venacionē facere ſiue de quadrupedibꝰ ſiue
de volatilibꝰ. Ad habūdanciā enī annonā habemꝰ. Nullā autē
annonā querimꝰ ad mānducandū niſi quā mater terra ꝓducit
ſine hoīs labore. De talibꝰ cibis implemꝰ menſas noſtras qui
nobis nō noceant. Et eciā de ipſis cibis nō implemꝰ multū ven
trē noſtrū quia illicita eſt apud nos ventris extenſio. Et ꝓinde
ſumus abſq; egritudine et dū viuimꝰ ſemper ſanitatē habemꝰ.
Nullā medicinā nobis facimꝰ et nullū adiutoriū querimus pro
ſanitate noſtroꝝ corpoꝝ. ſ; tm̄ termino vno mortis noſtrā vitā
finimꝰ. Quia nō viuit vnꝰ plꝰ alio et ſcđm ordinē mortalitatis
vnuſquiſq; termino mortis ſuccedit. Aliquis autē ex nobis nō

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

indiget calefacere igni propter frigus. Nullū dolorem corpora
noſtra ſenciunt et ſtamus nudo corpore ſemper cōtra ventum.
Deſideria corporis non facimꝰ ſed omnia per paciencıā ſuppor
tamus. Tu autē imperator oīa vincis. ſed iſtos inimicos quos
intra corpus tuum habes ſi fortis es vince. Et ſi iſtos occideris
quos intra corpus tuum habes iam forciores inimicos habere
non poteris. ſed propter hanc cauſam pugnas cū inimicis quos
foris habes vt nutrias illos inimicos qui intra te ſunt. Nos
deniqꝫ bragmāni omnes inimicos quos in corpore habemꝰ occi
dimꝰ et ideo inimicos quos foris habemꝰ non timemus nec in
adiutoriū contra illos quemq̃ꝫ inuocamus neqꝫ de mari neqꝫ de
terra ſed ſecuri ſine timore viuimus Corpora noſtra de frondibꝰ
arboꝝ cooperta habemus fructus eaꝝ comedimus lac mandu
camus aquā de rabulneo flumine bibimus. laudes deo ſemper
canimꝰ. et deſideramꝰ vitam futuri ſeculi. non deſideramꝰ audire
cauſas que ad vtilitatē non pertinent. Non multū loquimur.
verūtamē quādo loquimur nō dicimus niſi veritatem et ſtatim
tacemus. Diuicias non diligimus quia cupiditas inſaciabilis
cauſa eſt que ſolet ad paupertatem reducere homines cum non
poſſet finem acquirendi facere. Nulla inuidia inter nos eſt.
nullus inter nos forcior altero et cū paupertate quā habemus
diuites ſumꝰ quia cōis eſt paupertas. Nobis litem nō facimus
arma nō apprehendimꝰ per cōſuetudinē habemus pacem non
per virtutem Judicia non habemꝰ. quia malū non facimꝰ vnde
ad iudicia ire debeamꝰ. Vna lex eſt cōtraria noſtre nature quia
nullā miſericordiā habemꝰ vel facimꝰ. quia non facimꝰ cauſas
vnde miſericordiam requirere debeamꝰ. culpas dimittimus vt
per eas dimittat deus peccata noſtra. Nec damꝰ diuicias nrās
pro peccatis noſtris ſicuti vos datis. nullum laborem facimus
qui ad auariciam pertineat. membra noſtra libidini non tradi
mus adulteria nulla cōmittimus nec aliquod vicium facimus.
vnde ad penitenciam ire debeamus ſicut vos qui mala facitis
et per penitenciam lauamini. Sic loquimini intra vos con
tra ipſa mala que facitis ſicut contra inimicos ſoletis loqui.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

De factis nichil querimꝰ quia oīa recta facimꝰ. Subitaneam
mortē nō patimur per ſordida facta aerem nō corrūpimꝰ nullū
veſtimentū varijs coloribꝰ tingimꝰ. femine noſtre nō ornantur
vt magis nobis placeāt nec ipſum ornamentū ꝓ pulchritudīe
cōputant quia nolūt eſſe pulchriores pro ornamētis ſed tantū
in ea natura in qua ſunt eſſe volunt. Nam quis poteſt mutare
opus nature. Qḋ ſi quis mutat criminoſus eſt. Balnea nō fa
cimꝰ nec aquā calidā ad lauandū corpora nrā preparamꝰ ſed
calorem ſolis accipimꝰ et de roze infundimur. nullū hominē in
ſeruicio habemꝰ nō dn̄amur ſup hoīes qui ſunt nrī ſiles. nā cru
delitas maxīa ē opprimere hoīem ad ſeruiciū quē nobis natura
in fratrē dedit qui eciā ab vno patre celeſti creatꝰ ē ſicut et nos
ſumꝰ. Petram in calcem nō reſoluimꝰ ad edificandū nobis do
mos habitatorias. neqꝫ paſcua de terra facimꝰ. In cauernis āt
et ſpelūcis monciū habitamꝰ vbi nullus ſonus ventoꝝ audit᷑.
et vbi nulla pluuia timet᷑. In terra dormimꝰ abſqꝫ omni ſollici
tudine. Nos enī tales domꝰ habemꝰ in quibus dum viuimus
habitamus et dū morimur hēmus eos ꝓ ſepulchris. Nos aūt
ad negociandum per mare non imus vbi multa pericula ſuſti
neamus. quia qui illuc nauigant multa mirabilia cognoſcunt
nos autē non diſcimus vt bn̄ loquamur ſed per ſimplicitatē oīa
dicimus que numqꝫ permittit nos mentiri. Scolas phoꝝ non
frequētamus in quoꝝ doctrina diſcordia ē. et nichil certū aut ſta
bilē ſed ſemper mendacia ꝓferunt᷑. Sed illas ſcolas frequētamꝰ
in quibus bonā naturā diſcimus et que demōſtrāt nobis hoc ꝙ
in ſcripturis oſtendit᷑ et que eciā nō docent nos aliquē ledere ſed
ſcdm verā iuſticiā iuuare docent et nō diſcimus in eis cauſam
que nobis triſticiā aliquā ꝑbeat. Ludū nullū amamus et ſi ſcire
volumus aliqḋ ad ludū ꝑtinens. legimꝰ facta p̄deceſſoꝝ nrōꝝ
et cū debemus ridere et gratulari incipimus flere et triſtari. tamē
ridemus cū aliqua videmus in quibus delectamur et que āmira
mur valde et hoc eſt celū optime reſplendere ſtellas et ſolem rubi
cundū in ſuo curſu radijs eius illuminare totū mūdū. Videmꝰ
eciam lucere per noctē lunā in ipſum celū poſitam creſcentē et

et decreſcentē in ſuo lumine. et tonitrua atqꝫ fulgura et alia
mirabilia que nobis dōmino non nocent. Videmus ſemper
mare in colore purpureo eſſe et quando tempeſtas in illud
ſurgit non diſſipat vicinam terram noſtram ſicut in veſtris
partibus facit. ſed amplectitur eam ſicut ſororem ſuam et ibi
cotidie videmus natare genera piſcium et ſaltum dare et lu
dere delphinos necnon delectamur videre florentes campos de
quibus in noſtris naribus ſuauiſſimus odor aſcendit vnde
oculi noſtri delectant᷑ videndo et replent᷑ corpora noſtra omni
bonitate. Similiter delectamur in optimis locis ſiluarum et
fonciū et pratoꝝ virenciū vbi audimus cantilenas diuerſas
et videmus diuerſas varietates auium. Hanc āmiracionem
ſemper habemus et noſtra natura hanc conſuetudinē querit.
Vnde credimus hoc imperator quoniā ſi has tenere volueris
dura tibi eſſe videbuntur. Si autem ipſas tenere non vultis
noſtra culpa nō eſt. quia omnia vnde nos rogādo mandaſtis
per has litteras vobis ditigimꝰ. Sed tamen ſi vobis placet
diamꝰ aliquantulū de veſtra doctrina eo ꝙ noſtra vobis dura
videtur. Vos deniqꝫ aſyam et europam. et affricam in paruo
tempore cōcludere dicitis Vos lumen ſolis deficere dicitis dū
curſus ſui terminos armis exquiritis. vos pactoli atqꝫ herimi
fluuios ſplendidos auro fulgentes a colore cōſueto extraneos
reddidiſtis vos nylum fluuiū bibendo a ſuo curſu minuiſtis.
vos demonſtraſtis horribilem occeanum nauigare hominem
vos tartareum cuſtodire. i. canem cerbrum ſcopire poſſe precio
confirmaſtis. vos eciam manducātes multum ieiuni ſemper
remanetis. vos interficitis in ſacrificio filios veſtros. vos
facitis adulterare matres veſtras. vos mittitis diſcordias
inter reges et principes. Qui ſunt humiles eciam per vos
ſuperbi facti ſunt. vos ſuadetis hominibus vt nequaquā
ſufficiant eis terrarum ſpacia. ſed celi quere habitacula
prouocatis. Non poteſtis teſtimonium accipere a deo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

ioue et ꝓſerpina vrā quā colitis| quia illa multos viros ſecū cō
cūbere facit. vos hoīes nō dimittitis viuere in ſua libertate ſed
pro ſeruis illos habetis. Vos recta iudicia non iudicatis. iuſtos
cōdempnantes et impios iuſtificātes. vos facitis mutare leges
per veſtros iudices. Vos dicitis multa que debēt fieri que nō fa
citis. vos aliū ſapientē nō tenetis niſi qui facundiā habꝫ loqn̄di
omnē ſenſum veſtrū in lingua vrā habetis et tota vrā ſapiēcia
in ore veſtro cōſiſtit et q̄muis ptātem habeatis in lingua veſtra
loquendi multo tn̄ meliores ſunt illi qui bn̄ tacere ſciunt. Vos
aurū et argentū colligitis et deſideratis habere magnas domos et
multos ſeruos et tm̄ nō plus mādūcatis et bibitis q̄ mādūcat
et bibit alī homo. Oia tenere vultis et oīa tenēt vos vt ſeruos.
Sola ſapiencia bragmānoꝝ vincit vos in omnib9. Quia ſi bn̄
cōſideratis oīa illa mater vos genuit que et lapides et arbores
procreauit. Vos ornatis ſepulchra vrā et in vaſis gēmaꝝ cineres
vrōs reconditis. Quid enī peius poteſt eſſe q̄ oſſa que terra re
cipere debet incendere. Vos ea incenditis et nō dimittitis vt in
ſinu ſuo recipiat terra que genuit. ideo delectabilē ſepulturam
miſeris hoīb9 tollitis. Dicāt hoīes quale meritū vrīs amatorib9
poſt mortē redditis. Nos ī honorē deoꝝ pecudes nō occidimus
neq; templū facimus vbi ſtatuā aureā vel argenteā ponam9 de
qualicūq; deo ſicut vos facitis. neq; altaria de auro et gēmis fa
cimus fieri. Vos enī talē hētis cōſuetudinē vt de omnib9 bonis
veſtris honoretis deos vrōs vt exaudire vos debeāt. Nos intelli
gimus q̄ deus nec precio nec ꝓ ſanguine vituli neq; ꝓ ſanguīe
yrci aut arietis exaudiat aliquē deprecantē niſi per bona opera
que deus diligit. et per verba oracōis deus exaudiuit depcantē
hominē quia de verbo tm̄mō exaudit homo q2 ſil'is eſt deo. Nam
deus verbū eſt et verbū iſtud mundū creauit Et per hoc verbū
oīa viuūt. Nos autē hoc verbū colim9 hoc audim9 hoc amam9
Nā et deus ſpūs et mēs eſt et ideo nō amat aliud niſi mundā
mentē. Quapꝓpter nimiū vos eē inſipiētes dicim9 eo q̄ natura
vrā celeſtis ſit et cum deo habeat cōmunitatē et ſorditatis illā
adulterijs et fornicacōib9 et ſeruitute ydoloꝝ. Vos iſtas cauſas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

amatis. ſcilicet adulteria et fornicaciones et facitis quecumqꝫ
vultis facere et dū viuitis mundi nō eſtis. et poſt mortē exinde
tormenta ſuſtinetis. Vos deniqꝫ ſperatis deū habere propiciū ꝑ
carne et ſanguine quē offertis illi. vos nō ſeruitis ad vnū deum
ſolum qui ſolus regnat in celo ſed ad multos deos. Vos tātos
deos colitis quāta mēbra habetis in corꝑe. Nam hominē dicitis
eſſe mundū paruū et ſicut corpus hoīs habꝫ multa membra et
diuerſa ita dicitis diuerſos deos in celo conſiſtere. Et ſicut vnā
quāqꝫ partē corporis diuiſam habetis per ſigna propria ſic ſin
gulis victimas occiditis et noīa exquiſita illis donatis ſacrificā
tes eis. Mineruā eo ꝙ fuit inuentrix maloꝝ opeꝝ dicitis de ca
pite iouis natam et tenere ſapienciā. Proinde dicitis eam tenere
ſūmitatē capitis. Iunonē eo ꝙ fuit plenꝰ iracūdia dicitis eſſe deū
diſcordie. Martē eo ꝙ fuit preſes belloꝝ dicitis eſſe deū pectoris
Mercuriū eo ꝙ multū loquebat dicitis eſſe deū lingue. Herculē
eo ꝙ duodecī mirabiles virtutes fecit dicitis eſſe deū brachioꝝ.
Bachum eo ꝙ fuit inuentor ebrietatis dicitis eſſe deū gutturis
et ſic ſtare ſupra guttur ſicut ſtaret ſupra cellaria vino plena.
Cupidinē eo ꝙ fuit fornicator dicitis tenere facē ardentē faculā
cū qua accendebat libidinē. vnde dicitis eſſe deū iecoris. vbi habi
tat maxīa pars ignis corporis. Venerē eo ꝙ fuit mater luxurie
dicitis eſſe deam mēbroꝝ genitaliū. Totū enī corpus hominis
diuiditis inter deos nullamqꝫ partē corporis vrē poteſtati relin
quitis et nō agnoſcitis quia corpora vrā vnus deus qui ī celis
eſt creauit. Verūtamē nec graciā exinde vobis reddūt dij veſtri
ſicut liberis hominibꝰ ſed ſicut colonis et ſubiectis. Imponunt
vobis tributū quia eis diuerſa tributa a vobis offerunt. Marti
offertis apꝝ. bacho offertis yrcū. iunoni pauonē. ioui taurum.
apollini cignū. veneri columbam. minerue noctuā. cereri ferra.
mercurio mella. herculi altaria ex frondibꝰ arboris ornatis. Et
ſi neceſſitas vobis euenerit non queritis cōe ſacrificium nec coīa
templa ſed vnuſquiſqꝫ vnū deum propriū aſſequit vnuſquiſqꝫ
autem deus de hijs quos colitis. ſiue auem ſiue frumenta ſiue
quadrupem ſiue aliam quācumqꝫ cauſam conſecratam habet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

Jn illis eſt ergo poteſtas ipſoꝝ nō in corꝑe vrō. Et quō dicitis
illos deos habere ptātem in corpore veſtro qui nō hn̄t ptātem in
aīalibꝫ que offerunt eis. Certe indigna vota dijs vr̄is offertis
et digna tormenta poſt mortē ſuſtinetis propter vrōs errores.
Reuera nō rogatis adiutores ſed carnifices qui mēbra vrā per
diuerſa tormenta diuidūt. Neceſſe eſt enī corporibꝫ vr̄is tanta
ſuſtinere tornamēta quātos deos dicitis hr̄e ptātem ī corporibꝫ
vr̄is. Vnus deus facit vos fornicari. alter manducare alt̄ bibē
alter litigare. Omēs vobis impant et vos omnibꝫ ſeruitis. Et
rectū eſt vt vos ſeruiatis tantis dijs pro tantis malis q̄ facitis
et quia nō vultis ceſſare a malis ideo ſeruitis talibus dijs qui
vobis imperant mala facere. Si vero exaudierint vos dij veſtri
de hijs que poſtulatis ab eis dampna faciūt in aīa vrā qꝛ non
rogatis illos niſi de malo. Si aūt vos nō exaudierūt erūt vobis
cōtrarij dij veſtri. ergo ſi vos exaudierūt ſiue nō ſemꝑ nocēt vobis
Jlle autē dee vr̄e que furie dicunt̄ peccā hominū per furorē poſt
mortē vindicāt. Hec ſūt illa tormēta que doctores veſtri dixerūt
vobis que vos vel mortuos veſtros ī illo ſeculo cruciant. Etenī
ſi bn̄ vultis cōſiderare nullā peiorē cauſam p̄t aliquis in īferno
ſuſtinere q̄ȝ illā quā vos modo ſuſtinetis. Et quanta ſimulacra
dicūt doctores vr̄i eſſe in infernu tanta ibidē vos tormenta ſuſti
nere oportet. Nūc eadā penā patimī quia vigilatis ꝓpter cōmit
tenda peccā. ſ. adulteria et fornicationes furta et hijs ſilia. Dicit̄
autē a doctoribꝫ veſtris q̄ȝ ſit infernꝫ et tartarus qui ſemper ſitit
et nūq̄ȝ ſaciat̄. et vos tartareā cupiditatē habetis acquirendi et
nullomō ſaciamini. Dicunt enī cerberꝫ eſſe in inferno qui habet
tria capita et nūq̄ȝ ſaciat̄. et ventrē veſtrū ſi cōſpicere vultis eidē
ſimilis eſt cerbero quia mādu cando et bibendo minime ſaciat̄.
Dicūt ſimilit̄ qd̄ oīa alia que ſunt ī inferno ſi cōſiderare vultis
ſunt pro vr̄is tormētis ordinata. Heu vos miſeri qui talia īnu
merabilia poſt mortē tormēta ſuſtinere debetis. Recepta itaq̄
alexander hac ep̄la iratꝫ eſt valde ꝓpter iniuriā deoꝝ ſuoꝝ quā
ipſa ep̄la cōtinebat ſꝫ tn̄ ſcripſit ei epiſtolā cōtinentē ita.

Epiſtola alexandri ad didimū regē bragmānoꝝ ſcd̄a.

164

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

REx regum alexander filius dei regis hamonis et regine
olympiadis. didimo bragmānoꝝ ꝛc gꝛi dicendo mādam⁹
Si vera ſunt omīa que vos dicitis ergo ſoli vos eſtis in
mūdo boni hoīes eo ꝙ nulla mala facitis vt dicitis quia non ha
betis in cōſuetudine facere ea que humana natura facere ſolꝫ
Qđ dicitis pccm̄ eſſe omne qđ nos facim⁹ et ꝙ diuerſas artes
quas facimus peccata eſſe denūciatis et vultis deſtruere omnes
cōſuetudines quas humana natura hacten⁹ habuit. Sꝫ pcerto
ſciatis ꝙ hmōi vitā veſtrā nō ex virtute. ſed ex cōſuetudine con
tinetis. Quia ſcđm veſtrā cōſideracionē deos vos eſſe dicitis aut
inuidiā contra eos habetis ꝙ iſta dicitis. Tamen nō ꝑtermittā
vobis ſcribere aliq̄ de ordine vite vr̄e q̄ de vrā ſcriptura poſſum⁹
cōſiderare. Dicitis enī quia nō habetis cōſuetudinē arare terrā
et ſeminare nec vites ponere aut edificia pulchra facere. In hoc
igitꝰ manifeſtatis quia ferrū nō habetis cū quo laboretis vt ita
poſſitis facere vt nos facere cōſueti ſum⁹. Nauigacionē aliūđ
habere nō poteſtis. et ideo neceſſe eſt vt paſcami herbis et durā
vitā ducatis ſicut pecora. Nūquid nō lupi hoc faciūt cū enī nō
poterint predare carnē quā māducent ſaturantꝰ de terra propter
famis penuriā. Qđ nos veſtrā terram nullaten⁹ requirim⁹. hoc
idcirco nō facimus quia veſtra ſapiencia non eſt niſi de penuria
quā habetis et in veſtris finibus ſemper ipſa penuria dn̄atur.
Si autē nos in veſtris finibus veniremus ad habitandū efficere
remur pauperes vobis ſimiles. Non eſt ergo laudabile homini
viuere in anguſtia et paupertate. ſed viuere ī diuicijs tēperate
laudandū eſt. Sed tamen ſi laudandi eſſent in āguſti oppreſſi
ceci et claudi deberēt ſemꝑ oēs cōmendari et laudari. Dicitis eciā
qꝫ femine vr̄e nō ornantꝰ et pro pondere hēant ornamentū. ſilitꝰ
dicitis vos non eſſe fornicatores et adulteri. Mirandū hoc foret
ſi hoc volūtarie faceretis. Nō tn̄ volūtarie facitis hoc ſed propter
ieiunia multa et ideo et vos et ille ī caſtitate ꝑmanetis. Dicitis
eciā ꝙ ſtudiū diſcendi nō habetis mīaꝫ nō queritis neqꝫ eā alteri
facitis. oīa hic coīa hētis cū beſtijs. Quia ſicut beſtie nō habent
naturā vt aliqđ bonū ſenciāt et ita nec in aliquo bono delectantꝰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

Nobis autē racionabilibꝰ hoībꝰ liberū eſt arbitriū ad bn̄ viuendū
Dedit autē nobis nr̄a natura multas blandicias. Impoſſibile
enī eſſet ſi tanta mūdi magnitudo nō haberet moderamentū te
pacionis et ꝙ poſt triſticiā nō adueniat leticia. Nam ſicut volū
tas hūana varia ē que eciā cū celi mutacione mutatᷣ. ſic et mēs
humana et natura diuerſitate gaudet. Qn̄ ſincerꝰ dies ē volū
tas et mens in gaudio ſunt et qn̄ dies tenebroſus eſt voluntas
et mens triſtes ſunt. Similiť et ſenſus hoīs ꝑ diuerſas etates
mutantᷣ. Homo quidē ab infancia gaudet in ſimplitate in iuuē
tute in p̄ſumpſione et in ſenectute in ſtabilitate. Multa enī de
lectabilia ſunt que ad vſum noſtrū occurrūt. Alia viſu. alia au
ditu. Nunc ſaltibus delectatᷣ homo nūc cantilenis. Aliquādo de
ſuauitate odoris aut in guſtu dulcedis. Alia odoratu. alia tactu
alia guſtu vel ſapore ꝑcipimꝰ aut ī tactu mollicie. Honos frcūs
de terra habemꝰ. habundanciā piſcū de mare habemꝰ. delicias
auiū de aere terra habemꝰ. Si autē volueris te ab hijs omnibꝰ
abſtinere aut ſuperbus iudicaberis eo ꝙ tali modo nos deſpicias
aut inuidioſus quia eo ꝙ ſumꝰ meliores ꝙ̄ vos donata nobis
eſſe videtᷣ. Hac de cauſa ſcd̄m meū iudiciū dico de vita et moribꝰ
vr̄is qꝛ plus ꝑtinēt ad ſtulticiā ꝙ̄ ad ſapienciā. Recepta vero di
dimꝰ hac epl̄a legit eā et ſtatī ſcripſit epl̄am cōtinentē ita.

Epiſtola didimi ad alexandrū.

Didimꝰ bragmānoꝝ didaſcalus alexādro regi gaudiū
Nō ſumꝰ habitatores iſtiꝰ mūdi quaſi ſemꝑ hic eſſe de
beamꝰ. ſed ſumꝰ peregrini in iſto mūdo qui morimur
et pergimꝰ ad domū patrū noſtroꝝ nec grauant nos peccata
noſtra neqꝫ manemꝰ in tenebris peccōꝝ. Nullū furtū facimus et
per nr̄am cōſcienciā quā habemꝰ in publicū eximꝰ. Nō enī dicaꝰ
ꝙ dij ſumꝰ aut inuidiā cōtra deū habeamꝰ. ſed nō facimꝰ ea que
contra deum ſunt. Deus autē qui oīa creauit in mundo varias
operatus eſt cauſas. Quia mundus ſtare nō poterat ſine varie
tate multaꝝ reꝝ. et dedit arbitriū hoībꝰ diſcernendi oīa que in
mūdo ſūt. Quicūqꝫ enī dimiſerit peccōra et ſecutus fuerit meliora
hic deus nō eſt ſed amicus dei. Nos enī qui ſancte et cōtinenter

165

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

viuimus dicitis quia dij ſumus aut inuidiā deo habemꝰ. Iſta
ſuſpectio quā de nobis hētis ad vos ptinet. Nam tm̄ iſlati eſtis
diuina proſperitate quā habetis ꝙ obliti eſtis dei qui eciam ex
hominibꝰ nati eſtis. Ponitis ſup vos gloriā et ornamēta veſtiū
et aurū in digitis vrīs portatis ſicut femine faciūt. Unde ſciatis
quia de hac cauſa. ſ. ꝓſperitate vrī vos maiores eſſe putatis ſed
ad veram vtilitatē nichil vobis prodeſſe noſcatis. De auro enim
nō ſunt beate anime, neqꝫ humana corpora eodem ſaciant̄. ſed
magis de eo grauant̄. Nos antē qui verā vtilitatē cognoſcamꝰ
et ſcimus naturā auri qn̄ imus ad fluuiū vt bibamꝰ aquā ipſū
aurū cū pedibꝰ calcamꝰ. Aurū enī nō tollit nec famē neqꝫ ſitī
neqꝫ egritudo neqꝫ ſanitas veniūt hominibꝰ propter aurū. Si
ſitierit homo et biberit aquā tollit̄ ei ſitis. ſīliter ſi eſurīt et mā
ducauerit ceſſabit fames eiꝰ. Si igit̄ de eadē natura aurū eſſet
cū acceperit illud homo ſine dubio ceſſaret cupiditas eiꝰ. Sed
ideo malū eſt aurū quia cum incipit homo illud acquirere plus
creſcit cupiditas illiꝰ. Quicūqꝫ enī apud vos eſt malus homo
honorat̄ et colitur a vobis. Et hoc ideo facitis qꝛ oīs homo cum
tali hoīe delectacionē habet qualis et ipſe eſt. Uos enī dicitis ꝙ
deus nō curet mortalia. Edificatis tēpla ſtatuitis altaria et de
lectamī cū occidunt̄ ibi pecora et noīa vrā nominātur ibi. Hoc
factū eſt auo tuo. hoc factū eſt patri tuo cūctiſqꝫ parentibꝰ tuis
hoc eciā et tibi promittit̄. Propt̄ quā cām veracit̄ dico qꝛ ad id
ꝙ vos agitis eo et nos qui recta videmꝰ vultis adducē et eciā
ad cecitatē vrē tēbroſe cōſciē. Sꝫ nos dimittite vt plangamꝰ ꝑ
vrīs miſerijs. Nā in tm̄ preſtat homo hōi ꝑdito bn̄ficiū in quātū
plangit eum. Quicūqꝫ nō ſe agnouerit eſſe mortalē tali honore
remunerabit̄. ſicut ſalamoneus qui iuſte occiſus eſt a fulmine
remuneratus ē. Uel enteladius qui cū per vim ꝑſumſiſſet celū
aſcēdere ſepultura eiꝰ igneo monte detinetur ſicut fabule phoꝝ
veſtroꝝ dicūt. Relata alexandro hac epiſtola cōtinuo ſcripſit ei
epiſtolam continentē ita.

Epiſtola alexandri ad didimū regem bragmānoꝝ tercia
et quō fecit erigi columpnam marmoream.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

REx regum alexander filius dei regis hamonis et regine
olympiadis Didimo dicendo mandamꝰ. Quum dicitis vos
eſſe beatos quia in ea parte mundi ſedem habetis vbi
nec extranei valent intrare nec vos exire. ſed quaſi incluſi in ill'
partibꝰ ꝑmanetis. et dū non poteſtis dimittere terrā vrām lau
datis eam et penuriā quā patimī dicitis vos per cōtinenciā pati
Itaqꝫ ſcđm veſtrā doctrinā et illi qui in carcere poſiti ſunt bene
dicendi ſunt quia penalē in carcere vitā vſqꝫ ad ſenectutē habēt
Neqꝫ a talibꝰ diſſimilis eſt doctrina vrā ſed et bona que habere
dicitis ſimilia ſunt cruciatibꝰ eoꝝ qui in carcere ſunt vt diximꝰ
Et illđ qđ de malis hoībꝰ lex nrā vīdicat vos naturalit' patimī
Pro hoc itaqꝫ qui ſic apud vos ſapiens dicitur apud nos reus
pronunciat'. Et certe cōuenit nobis vt ꝑ vrīs miſerijs plangamꝰ
et ſuſpiria longa trahamꝰ. Que enī peior afflictio poteſt eſſe hōi
ꝙ̄ cū vobis data ſit ſacra libertas ī libertate nō viuere'. Noluit
enī vos deꝰ ī eťnis ſeruare ſupplicijs ſꝫ vos ipſi viuos cruciatis
vos qui tantā ſuſtinetis penuriā. Et ꝗ̄uis vos phōs eē dicatis
nullū tamē inde fructū laudis habetis. Verius enī cōfirmo qꝛ
nō ē beatitudo vita vrā. ſed caſtigacio et miſeria. Interea ꝓcepit
alexand' poni ī eodē loco colūpnā marmoreā mire magnitudīs
et iuſſit in ea ſcribere hūc viſum. Ego alexand' ꝑueni vſqꝫ huc.

De pugna cū hominibꝰ agreſtibꝰ.

DEinde amoto exercitu ꝑuenit in campū qui diciť lactea
et caſtrametatꝰ eſt ibi. Eratqꝫ in circuitu ipſiꝰ campi co
denſa ſilua ex arboribꝰ fructiferis ex quibꝰ viuebāt hoīes
agreſtes hītātes in eadē ſilua. Eratqꝫ ipſi hoīes maxioꝝ corpoꝝ
velud gigātes induti veſtimentis pellicijs qui cū vidiſſent exer
citum alexandri caſtrametati ibi continuo exierūt de illa ſilua
multitudo eoꝝ maxia cū haſtis longis in manibꝰ et ceperunt
pugnare cū exercitu alexandri. Videns alexander ſuos deficere
añ illos ꝓcepit militibus ſuis vt oēs vociferarēt magnis vocibꝰ
Factūqꝫ ē ita. Et ſtatī clamore ꝑterriti ipſi hoīes fugere ceperūt
per ſiluas eo ꝙ nō erāt aſſueti audire humanas voces. Alexād'
autem et milites ſui inſequentes eos occiderūt ex eis ſexcentos

166

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

triginta quatuoꝛ. ſed mortui ſunt ex militibꝰ alexandri. cxxvij.
Steterūt autē ibi tribꝰ diebꝰ comedētes poma illaꝝ arboꝝ.

De quodā hoīe agreſto et magno.

DEinde āmoto exercitu veīt ad quendā fluuiū et caſtra
metatus eſt ibi. Hora vero incūbente nona venit ſup
eos homo quidam agreſtis corpore magnus et piloſus
vt porcus. Quem cum vidiſſet alexāder precepit militibus ſuis.
vt eum apprehenderent. Ille vero neqꝫ timuit neqꝫ fugit. ſed
ſtetit intrepidus. Videns autē alexander iuſſit venire puellam
et expoliari et nudā pn̄tari an̄ illū. Impetū aūt ille faciēs cōtra
puellā apprehendit eā et cepit alta voce ſtridere. ſtatīqꝫ alexand̄
iuſſit militibꝰ ſuis vt tollerent eā illi. Ille autē mugiuit vt fera
crudelis. Verūtamē cū magna anguſtia abſtulerūt eam illi Et
ducto eo an̄ alexandrū miratus eſt valde in figura eius et iuſſit
illum ligari et in igne occidi. Factumqꝫ eſt ita. Indeqꝫ āmoto
exercitu venit in aliū campū in quo erant arbores mire celſitu
dinis que cū ſole oriebant̄ et cū eo deficiebāt. ſ. ab hora p̄ma diei
exibāt de terra vſqꝫ ad horā ſextā ab hora vero ſexta vſqꝫ ad occaſū
ſolis ita decreſcebāt vt nullatenꝰ viderent̄. Iſte enī arbores fere
bant cotidie fructꝰ odoriferos. Vidēs autē eos alexand̄ precepit
vni ex militibꝰ ſuis vt tolleret ex fructu illaꝝ et ferret eū ſibi.
Ille vero abiens vt tolleret fructū illaꝝ arboꝝ percuſſit eum
ſtatī malignus ſp̄us et mortuꝰ eſt. Et cōtinuo audierūt vocem
in aere p̄cipientē illis ne quis accederet ad ipſas arbores. quia
ſtatim morieret̄ quiſquis ad eas acceſſerit. Erant enī ſimiliter in
ipſo campo aues mitiſſime quas ſi quis tangere volebat ignis
exiens ex eis incendebat eos.

De aſcenſu mōtis adamantini et locucione arboris.

ET exinde āmoto exercitu venerūt ad montē adamantinū
in cuiꝰ ripa pendebant cathene auree. Habebatqꝫ mōs
ille gradus ex lapide ſaphiro duo milia quingentos p̄
quos hoīes aſcendebāt in ipſum montē et caſtrametatꝰ eſt ibi.
Alia vero die fecit alexander diȷs ſuis victimas et aſſumptis

ſecum aliquātis principib⁹ aſcendit per gradus ſurſum in ipſū
montē. Inuenitq̄ȝ ibi palaciū mirabile habens portas duodecim
et feneſtras. lxxiiij ex optimo auro. Et vocabatur palaciū ipſum
domus ſolis. Et erat ibi tēplū totū aureū ante cui⁹ fores vinea
erat aurea ferēs botros ex margaritis et onionibus. Et ingreſſ⁹
alexādeꝛ et principes ei⁹ in ipm̄ tēplū īuenerūt ibi hominē iacē
tem ī lecto aureo ornato ex pallijs auri textilis qui thus veſcebat
et opobalſamū bibebat. Eratq̄ȝ homo ille corpore magn⁹ et ſpe
cioſus nimis barbā et caput habēs albū ſicut nix. indutuſq̄ȝ veſte
bōbacina. Quē cū vidiſſet alexander et principes ſui adorauerūt
eū. Quibus ſenex dixit. Forſitan vultis videre ſacratiſſimas ar
bores ſolis et lune qui ānunciabunt vobis futura. Quo audito
alexāder gaudio impletus ē magno et ait illi. Certē dn̄e ſi placet
vobis volum⁹ illas videre. At ille reſpondēs ait. Si mūd⁹ es tu
et principes tui mundi ſunt a cōmixtione femine licet intrare in
ipm̄ palatiū quia deorū eſt. Cui alexander. Mundi ſumus oms
a femine coniūctione. Statimq̄ȝ erigens ſe ſenex de lecto in quo
iacebat dixit illi. Ponite hic anulos veſtimenta et calciamenta
vrā et ſeq̄mini me. Alexander iuſſit principib⁹ ſuis ſtare. et ipſe
ponens anulos veſtimenta et calciamēta vna cū ptholomeo et
antigono et perdica ſecutus eſt eū. Ceperunt igitur ambulare ꝑ
quandā ſiluā que incluſa erat intra maximū edificiū. Erātq̄ȝ ar
bores ipſius ſilue ſimiles lauro et oliue ex quibus largiſſimum
decurrebat thus et oppobalſamū. Erātq̄ȝ arbores ipſe alte pedes
centū et deābulantes per dictam ſiluā viderunt q̄ndam arborem
ibidē excelſam nimis que nec folia nec fructus hēbat ī q̄ ſedebat
auis quedā magna que habebat in capite criſtas ſicut pauo et
fauces criſtatas circa collum fulgore aureo et in poſteriori ꝑte
purpureo et in cauda roſeas pēnas habebat in quib⁹ erat ceru
leus color. Cūq̄ȝ vidiſſet eā alexander miratus eſt infra ſe. Cui
ſenex dixit. Hec auis q̄ꝫ āmiramini eſt auis fenix.

De arborib⁹ ſolis et lune et quō alexāder recepit rñſū q̄ꝫ nūq̄
deberet redire ī macedoniā et percūctabat̄ de t̄mino vite ſue.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

ET deambulantes per ipſam ſiluã venerũt ad arborẽ ſol
et lune. Senex vero dixit alexandro. Reſpice ſurſum et
de quocunqꝫ interrogare volueris cogita in corde tuo et
palam nõ dicatis. Cui alexand᷒ dixit. Per qualẽ linguã michi
rñſum dant. Cui ſenex rñdit. Arbor ſolis indico ſermone ĩcipit
loqui et greco ſermone finit. Arbor vero lune grece ĩcipit loqui
et indice finit. Tũc alexand᷒ oſculans arbores ipſas in corde ſuo
cogitare cepit ſi triũphans reuerſur⁹ erat ĩ macedoniã ad ſuos
Tũc ſubito arbor ſolis rñdit indico ſermone dicẽs. Sicut inter
rogaſti alexand᷒ dñs eris orbis terraꝝ. ſed ad macedones nullo
mõ redies neqꝫ videbis eo ꝙ facta tua cũc⁹ finient᷒ de te. Deinde
dixit arbor lune alexãder. Anno cõpleto viues et menſib⁹ octo
De quo cõfidis mortis tibi pocula donat. Cui alexãd᷒. Dic michi
ſacratiſſima arbor. quis me debet decipere. Et arbor reſpondit.
Si dixero tibi quis te decipe debet tu illũ occideres et ſic mutarẽt᷒
ea que fata ordinauerũt de te et iraſcerent᷒ michi. ſ. tres ſorores
que dee ſũt fatoꝝ. ſ. clitos. laceſis. et atropos. eo ꝙ impedimẽtũ
facerem in eo ꝙ ſtatuerũt ille. Igitur nõ morieris per ferrũ vt
ſperas ſed per venenũ et in proximo eris dñs terre.

Quõ alexand᷒ receſſit cũ planctu ab arborib⁹ ſolis et lune.

POſt hoc dixit ſenex qui ducebat eum. Alexander noli mo
leſtare amplius interrogando de futuris ſed reuertamur
poſt tergũ. Et reuertẽs ſenex. alexander et principes ei⁹
ſecuti ſunt eum. Tũc alexander rediiit cũ ſuis et venit ad quedã
fluuiũ circa quẽ erat ſilua vbi erant hoĩes ſine capite oculos et
os habebãt in pectorib⁹ quoꝝ longitudo erat pedum duodecim.
latitudo pedũ ſeptẽ in colore auro ſimiles. Deinde ambulãtes
inuenerũt beſtias ſimiles equis pedes hñtes leonũ. quoꝝ longi
tudo erat pedes. xxx. groſſitudo pedes. xii. Indeqꝫ ambulantes in
uenerũt hoĩes longa forma in mẽſura pedũ. xii. hñtes in corpe
pedes ſex candida brachia vſqꝫ ad femora. coxe et crura nigra.
pedes rubeos caput rotundũ nares longas. Cũqꝫ rediſſent ad
palaciũ ſenex ille remeauit ad lectũ vnde ſurrexerat Alexander
autẽ et principes ſui deſcendẽtes ꝑ grad⁹ reuerſi ſunt ad caſtra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

Alio naq3 die amoto exercitu perrexit cōtinuo per .xx. dies et
venit in terrā que dicitur preſitā et caſtrametatus eſt ibi. Hoīes
aūt ipſi⁹ terre audiētes aduentū alexādri adduxerūt ei exenia
.ſ. pelles ex piſcibus habentes figuram pardileonis et pelles in
numeratum ferarꝝ hñtes ſingule per longū cubitos ſex. Eratq3
in illis partibus edificata ciuitas ī monte ex precioſis lapidib⁹
ſine calce ī qua p̄ma tū tenebat quedā mulier vidua noīe can
dacis q̄ hēbat tres filios. nomē p̄mi erat caractor. et ſcdi marſipp⁹
tercij vero candanlus. Cui alexander direxit eplāz cōtinentē ita

Epiſtola alexandri ad candacem.

REx regū alexāder fili⁹ dei regis amonis et regine olym
piadis candaci regine gaudiū. Ecce dirigim⁹ vobis tē
plū et ſtatuā amonis dei regis ex auro puriſſimo vt ve
niatis et eam⁹ ſimꝉ ad mōtē et ſacrifice⁹ ei. Cū aūt cādacis legiſ
ſ3 eplāz hāc ſtatī direxit ei miſſos cū exenijs et eplāz cōtinētē ita

Epiſtola candacis ad alexandrum

CAndacis regina meroꝛū alexandro regi regum gaudiū
Scimus quia reuelatum tibi fuit ab amone deo tuo vt
expugnares egiptū et ſubiugares perſidā et indiā et ali
as gentes plurimas. Ideo hoc feciſti quia nō ſolū ab amone tibi
cōceſſum fuit verū etiam ab omnibus dijs. Nobis quidē claras
et lucidas habētib⁹ animas plus q̄ vos. nō eſt opus cū amone
et tēplo eius ire et ſacrificare illi in montibus. Scias q̄a dirigo
amoni deo tuo coronam aureā ex lapidibus precioſis. Vobis aūt
dirigimus aureos bipedes .c. et aues pſitacos .cc. īcluſas in decē
climas aureas vectes eneos .m. quingētos ethiopes infantulos
.c. ſimias ducentas. elephātes q̄drīgētos. quīquaginta leynoce
rotes .lxxx. pantheras .iij. pelles pardoleonis. Et valde vos roga
mus vt nuncietis nobis ſi ſubiugaſtis totum mundū.

Quō regina candacis fecit ſibi portari ymaginē alexandri.

INter ipſos autē miſſos quos alexandro direxit regina
miſit pictorem vnū peritiſſimū vt diligenter cōſiderādo
figuram alexandri depictā ī mēbrana referret. Alexāder
autē receptis donis nūcios multipliciter honorauit. Redeuntes

itaqꝫ nunc optulerūt regine figurā alexandri. Quā cū vidiſſet regina gauiſa eſt gaudio magno eo ꝙ figurā ei⁹ deſiderauerat videre.

Quō alexander iuit ſolus cū candaulo ad regem ebricoꝝ. pro liberacione vxoris dicti candauli.

Poſt hec autē vnus ex filijs candacis regine cui nomen erat candaulus exijt cū vxore ſua et cū paucis ſuis fidelibus ſolaciandi cauſa. Rex autē ebricoꝝ cupiens pulchritudinē vxoris candauli venit ſup eum cū multitudine hoſtiū et occidens plurimos ex eius fidelib⁹ tulit vxorē ei⁹. Ille autē remanens cū paucis abijt ſtatī ad caſtra alexandri vt ꝑberet ei adiutoriū. Cuſtodes autē caſtroꝝ apprehēderūt eū et adduxerūt ptholomeo qui ſecundus erat ab alexandro. Cui dixit ptholomeus. Quis es tu? et ille rn̄dit. Filius ſū candacis regine. Ptholome⁹ dixit. Quare huc veniſti? Et ille narrauit ei q̄lia paſſus fuerat a rege ebricoꝝ et quēadmodū tulerat ſibi vxorē. Cū aūt audiſſꝫ hoc ptholomeus iuſſit detineri ipſum iuuenē et exiliēs de tabernaculo ſuo abijt ad tabernaculū in quo dormiebat alexander. Erat enī obſcura nox. Et ingreſſus ptholomeus excitauit eum et narrauit illi cuncta ꝑ ordinē que a candaulo audierat. Quo audito alexand᷑ dixit ei Reuertē in tabernaculū tuū et impone coronā capiti tuo ſedens in ſolio regali et dic illi. Ego ſum alexander. Et ingreſſo iuuene illo ante te p̄cipe cuidā de tuis vt faciat venire ante te antigonū. Et veniat ille ad me et adducat me ad te ſub ꝑſona antigoni. Et dū venero ad te enarra michi omīa que dixerat tibi corā ipſo iuuene et poſt interroga me ſub perſona antigoni vt det tibi conſiliū quēadmodū exinde facere debeas. Factūqꝫ ē ita. Et reuerſus ptholomeus fecit cuncta que preceperat ei alexander Et interrogauit alexandro ſub perſona antigoni quid exinde facturus eſſet. Reſpondit alexand᷑ aſtāte candaulo dicēs. Maxime imperator ſi placet vr̄e poteſtati ego vadā vna cū iſto iuuene hac hora noctis et ex parte vr̄a iniūgā regi ebricoꝝ vt reſtituat ſibi vxorē ſine mora et ſi non reſtituerit ei vxorem ciuitatē ſuā ſuccendam⁹ igni Audiens hoc candaul⁹

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

adorauit alexandrū dicens. O ſapientiſſime antigone atqꝫ optīe decreret vt tu eſſes imperator alexander et nō eſſes ſubiectus illi Et exiens alexander vna cū candaulo hora noctis aggreſſi ſunt ipſam ciuitatē. Videntes autē hoīes ciuitatis clamauerūt qui eſſent et quid vellent. alexandꝰ dixit illis. Candaulus ē. Impat vobis alexander vt reſtituatis ſibi vxorē ſuā ſin autē incendemꝰ veſtrā ciuitatē. Hoīes autē ipſius ciuitatis audientes hoc ſtatī fregerūt portas palacij regis ipſoꝝ et ꝑ vim abſtulerūt exinde vxorē candauli et reddiderūt eam ſibi. Tunc candaulus adorās alexandrū dixit illi. Optime antigone plurimū cariſſime rogo te vt venias mecū ad matrē meā quatenꝰ reddat tibi dignum meritū de hoc ꝙ michi feciſti et ſuper hec oīa det tibi dona regalia. Quo audito alexander gauiſus eſt gaudio magno eo ꝙ deſiderauerat cādacē reginā videre et ciuitatē eiꝰ et dixit ei. Eamꝰ ad īperatorē et poſtula me illi et ego veniā tecū. Factūqꝫ ē ita Accepta licencia alexander iuit cū candaulo. Cū autē ingrederentur ſimul per viā venerūt ad altos montes ꝑtingentes vſqꝫ ad nubes et ad arbores excelſas nimis ſtantes in eiſdem montibus ſimiles cedriꝰ ferentes poma grandia Quas cum vidiſſet alexander miratus ē valde. Nā tanti ponderis erat pomū ꝗlibꝫ illarū arboꝝ quantū poſſet gerere homo ſolꝰ. Nuces eciā erant ferentes fructꝰ maiores pepoībus et vites hn̄tes botros vuaꝝ vt nuces maiores. Erātqꝫ in ipſa ſilua dracones et ſimie multe et deābulantes venerunt ad ciuitatem candacis regine.

Quō alexander iuit ſolꝰ cū candaulo ad cādacē reginā.

Audiens aūt regina ꝙ candaulus cū vxore ſua reuertebatur incolumis et ꝙ veniebat cū eo miſſus alexandri imperatoris gauiſa ē valde. Et ſtatī induit ſe veſtimēta regalia īponens coronā aureā ex lapidibus preciosis capiti ſuo et vna cū ſuis magnatibꝰ exiuit ei obuiā ad gradus palacij ſui Eratqꝫ illa regina pulchra nimis. Cūqꝫ vidiſſet eā alexāder viſū eſt ei vt videret matrē ſuā. Palaciū vero eius optimū valde erat fulgebat tectū illius palacij ſicut aurū Et aſcendit alexāder ipm triclinium qđ totum erat ornatū auro et lapidibus onichinis et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

meſe et ſcãpna oĩa erãt eburnee et oĩa erãt ex lapidib⁹ p̃cioſis. ſ.
ſmaragdinis et ametiſtinis. Et colũpne ipſi⁹ palacij et triclinij
erãt oĩs ex lapidib⁹ porfiretiãs. Erãtqʒ ibi ſculpti falcati curr⁹
ducenti hoĩes ſculpti vt ſtatue necnõ elephãtes ſculpti cõculcãtes
eos cũ pedibus. Verũ ſub ipſo palacio decurrebat fluui⁹ dulciſſi
mus habẽs aquã clarã et coloratã. In illa vero die cõmedit alex
ander cum candace regina et filijs ſuis.

Quõ alexander fuit cognitus a regina candace et quõ vn⁹ ex filijs ei⁹ voluit occidere alexandrũ.

Alia nãqʒ die apprehẽdit candacis regina alexandrũ per
dexterã et ſola cũ eo introiuit in predcm̃ cubiculũ q̃ in
ueſtitũ erat ex auro puriſſimo ornatũqʒ ex margaritis et
anionibus ſtratũqʒ ex lapidib⁹ p̃cioſis q̃ eciã lucebat ad inſtar
ſolis Deinde ĩgreſſa ẽ cũ eo ĩ aliud cubiculũ cõſtructũ ex lingnis
euenis byſſinis et cipreſſinis. Eratqʒ poſitũ illud cubiculũ ſuper
rotas et per artẽ mathematicã trahebãt eũ. xx. elephãtes. Cũqʒ
introiſſet regina vna cũ alexãdro in ipſo cubiculo. cõmotũ ẽ cu
biculũ et cepit ambulare Alexander vero in hoc facto cepit obſtu
peſcere nimiſqʒ ãmirans dixit regine. Iſte cauſe et mirãde et dig
ne fuerant ſi apud grecos eſſent. Cui regina dixit. Benedixiſti
alexander. Plus etenĩ digne fuerãt apud grecos quã apud nos
Statũqʒ vt audiuit alexãder nomẽ ſuũ turbatus ẽ valde et facies
ei⁹ mutata eſt. Cui regina dixit. Eo q̃ vocaui te nõie facies tua
mutata ẽ. Alexãder r̃ndit dicens Dña antigonus nomẽ ẽ michi
non alexãder. Regina dixit. Verius tibi contingit nomen quia
tu es alexander. Et hoc dicens apprehẽdit eum p̱ dexteram intro
ducenſqʒ in cubiculũ oſtendit in mẽbrana ymaginẽ eius depictã
et dixit illi. Alexander agnoſcis hanc ymaginem. Cumqʒ vidiſſʒ
alexander cepit palleſcẽ et cõtremiſcere. Cui regĩa dixit. Quare
mutatus ẽ color tuus et expaueſcis deſtructor toci⁹ orbis deſtruc
tor Perſide et indie. ſuperans inſuper et parthos et medos modo
ſine interfectione hominis et ſine omni altricacione incidiſti in
manu candacis regine. Unde ſcias alexander quia nullomodo
exaltari cor hominis debet in multa proſperitate neqʒ cogitare

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

ꝙ nō inueniet aliquē qui ſupet eū aut in ſapīa aut in virtute.
Audiēs enī hoc alexādeꝛ cepit ſtridere dētibus at mouere caput
in vtraqꝫ pte. Cui regina dixit. Cur iraſceris et infra temetipm̄
turbatis alexāder. Quid facere pt iā impialis glīa et vtus tua?
Alexāder rn̄dit. Iraſcoꝛ regīa quia nō hēo gladiū. Cui regīa. Et
ſi hēres qd nūc facere poſſes? Alexāder dixit. Eo ꝙ traditus ſū
per meā volūtatē in manib⁹ tuis ꝑmo ocadere te et poſtea me
metipm̄. At illa dixit. Hoc ꝙ dixiſti ſicut ſapiēs impatoꝛ dixiſti
Attamē nō cōtriſteris qa bonū ſeruiciū laudabile meritū pſtolat
Nā ſicut liberaſti vxoꝛē filij mei de manib⁹ regis ebricoꝝ ſic li
berabo te de manib⁹ filioꝝ meoꝝ. Quia certiſſime ſcito ꝙ ſi fili⁹
me⁹ ſciret aduentū tuū interficeret te ſicut tu ipſe īterfeciſti poꝝ
regē indoꝝ. Nā vxoꝛ caractoꝛis filij mei filia pori fuit. Et hoc
dicēs apprehēdit eū per dexterā ducenſqꝫ eū foras tricliniū dixit
filijs ſuis. Filij mei kmī oſtēdam⁹ bonitatē in hūc miſſum alex
andri et dem⁹ ei dona regalia ꝓpter bonitatem quā oſtendit in
nobis. Reſpōdit caractoꝛ iunioꝛ et dixit ei. Mater mi verū ē ꝙ
alexander direxit illū et abſtraxit vxoꝛē fratris mei de manibus
inimicoꝝ noſtroꝝ et ſaluū apud nos reduxit frēm nr̄m cū vxoꝛe
ſua. ſed vxoꝛ mea cōpellit me hūc antigonū occidere vt alexāder
accipiat ex eo maximū doloꝛem quia ipſe occidit poꝝ prēm eius
Regina dixit Qd nomē acquiriꝫm⁹ fili ſi hūc occidim⁹ in tali fide
Audiēs hoc candaulus iratus valde dixit ei. Me iſte ſaluauit et
vxoꝛē meā michi reddidit et ſaluū me reduxit vſqꝫ huc ſaluūqꝫ
eū reducā vſqꝫ ad caſtra impatoꝛis ſui. Cui caractoꝛ rn̄dit. Quid
eſt hoc ꝙ dicis frater. Vis vt in iſto loco īterficiam⁹ noſmetipos
Cui candaul⁹ dixit. Ego nolo frater. Sed ſi tu vis paratus ſū.
Vidēs aūt regina quia filij ſui volebāt ſe alterutrū interficere
triſtis effecta ē nimis. Et apprehendēs alexādrū p dexterā ducēſqꝫ
illū in ſecreto loco ait. Rex alexāder vt quid nō oſtendis in hoc
facto aliqd ex ſapiencia tua vt nō interficiant filij mei pro te. Cui
alexāder dimitte me ire cū illis loqui. Que ſtatim dimiſit. Abijt
ergo alexāder et dixit. Caractoꝛ ſi me occideris nullam laudem
acquires. Nā alexāder impatoꝛ multos pꝛincipes melioꝛes me

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

habet. Vnde nullū dolorē recipiet de meo interitu. Sed ſi vis vt tradā tibi ipſum interfectorē ſoceri tui. iurate ꝙ dabitis michi ꝙ poſtulo et ego iuro vobis quia in vrō palacō adducā vobis alexandrū. Audiēs hoc caractor gauiſus ē et credidit ei. et pacificati ſunt inter ſe frēs et ꝓmiſerunt ei per oīa ſe facturos id ꝙ poſtularet. Iterū vocauit regina alexandrū et dixit. Beata eſſem ego ſi te cottidie habere poſſem āte oculos meos quaſi vnū ex ꝓpriys filyſ meis vt tecū vincerē omēs inimicos meos. Et hoc dicens dedit ei dona regalia. i. coronā aureā ornatā ex ꝑcioſis lapidibꝰ et iuſſit eū abire.

Quō alexāder habuit rnſū a dyſ de termīo vite ſue.

Perieuſqꝫ alexāder vnacū candaulo profecti ſunt iter diei vnius veneruntqꝫ ad q̄ndā ſpelūcā magnā et requieuerūt ibi. Dixitqꝫ candaulus ad alexandrū. In hac ſpelunca oēs dyſ cōſiliū habuerūt. Qd̄ cū audiſſet alexander ſtatī fecit dyſ ſuis victimas et īgreſſus ipſam ſpeluncā ſolꝰ. vidit ibi caligines maxīas nubis inter quas vidit lucentes ſtellas et apparicionem deoꝝ et inter ipſos deos quendā deū maximū recūbentē habentēqꝫ oculos lucētes velud lucerna Qd̄ cū vidiſſet alexāder timore ꝑterritus factus ē quaſi in extaſi. Tūc dixit illi deꝰ ille maximꝰ. Aue alexāder. Cui alexāder. Quis es tu dn̄e. Et deꝰ ad eū. Ego ſū ſerapis regnū mūdi tenēs et mūdū ſubiugās q̇ feci tibi oms̄ ſubiectos nomēqꝫ michi ī mūdo nō ē ſicut tibi q2 fabricaſti ātatē nomini tuo. ſꝫ michi tēplū nō edificaſti alexāder rn̄dit. Si ꝑmiſeris me ire macedoniā ordinabo tēplū noī tuo. cui ſil'e nō erit in toto orbe. Rn̄dit ſerapis imꝑpetuū macedoniā nō videbis ſed tn̄ ingredere ampliꝰ. Et īgreſſus alexāder vidit aliā caliginē nubis et quēdā deū ſedentē in ſolio regali et dixit illi alexander Quis es tu domine. Cui ille reſpōdit. Ego ſum origo omniū deoꝝ et ego te vidi in terra libie. et modo huc eſſe videris. Cui alexāder reſpondit. Rogo te ſinceſis vt dicas michi quot annos victurus ſum adhuc. Sinceſis dixit. De hac cauſa vnde inter rogas iam me interrogaſti. ſed oportet nullum mortalium eam ſcire.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

Nam ſi cõgnitus eſſet homini dies mortis ſue tanta ſibi exinde tribulacio accideret vt omnĩ fere die ſenior videret. Fabricaſti tibi ciuitatẽ que generoſa debet exiſtere ĩ toto mũdo. Plurimi vero impa tores pugnaturi ſunt eam. Ibiqꝫ fabricabitur ſepulchꝝ tuum. ibi recõdetur et corpus tuum.

De beſtijs mirabilibꝰ que alexãder ĩuenit in india.

Et exiẽs inde alexãder et valedicẽs cãdaulo reuerſus ẽ ad ſuos. Altera aũt die amoto exercitu peruenit in quãdam vallẽ plenã magnis ſerpẽtibꝰ habẽtibꝰ in capite quaſi coronas ſmaragdinas qui viuũt de pipere albo qđ gignit ipſa vallis qui eciã ſingulis ãnis pugnãt iter ſe ex qua pugna multi moriunt. Deinde ãmoto exercitu venit ad quẽdã locũ in quo erãt beſtie habẽtes vngulas duas latas pedibꝰ tribus cũ quibꝰ feriebãt ad milites alexãdri. Similiter hẽbant capita ſicut porci et caudas ſicut leones erãtqꝫ mixti iter eas griphes qui cũ magna velocitate feriebãt in facies militũ. Erãtqꝫ tãte fortitudĩs vt equũ cũ milite portarẽt. Alexander vero diſcurrẽs huc atqꝫ illuc cõfortauit milites ſuos vt cũ ſagittis et cotis defenderẽt ſe viriliter. Factũqꝫ eſt. ſed tñ mortui ſunt ex militibꝰ numero ducẽti et octo

De mulieribꝰ que ſemper ſtabãt ĩ flumĩe et alijs mirabilibꝰ.

Et exinde ãmoto exercitu venit ad quẽdã fluuiũ maximũ cuius latitudo erat quaſi ſtadia. xx. Eratqꝫ ripa ipſius plena arũdinibꝰ habẽtibus altitudinẽ et groſſitudinẽ maximã. Quas cũ vidiſſet alexander precepit ex eis nauiculas fieri et trãſferre milites vltra ipſũ fluuiũ. Hoĩes aũt ipſius terre audientes aduentũ alexandri adduxerũt ei exennia. ſ. ſpõgias albas et purpureas mire magnitudinis et cõcas marinas capientes per ſinglas duos vel tres ſextarios necnõ tunicas factas de niblis marinis et vmes quos de ipſo flumine trahebant. quorũ groſſitudo erat plus vna coſta hoĩs et guſtus eoꝝ dulcis plus omni piſce. Adduxerũt eciã fulgos rubicũdos et maximos valde ſeu et morenas quas trahebant ex ipſo occeano qui erat illis vicinũ põderantes ſingule libras ducentas quĩquaginta. Erantqꝫ in eodẽ flumine mulieres ſpecioſe nimis hñtes capillos vſqꝫ ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

talos. Que ſi videbāt extrancos natare in ip̄o flumine apprehē
debāt eos et aut ſuffocabāt eos in ipſo flumine aut extrahebant
eos in ipſo arūdineto tā diu faciētes eos ſecū concūbere quouſ
ſine anima remanerent. Inſeqntes aūt eas macedones apprehē
derūt de eis duas. Erātq albe ſicut nix. Statura vero eaṝ erat
alta pedibus .x. dentes habebant vt canes.

De regibus incluſis ab alexandro.

DEinde amoto exercitu puenit ad fines occeani. et īuenit
viginti duos reges cū exercitu eoꝝ innumerabili cōgre
gatos. Quos ſapient̄ incluſit ſub yperboreis mōtib⁹. ſ.
gog. et magog. et zathā et magnum. et bachar et apodineos. et
luuos. et ranſeos. et deoſenos. et zamarei. et tabelleos. et zabarc
cianos. et adcomos. et admadei. et grimaldeos. et anafragos. et
leynocephali. et cambeos. et alanos. et philonioꝝ. et artineos.
et aſaltereos. Deinde āmoto exercitu venit in finibus terre ad
mare occeanū in quo ſūt cardīes celi. eratq in ipſo mari inſula
ī qua audierat hoīes loqntes lingua greca. ſtatī iuſſit alexāder
militib⁹ ſuis vt aliquāti ex eis nudi ingrederētur ī mare natādo
ad ipſam inſulā. Tūc quidā ex macedonib⁹ exuētes ſe veſtimēta
ſua cū gladijs ī manib⁹ īgreſſi ſūt in ip̄m mare et cōtinuo ſurrex
erunt de pfundo maris cancri tam magni ꝙ apprehēderūt mace
dones ipſos et ſubmiſerunt in profundum maris.

De aſcenſu cum griffis in celum.

DEīn āmoto exercitu ſecuti ſūt litora maris occeani cōtra
ſolſticiū hyemāle venerūtq ad mare rubrum et caſtrame
tati ſūt ibi. Eratq mons excelſus in quo aſcendit alex
āder et viſū ē ei quaſi eſſet in celū. Tūc cogitauit in corde ſuo vt
īſtrueret tale īgeniū cū quo poſſent eū griffes ſubleuare ad celū
vt videret q̄d eēt celū ꝙ ſup̄ nos ē. Et cōtinuo deſcendēs de mōte
iuſſit venire architectores et p̄cepit eis face currū et circūdari eū
cancellis ferreis vbi poſſet ſecur⁹ ſedere. Deinde precepit venire
griffes et cū cathenis firmiſſimis ferreis fecit ligari currum ad
griffes ipās et ī ſūmitate ipi⁹ curr⁹ fecit ponē cibaria Que eſuri
entes et reſpicientes ad cibos ceperunt eum ſubleuare ad celū.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

Ad tantū altitudinē aſcenderunt ipſi griffes ꝙ alexander ſub ſe
reſpiciēs totū mundū cōſpexit ſub q̄litate aree in qua triturātur
fruges mare vero videbatur tortuoſum in circuitu orbis velud
draco. Tūc quidē ſubito diuina virt⁹ obumbrauit eaſdē griffes
et declinās eas ad terrā in loca cāpeſtria longe ab exercitu ſuo
itinere dierū. x. deponētes eum nullā leſionem ſuſtinuit in ipſis
cancellis. Et ſic alexander cū magna anguſtia reuerſus eſt ad
ſuos. Videntes aūt eū milites eius leuauerūt voces laudātes
eum quaſi deum.

De deſcenſu in mare.

Poſt hoc aūt aſcendit in corde alexandri vt perquireret
ꝓfundū maris. Staticꝫ iuſſit venire ante ſe vitrarios
p̄cipiens eis vt facerent doliū ex ſplēdidiſſimo vitro. vt
poſſint a foris omnia clare cōſpici. Factūqꝫ ē. Deīde iuſſit ligari
doliū illud cathenis ferreis et teneri id a fortiſſimis militib⁹ ipē
vero introiens in eū deſcendit in ꝓfundū maris. Viditqꝫ ibi di
uerſas figuras piſciū ex diuerſis colorib⁹ necnō beluas haben
tes ymaginē beſtiaꝝ terre ambulātes ꝑ ꝓfundū maris pedib⁹
ſicuti beſtie ꝑ terrā. Comedēteſqꝫ fruct⁹ que ſunt in medio maris
Ipſe beſtie veniebāt vſqꝫ ad vas vbi alexāder ſedebat et vidētes
eū fugiebāt. Viditqꝫ alexāder alias mirabiles cauſas q̄s alicui
dicē noluit eo ꝙ incredibiles eſſent hoīb⁹. Et tūc exin extract⁹ ē

Et inde āmoto exercitu ſecutus ē litora maris rubri et caſtra
metatus ē ibi in locū vbi erant fere que habebant in capite oſſa
ſerrata et acuta vt gladi⁹ cū quib⁹ feriebāt ad milites alexādri
trāſforantes clipeos eoꝝ. tamē ceciderūt ex ipſis octo milia qui
gentos.

De pugna ſerpentum.

Indeqꝫ āmoto exercitu venerūt in loca deſerta iter mare
rubrum et arabiam in qua naſcitur multitudo piperis.
Erantqꝫ ibi ſerpentes mire magnitudinis habentes cor
nua in capite veluti arietes magni cum quibus percuciebant mi
lites alexandri ſed tamē interfecta fuit exipis ſerpētibus maxia
pars.

De pugna leynocephaloꝝ.

T exinde āmoto exercitu caſtrametatus ē in locū in quo
erāt leynocephali multi hn̄tes ceruīces ſimiles equoꝝ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

et corpora maxīa inmēſoſq̃ dētes et flāmas ex ore eoꝝ aſpirātes
Qui cū vidiſſent exercitū alexādri caſtrametatū ibi impetū fece
rūt in eū. Alexāder vero diſcurrēs huc atq̃ illuc cōfortabat mili
tes ſuos vt in tali certamine nō deficerent. Ipſeq̃ pugnabat cū
eis viriliṫ. Tamē mortui ſūt plēs milites alexādri. ſed et leynoce
phaloꝝ multitudo maxīa. Deinde venerūt ad fluuiū vbi cū trāſ
fretaſſet alexāder cū ſuo exercitu et veniſſent in aliā ꝑtem ſubito
exierūt de terra formice ad catuloꝝ magnitudinē hn̄tes pedes vij
et criſtā quaſi locuſte magne cū dentibus vt canes colore nigre.
Tūc in exercitu multas ex hijs animalib⁹ interfecerūt. Sunt
enī veloces in curſu. Hec tota nocte vſq̃ ad horā quintā diei fo
diūt aurū ſub t̄ra ab hora quīta vſq̃ ad occaſū ſolis ſūt ſup̄ t̄rā

De morte bucephalis.

Et exīde āmoto exercitu venit ad quedā campū et caſtra
metat⁹ eſt ibi. Stetitq̃ in ipſo campo aliquātis dieb⁹
eo q̄ caballus eius qui dicebatᷣ bucephalus īfirmabatᷣ
ex qua infirmitate et mortu⁹ eſt. Cūq̃ alexāder vidiſſet eū mori
dolore ductus anguſtiabatᷣ plurimū et plorabat eo q̄ equus ap
tiſſimus erat ad preliandū. et per ſuā aptitudinē ex duriſſimis
ꝑlijs euaſus fuerat alexander. Qua de re alexāder exequia maxi
ma equo illo fieri fecit necnō ſepulchrū vbi ſepeliretᷣ. et ſuper ſe
pulchrū edificiū maximū. ac circa ſepulchrū ipm ciuitatem
edificare cepit imponens ei nomen in memoria equi illius buce
phala. Indeq̃ āmoto exercitu venit ad fluuiū qui dicitᷣ dican
et obuiauerūt ei homines t̄re illius ferētes ei exēnia maxima. ſ.
elephātes quinq̃ milia curr⁹ falcatos. c. m. Et inde āmoto ex
ercitu veīt ad palaciū xerſen regis īuenitq̃ ibi cubiculos mirabi
les ad videndū necnō aues albas magnas vt colūbas q̄ ꝓuide
bāt de hoīe īfirmo ſi viuitur⁹ erat .i. Si reſpiciebāt in faciē egri
cōualeſcebat eger ex q̄cūq̃ īfirmitate detinebatᷣ. ſin aūt certiſſime
moriebatur.

De aduentu babilonie.

Indeq̃ āmoto exercitu venit in babiloniam ciuitatem
magnam et fuit ibi vſq̃ ad diem mortis ſue. Ibiq̃ cōue
niebāt nūcij omniū mundi ꝓuinciaꝝ ferētes et cēſū et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

profitētes eū dn̄m tocius mūdi. Et ſtatīq ſcripſit eplām olympiadi matri ſue et ariſtotili p̄ceptori ſuo de p̄lijs que fecerat cum poro rege et de anguſtijs hyemalib⁹ et eſtiuis quas paſſus fuit in india necnō de certaminib⁹ multis que habuerat cū beſtijs et mōſtris et ſerpētib⁹ in ip̄a india. Ariſtotiles aūt reſcripſit ei eplā̄ cōtinentem ita.

Epiſtola ariſtotilis ad alexandrū.

Regi regū magno alexādro ariſtotiles dirigit gaudiū. In legēdo eplām veſtre magnitudīs ſtupefact⁹ ſū nimis. Qua decauſa toto deſiderio opto viuere vt laudē vobis referā. Teſtes ſūt michi dij iupiter et iunonis q̄a ex p̄cipuis et p̄claris cauſis q̄s egeſtis digni eſtis laudibus plurimis. Qua ppter īmēſas grās refero omnipotētib⁹ dijs qui tātas victorias tātāq vobis virtutē tradiderūt q̄ hoīes viciſtis vos aūt nullus vincē potuit. Cū aūt legiſſem quō p̄ſtitiſtis in maximis āguſtijs hyemalib⁹ et eſtiuis et in prelijs cū ſerpētib⁹ et mōſtris et feris agreſtib⁹ valde āmiratus fui. Verūtamē oīs opera vrā mirabilr Vtī eteni ſūt principes vrī qui vobis obediuerūt in omnib⁹ anguſtijs vrīs. Tu aūt impator vt video equalis es dijs.

De mōſtro filij alexandri.

Porro cū alexāder eſſet babilonie. mulier quedā concepit et pepit ex eo filiū q̄ a capite vſq ad vmbilicū in ſimilitudine hoīs erat mortu⁹ ab vmbilico inferius in ſimilitudinē diuerſarū beſtiar̄ erat et viuus. quē mater cooperuit lintheamibus et tulit eū ſecreto ad alexādrū. Alexāder aūt videns hūc miratus ē valde. Juſſitq venire ad ſe ariolū et oſtendit ei occulte illū. Ariol⁹ vero vidēs eū ſuſpirāſq cū gemitu dixit. Maxīe impator appropinq̄bit tēpus vt exeas ex hoc ſeculo. Cui alexander. Dic michi quō. Ariolus r̄ndit. Maxime impator medietas corporis iſtis hn̄s ſimilitudinē hoīs et ē mortua ſignat q̄ debes de hoc ſeculo trāſire. Alia medietas ſilis beſtijs viuens ſignat reges qui poſt te vēturi ſūt. Nā ſicut reſpectu tui erūt queādmodū beſtie ſunt reſpectu hominū. Audiēs hoc alexāder triſtis effectus ē valde et ſuſpirās dixit. Jupiter omnipotēs vt q̄d dies meos cōcluſiſti tā breui ſpacio decebat me āpli⁹ viuere vt poſſim īplere

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

magnalia que anim⁹ me⁹ cogitauit. Sed quia nō placet tibi vt
recipias me in ſubiectū.

De meditacione mortis alexādri et quō venenatus fuit.

IN illo tēpore erat quidā homo in macedonia noīe anti
pater qui fecerat cōiuracionē cū multis hominib⁹ occidē
alexādrū ſꝫ mīme hoc perficē poterat. Verūtn̄ afferebat
illi malū nomē et pro hac cū dubitabat alexāder de ātipatro vt
caueret ſe a filijs ei⁹dē quib⁹ plurimū dubitabat. Antipater aūt
cogitās per venenū occidere alexandrū abijt ad quendā medicū
peritiſſimū et emit ab eo pocionē venenoſam ꝙ vas aliqd̄ ferre
nō poterat niſi ferreū. Fecitqꝫ ergo fieri cantrā mitteſqꝫ ibi pocōꝫ
dedit eā caſantro filio ſuo qui itur⁹ erat in ſeruiciū alexandri et
dixit illi vt loqueret̄ cū ybo frē ſuo qui dicebat̄ yobas et cōpōeret
cū eo q̄liter ipſa pocio venenoſa dari poſſet in potum alexādro.
Erat aūt dictus yobas etate adoleſcentulus et ſpecioſus valde et
erat ei familiatiſſimus et diligebatur plurimum ab alexandro.
Accidit autē ꝙ alexander percuteret iam dcm̄ yobas in capite cū
baculo nō habentem culpā. Propter ꝙ dolore ductus adoleſcen
tulus concepit in cordi ſuo mortem alexandri.

De veneno dato in potu alexandro.

QVadā vero die cū eſſet alexander babilonie ſedens in cō
uiuio cū principibus ac militibus ſuis cepit letari atqꝫ
iocūdus eſſe vltra modū Medio vero cōuiuio factus eſt
valde hylaris et iocundus cepitqꝫ letari amplius cū ſuis militib⁹
et ſic pecijt bibere. Yobas autē tanti mali inuentor vino miſcuit
pocionē et dedit ei bibere. Quo ſumpto exclamauit voce magna
inclinans ſe in dexteram partem corporis ſui. Nam viſum ei eſt
quaſi gladio perforari iecur eius. Verumtamē continuit ſe pau
lulum dolorem ferens maximum. Surgens demum a cōuiuio
dixit principibus ac militibus ſuis Rogo vos ſedete cōmedite et
bibite atꝫ epulamini. Qui turbati nimis ſurrexerūt a menſa et
ſteterunt foris vt viderēt finē Alexāder vero igreſſus cubiculū q̄ſi
uit pēnā vt mitteret eam in gutture ſuo vt vomeret venenum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

Yobas aũt tanti mali inuentor caput liniens pẽne ex ipſo vene
no dedit alexandro. Alexander vero apprehẽſa penna miſit eã in
guttur ſuũ ſtatimq; cepit venenũ illud magis ac magis vrgere
ipm̃. Alexãder aũt iuſſit aperire ianuã palacij q̃ erat in deſcenſu
fluminis eufraten et tota nocte illa fuit inſompnis. Media aũt
nocte erexit ſe de ſtratu ſuo in quo iacebat et extinxit candelabrũ
lucens ante eũ. Et quia nõ valebat rectus ire manibꝰ et pedibꝰ
per terrã repẽs cõtra deſcenſũ fluminis voluit ſe in eũ mergere
vt raptus a curſu fluminis eiꝰ memoria non inueniretur. Cumq;
abiret cõtra deſcenſum fluminis. ecce roſanen vxor eiꝰ ſequebatur
eũ curſu velociſſimo. Que appropinquãs ei proiecit ſe ſup eum et
amplexãs illũ cepit flere amare et dicere. Heu me miſera dimit
tis me dñe alexander et vadis temetipm̃ occidere. Cui alexãder
rñdit. Rogo te roſanen mi cara plurimũ dulciſſima vt me facere
ſinas. Nã hoc facere volo vt finis meus nequaq̃ ſciatur. Nõ eni
potes ãplius gaudere mecũ tñ reduxit ergo eũ roſanẽ ad lectũ
ſuũ et amplexata eſt collũ eiꝰ et oſculabatur eũ plorans amariſſi
me et dicens illi. Si finis tuus venit ordina primũ de nobis.
Statimq; vocauit yobas precipiẽs ei vt vocaret ſymeonẽ notariũ
ſuũ. Cumq; ingreſſus fuiſſet ſymeõ ante eũ p̃cepit ei vt ſcriberet
teſtamentũ hoc modo. Teſtamentũ alexandri.

Precipimꝰ tibi et rogamꝰ te ariſtotile cariſſime magiſter
meꝰ vt de theſauro noſtro regali mãdetis ad ſacerdotes
egipti qui ſeruiunt in tẽplo in quo cõditũ eſt corpꝰ meũ
auri talenta mille. Quia in vita mea ptholomeus rectus fuit
idcirco pꝰ mortẽ meã cuſtos corporis mei et gubernator vrĩ ſit idẽ
ptholomeus et nõ ſit vobis in obliuione teſtamentũ meũ. Iterũ
diſpono vobis vt ſi roſanen vxor mea pariet filiũ maſculũ erit
veſter imperator et imponetis illi nomẽ quale vobis placuerit.
et ſi vero pepererit filiam eligatis ſuper eã regẽ egipti qualẽ volu
eritis. Itẽ roſanẽ vxor mea ſit dña ſuper omñes facultates meas.
Arrideus frater meus filius philippi ſit princeps meloponenciũ
Symeon notarius ſit princeps cappadocie et peflagonie. Niciote
ſint liberi et eligant ſibi dñm qualem voluerint. Antigonus ſit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

princeps licie. Pāphilie atq̧ frigie. Caſſander et yobas teneant terrā uſq̧ ad flumē q̄ dicit̃ ſol. Antipater genitor eoꝝ ſit pri̇̄ceps cilicie. Phitoni⁹ teneat ſiriā magnā. Liſimach⁹ teneat eleſpontū Seleucus aūt nicanor babiloniā gentes que uicine ſūt ei obtineant phenicus et magnagrus ſiriā obtineāt. Ptholome⁹ egiptū et detur ei ī uxorē cleopatra quā nupſit philippus genitor me⁹ et ſit princeps ſuper omnes ſatrapas orientīs uſq̧ ad batran.

Cum aūt ſcribebat̃ hoc teſtamentū ſubito facta ſūt tonitrua et fulgura terribilia et contremuit tota babilonia. Macedones autem ſencientes q̄ alexander moriebatur ſtatim omnes armati venerunt in aulam palacij. et ceperūt uociferare ad principes dicentes. Scitote quia ~~niſi~~ ſi non oſtendatis nobis imperatorem noſtrum in hac hora moriemini omnes. Audiens autem uociferacionē militū alexander īterrogauit principes quid hoc eſſet Illi vero reſpondētes dixerunt. Maxime imperator congregati ſunt omnes macedones et greci et venerunt in aulam palacij dicentes. Si nō oſtenditis imperatorē nr̄m nobis in hac hora occidemini oēs Quib⁹ ſtatī iubens alexāder ut leuarēt eū in lecto in quo iacebat et portarēt in triclinio palacij. Acceperūt ergo eū et in tricliniū portauerūt Apertiſq̧ ianuis triclinij et ingreſſis macedonibus ante eum cepit alexander monere eos ut omnes inter ſe pacifici eſſent. Macedones autem omnes cum lacrimis clamauerūt ad eum dicentes. Volum⁹ ſcire quis nos recturus erit poſt mortem tuam. Alexāder reſpondit. Viri cōmilitones ille ſit rex veſter poſt mortem meam quē vos vultis. Illi vero una voce ceperunt poſtulare perditam in procōſulem. Tunc iuſſit ante ſe alexāder venire perditam et deoſculato eo recōmendauit illi roſanen uxorem ſuam et omnes milites ſuos et cepit omnes macedones per ſingulos oſculari. et ſuſpirans fleuit amare. Fletus ingēs et ploratus magnus erat ibidem quaſi tonitruū. Credendū eſt equidem quia non ſolum homines plorauerunt ibi verum eciā pro tam magno imperatore ſol obſcuratus eſt et verſus in eclipſim. Quidam autem ex macedonibus nomine peuletus ſtans iuxta locum alexādri ac ploratu magno dicebat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

Maxime impator philippus rex genitor tuus bene gubernauit
nos et regnū ſuum. Sed largitas et bonitas tua quas in ore et
opere habuiſti a quo eſtimari poterit. Tunc erexit ſe alexāder de
ſtratu ſuo et dedit ſibi alapam in fronte et cepit amare flere in
macedonica lingua et dicere. Heu me miſer et infelix alexander
moritur et macedonia minuetur. Tunc oīs macedones ceperūt
flere et magna voce dicere. Melius fuerat nobis oīs mori tecū
quia ſcim⁹ ꝙ poſt mortē tuā regnum macedonie non ſtabit. Ve
nobis miſeris vbi nos dimittis dn̄e alexāder et ſolus pergis ſine
tuis macedonib⁹. Alexāder plorans et ſuſpirās dicebat. O mace
dones āmodo nomen vrm̄ nō dn̄abitur ſuper barbaros. Tunc di
rexit athenis in templū appollinis pelponā auri. i. indumentū
ſtragitīs et auream ſedem. Similia dixerit omnibus templis et.
precepit afferri melioſitam terrā et mirrā et th⁹ et arolodina. et
iuſſit poſt mortē ſuā hijs vngi corp⁹ eius. quia hee cauſe dicūt
incorrupta ſeruare corpa hūana.

De morte alexandri.

Deinde precepit philippo fratri ſuo qui vocabat̄ arrideus
vt de centū talentis auri faceret ſibi ſepulchrū in alexā
dria ꝙ factūqꝫ eſt. Mortuo aūt alexādro leuauerūt pri
cipes eius corpus et induerūt eū veſtimenta regalia et impoſue
runt coronā capiti ſuo ponenteſqꝫ illud in currū deduxerūt ipm̄
de babilonia in alexandriā. Ptholomeus aūt pergēs ante currū
clara voce plorabat dicens. Heu me dn̄e alexander non occidiſti
tantos homines in vita tua q̄ñtos poſt tuā mortem occidis Prin
cipes et milites eius omnes plorantes ſecuti ſunt eū vſqꝫ ad alex
andriā in qua ſepultus eſt ī ſepulchro altiſſimo et ex auro puro
mirifico ope cōſtructio.

De ſtatura alexandri.

Fuit alexander ſtature medioctis ceruice longa letis ocu
lis illuſtris ad grām reliquis mēbris corporis non ſine
venuſtate aliqua decoris victor omnium ſed vino et ira
victus eſt.

De annis vite alexandri.

Fuerunt autē āni vite illius. xxxiij. a decimo octauo āno
natiuitatis ſue cepit cōmittere bellum. et. xij. ānis pug
nauit acriter et paruo tempore quieuit et in leticia et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

iocunditate ſubiugauit ſibi gentes barbaroꝝ. ſ. regna. xxvij. Natus eſt. viij. kl' ianuarij. obijt. iiij. cal' aprilis.

Abricauit autē ciuitates. xij. que hactenus habitant᷑. ſ. alexandriam primā que dicitur yporoxiritas. ſecūdam alexandriā q̄ dicat᷑ ypiporꝝ. terciā alexādriā que dicitur iepibutephalon. quartā alexandriā que dicat᷑ ioraceſtis. quintā alexandriā q̄ dicit᷑ ieranicon. ſextā alexandriā que dicat᷑ ſchitia. ſeptimā alexandriā que ē ſub flumine tygris. octauā alexandriā que dicitur babilonia. nonam alexandriam que dicitur troada. decimā alexandriā que dicitur yproſachon. vndecimā alexandriā que dicat᷑ meſſagathas duodecimā alexandriā que dicat᷑ egiptus.

De ſepulcra alexandri.

Legimus alexandri ſepulcram eſſe auream ad quam plurimi philozophi cōuenerūt. Quorꝝ vnus ait. Alexander ex auro fecit theſaurū. Alius. Heri totus mundus non ſufficiebat ei hodie quatuor ſole vlne ſufficiunt. Alius. Heri populo imperauit hodie populus illi. Alius. Heri multos potuit de morte liberare. hodie nec ipſe potuit mortem euadere. Alius Heri ducebat exercitū. hodie ab illis ducitur ſepulture Alius Heri terram premebat. hodie eadem terra premit ipſum. Alius. Heri eum gētes timebant hodie eū vilē deputant. Alius. Heri habuit amicos et inimicos. hodie habet oēs equales. Sufficiat huic tumulus cui nō ſuffecerat orbis.

Expliat hyſtoria alexandri magni.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

130
176
34

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [2]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 D 32 [1]